

Vilniaus universitetas
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR POLITIKOS MOKSLŲ
INSTITUTAS

TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR DIPLOMATIJOS PROGRAMA

SIMONA STRAŽINSKAITĖ
II kurso studentė

**E. MAKRONO EUROPOS AUTONOMIJOS VIZIJA: 2017 M. – 2022 M.
POKYČIAI IR PRIEŽASTYS**

MAGISTRO DARBAS

Darbo vadovas: dr. T. Janeliūnas

Vilnius, 2023

MAGISTRO DARBO PRIEŠLAPIS

Magistro darbo vadovo išvados dėl darbo gynimo:

.....
.....
.....
.....

(data)

(v., pavardė)

(parašas)

Magistro darbas įteiktas gynimo komisijai:

(data)

(Gynimo komisijos sekretoriaus/ės parašas)

Magistro darbo recenzentas:

.....
(v., pavardė)

Magistro darbų gynimo komisijos įvertinimas:

.....

Komisijos pirmininkas/ė:

Komisijos nariai:

BIBLIOGRAFINIO APRAŠO LAPAS

Stražinskaitė S. E. Makrono Europos autonomijos vizija: 2017 m. – 2022 m. pokyčiai ir priežastys: Politikos mokslų specialybės, magistro darbas / VU Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas; darbo vadovas dr. T. Janeliūnas. – V., 2023. – 65 p.

Reikšminiai žodžiai: Europa, autonomija, suverenitetas, pramonė, sveikata, ekonomika, kosmosas, migracija, gynyba, Prancūzija

Šiame darbe nagrinėjama Prancūzijos prezidento Emmanuel'io Macron'o Europos autonomijos vizija 2017 m. ir 2022 m. Pateikiami šios vizijos pokyčiai ir paaiškinama kodėl jie atsiranda. Tyrimo metu atlikta diachroninė diskurso analizė, kurią pasitelkus buvo nagrinėjamos 26 E. Macron'o kalbos publikuotos prezidentūros svetainėje (*Élysée*), Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų svetainėje ir archyvuotame Prancūzijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai internetiniame puslapyje. Darbe išskiriami 4 slenkstiniai vidaus ir geopolitikos momentai, kurie privertė Macron'ą permąstyti savo Europos vizijos aktualumą. Darbo gale analizė rezultatai pateikiami lentelėje trumpai įvardijant pradinės vizijos požymius, pokyčio kontekstą ir priežastis bei trumpai aprašomi pakitusios vizijos požymiai ir nauji akcentai.

Turinys

ĮVADAS	5
1. Teorinė dalis. Konstruktyvizmas ir tapatybių teorija	13
1.1. Konstruktyvistinė teorija.....	13
1.2. Tapatybių teorija	15
2. Metodologija	18
2.1. Diskurso analizė.....	18
3. Tyrimas.....	21
3.1. 2017 m. E. Macron‘o vizija apie Europos autonomiją	21
3.1.1. 2017 m. Sorbonos kalba	22
3.2. 2017 m. E. Macron‘o kalba Prancūzijos ambasadoriams	28
3.3. 2017 m. Europos ir Prancūzijos tapatybė	29
4. Veiksniai, lemiantys pokyčius.....	31
4.1. Sveikatos krizė	31
4.2. Augantis euro skepticizmas	37
4.3. Migracijos iššūkis rytiniame Europos pasienyje	39
4.4. Kosmoso autonomija	41
4.5. Autonomijos sritys, kuriose pasikeitimų vyko nedaug.....	44
4.5.1. Gynyba	44
4.5.2. Santykiai su Kinija	46
4.6. Nesikeičiančios linijos	46
4.6.1. Klimato kaita	46
4.6.2. Skaitmenizacija.....	46
4.6.3. Santykiai su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis	47
4.6.4. Investicijos ir finansai	47
5. E. Macron‘o Europos autonomijos vizijos pokyčiai nuo 2017 m.	47
IŠVADOS	53
Literatūros sąrašas	56
Priedas nr. 1	60

ĮVADAS

Europos autonomijos idėja yra sena ir keitėsi per laiką, todėl svarbu apibrėžti, kas autonomija yra iš viso. Kai kalbame apie veikėjo strateginę autonomiją, Barbara Lippert, Nicolai von Ondarza ir Volker Perthes ją apibrėžia kaip gebėjimą pačiam nusistatyti savo prioritetus ir savarankiškai priimti svarbius sprendimus užsienio politikos ar saugumo srityse, įgyvendinant juos per atitinkamas institucijas, politinius darinius ar pasinaudojant materialinėmis priemonėmis, pasirenkant bendradarbiauti su trečiosiomis šalimis arba įgyvendinant savo tikslus savarankiškai.¹ Paul Timmers strateginės autonomijas sąvoką įvardija kaip galimybėmis ir pajėgumais paremtą gebėjimą spręsti ir įgyvendinti savo ilgalaikius ateities planus ekonomikos ir socialinėse srityse per atitinkamas institucijas.² Giovanni Grevi teigia, kad strateginė autonomija reikalauja turėti galimybes nusistatyti tikslus ir pasinaudoti reikalingais resursais siekiant atsiskirti nuo kitų asmenų sprendimų ar turto. G. Grevi strateginės autonomijos idėja yra paremta bendrąja rinka, valiutos – euro naudojimu, technologinių inovacijų bei žemyno saugumo užtikrinimo sritimis.³

Nuo Europos autonomijos neatsiejama yra ir tapatybė, kuri senąjį žemyną išskiria iš kitų, todėl 1950 metai buvo kritinis laikotarpis Europai. Neseniai pasibaigęs Antrasis pasaulinis karas ir besikurianti nauja pasaulio tvarka skatino permąstyti tarptautinius ryšius ir nusistovėjusią politinę santvarką, tokią, kokia ji egzistavo ligi tol. Europa turėjo iš naujo atrasti savo tapatybę. Martin Marcussen, Thomas Risse, Daniela Engelmann-Martin, Hans Joachim Knopf ir Klaus Roscher (1999)⁴ iškelia penkias pagrindines tapatybės formavimosi kryptis:

- *Liberalnacionalistinė* tapatybė. Labiau dominuojanti Didžiojoje Britanijoje ir buvusi itin populiaru Charle'io de Gaulle'io laikais Prancūzijoje. Ši tapatybės formavimosi kryptis yra labiau susijusi su valstybės, kaip nacionalistinio vieneto suvokimu, kuomet „mes“ reiškia konkrečią tautą, o politinė autonomija glūdi tik apibrėžtoje teritorijoje. Ši mintis yra glaudžiai susijusi su vizija, kuomet Europa yra matoma kaip nacionalinių valstybių sąjunga.

---

¹ Barbara Lippert, Nicolai von Ondarza ir Volker Perthes „Strategic Autonomy: Meaning and Relevance“ *European Strategic Autonomy: Actors, Issues, Conflicts of Interests* 2019, p. 5-7 https://www.swp-berlin.org/publications/products/research_papers/2019RP04_lpt_orz_prt_web.pdf [žiūrėta 2023-01-22]

² Paul Timmers „Cybersecurity is forcing a rethink of strategic autonomy“ *OXPOL.The Oxford university politics blog* 2018 <https://blog.politics.ox.ac.uk/cybersecurity-is-forcing-a-rethink-of-strategic-autonomy/> [žiūrėta 2023-02-17]

³ Giovanni Grevi „Strategic autonomy for European choices: The key to Europe's shaping power“ *European Policy Centre* 2019 https://www.epc.eu/content/PDF/2019/190719_Strategicautonomy_GG.pdf[žiūrėta 2023-02-17]

⁴ Martin Marcussen, Thomas Risse, Daniela Engelmann-Martin, Hans Joachim Knopf ir Klaus Roscher „Constructing Europe? The Evolution of French, British and German nation-state identities“ *Journal of European Public Policy* 1999 (6)3, p. 7-8 http://aei.pitt.edu/2326/1/002594_1.pdf [žiūrėta 2023-01-21]

- *Europa kaip vertybių bendrija.* Ši Europos tapatybė yra apibrėžiama per geografinį, istorinį ir kultūrinį kontekstą – bendra kultūra „nuo Atlanto iki Uralo“. Toks Europos tapatybės suvokimas sulaukė dėmesio ankstyvaisiais Šaltojo karo metais ir paskui vėl išpopuliarėjo pasibaigus konfliktui tarp Rytų ir Vakarų, ypač Vokietijoje ir Prancūzijoje.
- *Europa kaip „trečioji galia“* diskursas. Šis Europos tapatybės įsivaizdavimas buvo ypač populiarus tarp Prancūzijos socialistų ir Vokietijos socialdemokratų pirmoje šeštojo dešimtmečio pusėje, tačiau galiausiai beveik pranyko, kuomet šios partijos atkūrė savo kolektyvinius įvaizdžius. Šis egzistavęs naratyvas apie senojo žemyno tapatybę siūlė gan naują socialdemokratinį pasirinkimą tarp kapitalizmo ir komunizmo, taip „išlipdamas“ virš nusistovėjusios politinės sistemos Šaltojo karo metais.
- *Moderni Europa, kaip Vakarų bendruomenės dalis.* Šis Europos tapatybės matymas yra paremtas liberalia demokratija ir socialine rinkos ekonomika bei tapo dominuojančiu diskursu Vokietijos Federacinėje Respublikoje šešiasdešimtųjų pabaigoje. Šia Europos tapatybės vizija taip pat yra dalinai paremtas Prancūzijos, kaip nacionalinės valstybės identitetas.
- *Krikščioniškoji Europa (Abendland).* Šis tapatybės tipas yra paremtas krikščioniškomis, išskirtinai katalikiškomis vertybėmis, įskaitant ir stiprius katalikiškus įsipareigojimus, kaip kad pagarba žmogui ar meilė artimui. Toks tapatybės tipas buvo gan populiarus Prancūzijoje ir Vokietijoje šeštajame dešimtmetyje tarp krikščionių-demokratų partijų, tačiau su laiku vis labiau persipynė su modernia vakarietiškos Europos tapatybės vizija.

Tačiau iš visų šių penkių Europos vizijų devyniasdešimtuosius pasiekė tik dvi – *Liberalnacionalistinė* ir *Moderni Europa, kaip Vakarų bendruomenės dalis* vizijos, kurios laikui bėgant tapo vis labiau susietos su konkrečiomis valstybėmis.

Kaip ir Europos identitetas, Prancūzijos tapatybės formavimasis buvo gan turbulentiškas. Skirtingos partijos skirtingai suvokė savo šalį. Kaskart valdantieji pasitelkdavo vis kitokią šalies viziją, priklausomai nuo to, kas jiems tuo metu buvo naudinga. Tačiau Penktosios Respublikos prezidentas ir Prancūzijos tėvu vadinamas Charles de Gaulle sugebėjo suvienyti tautą apjungdamas istorinius mitus apie šalies didybę. Jo šalies suverenumo apibūdinimas yra suprantamas kaip nepriklausomybė nuo išorės įsikišimų ar trukdžių, išlaikant šalies unikalumą ir didybės (pranc. *grandeur*) jausmą. Šitaip jis apjungė naująją Prancūzijos Respubliką kartu su prieš-revoliucine, monarchine Prancūzija. Šalies suvokimas tapo išreikštas per tautą ir demokratiją bei piliečių ryšį su

Respublika. De Gaulle'is taip pat grąžino prancūziškos *mission civilisatrice* idėją, skirtą skleisti apšvietos ir Prancūzijos revoliucijos idėjoms, o „tautų Europa“ (pranc. *L'Europe des nations*) tapo jo prezidentavimo laikotarpio šūkiu. Nors šis šalies identiteto formavimo būdas buvo ne naujiena, 1960-ųjų viduryje jis tapo dominuojančiu diskursu ir nustelbė visus kitus.

Pasibaigus Šaltajam Karui, nugriuvus Berlyno sienai ir Vokietijai susivienijus buvo sukurta nauja Europos saugumo architektūra, o Prancūzija liko jos paraštėse⁵. Vienintelis būdas susigrąžinti prancūzišką didybę buvo Europa⁶. Marcussen, Risse, Engelmann-Martin, Knopf ir Roscher 1992 m. Mastrichto sutartį įvardija kaip Prancūzijos bandymą kurti sau naują vaidmenį Europoje po Šaltojo karo, nes kaip ir 50-aisiais, baimė dėl potencialiai išaugiančios Vokietijos galios niekur nedingo. Prancūzai pasisakė už gilesnę Europos integraciją.⁷ Šalies prezidentas Jacques Chirac'as, priklausęs de Gaulle'io sukurtai *Rassemblement pour la République* (RPR) partijai ir tapęs Prancūzijos tėvo rupu, pakeitė šį nusistovėjusį diskursą apie valstybės identitetą ir atkartojė prancūziškosios kairės žodžius apie valstybės europietišumą. 1992 m. rugsėjo 11 d. savo kalboje jis teigė, kad Europos Bendrija yra identiteto klausimas. Vienintelis būdas išlaikyti Prancūzijos išskirtinumą ir išsaugoti vertybes, gyvenimo būdą, išlikti svarbiems pasaulyje, ginti savo interesus ir nešti humaniško žinutę yra sukurti vieningą sąjungą.⁸

Taigi, Prancūzijos vizija tapo neatsiejama nuo Europos vizijos, o kiekvienas šalies prezidentas ją perkurdavo pagal to meto interesus. Praėjus 30 metų po Charle'io de Gaulle'io pirminės vizijos apie „tautų Europą“ ir šalies didybę Prancūzija tapo *modernios Europos kaip Vakarų bendruomenės dalies* šalininkė. Tačiau kaip ir anksčiau, kiekvienas prezidentas modeliuoja šalies, taigi neatsiejamai ir Europos autonomijos, viziją pagal konkrečius to laikotarpio interesus. Ne išimtis ir dabartinis prezidentas Emmanuel'is Macron'as. Jo šalies vizija yra neatsiejama nuo gilios Europos integracijos, kurios priešakyje būtų Prancūzija kartu su Vokietija. Macron'as siekia paversti Europos Sąjungą ekonomikos galiūne, kuri turėtų svarbų vaidmenį daugiašalėje politinėje sistemoje.

Pradėjęs savo prezidento kadenciją 2017 metais jis atsidūrė gana palankioje padėtyje. Šalies BVP augo, deficitas mažėjo, ekonominė situacija gerėjo. Negaišdamas laiko jis ėmėsi darbo rinkos reformos, kuri buvo skirta sukurti daugiau privataus sektoriaus darbo vietų, sumažinti streikus kritiniame, infrastruktūros, sektoriuje ir, žinoma, sumažinti nedarbingumą. Macron'o sėkmė šalies viduje yra neatsiejama nuo populiarumo ir jo įvaizdžio Europos Sąjungoje, kurios branduolį sudaro Prancūzija ir Vokietija. Tad šaliai susiduriant su vidiniais sunkumais stoja ir eurointegracinis

---

⁵ Philip Zelikow ir Condoleezza Rice „Germany Unified and Europe Transformed: A Study in Statecraft“ *Harvard University Press* 1995

⁶ Gregory Flynn „Remaking The Hexagon: The New France In The New Europe“ *Westview Press* 1995

⁷ Ibid.

⁸ Jacques Chirac, *Liberation*, rugsėjo 11 d., 1992 m.

„variklis“. Iš tiesų, Macron‘ui reformos Prancūzijoje ir Europos Sąjungoje yra dvi tos pačios monetos pusės. Sakytoje kalboje po 2017 m. Vokietijos Federalinių rinkimų rugsėjo mėnesį jis pasidalijo savo vizija apie tolimesnę ES plėtrą, išreikštą per bendrą fiskalinę ir ekonominę politiką. Jis tiki, kad gilesnė Europos integracija yra susijusi su Prancūzijos nacionaliniais interesais, o šalies autonomija yra neatskiriama nuo ES autonomijos. 2017 m. kalbintas žurnalisto Éric Fottorino, jis dalijosi mintimis apie Prancūzijos autonomiją ir teigė, kad ši kartais egzistuoja nacionaliniu, bet taip pat ir Europos lygiu.⁹

Tačiau ilgai sėkme naujasis Prancūzijos prezidentas nepasidžiaugė. Pirmasis jo valdymo penkmetis susidūrė su sunkumais, kuomet šalyje prasidėjo „geltonųjų liemenių“ (pranc. *gilets jaunes*) protestai, o vėlesni dveji COVID19 pandemijos metai dar giliau palaidojo Macron‘o reformistines svajones.¹⁰ Pergalė dėl antrosios kadencijos prezidento poste gali būti laikoma pasiekimu, tačiau jauno ir daug žadančio šalies vadovo įvaizdis sugriuvo. Naujoji pensijų reforma, kurią jis siekia įgyvendinti taip pat neprideda populiarumo, o greičiau sulaukia pasipriešinimo protestų iš šalies piliečių. Nėgana to, ilgalaikiai pandemijos padariniai dar labiau susilpnino jo, kaip stipraus vadovo, įvaizdį. Perdegę sveikatos sektoriaus darbuotojai, mažėjantys viešojo transporto darbininkų ir mokytojų skaičiai taip pat prisideda prie silpnėjančios šalies portreto. Siekiant išlaikyti savo, kaip europietiško lyderio patikimumą, E. Macron‘as turėtų pirmiausia susidoroti su šalies viduje kylančiais iššūkiais, kad jo užsienio politikos vizijos sulauktų daugiau palaikymo.

Problemų įgyvendinant gilesnę Europos integraciją ir taip sustiprinant autonomiją kyla ne tik dėl vidinių problemų. Frédéric Mauro (2021) kaip sąlygas Europos strateginei autonomijai pasiekti įvardija politinės valios buvimą, gebėjimą nuspręsti ir gebėjimą veikti.¹¹ Būtent šių trijų komponentų sąveikia apsprendžia tai, ar bus įmanoma šią idėją įgyvendinti. Tačiau E. Macron‘o vizija yra per daug idealistiška ir susiduria su sunkumais jau pirmuoju atveju, kalbant apie politinę valią. Šis skirtumas pirmiausia išryškėja kalbant apie karinį Europos autonomijos dėmenį. Pirmiausia, kai kurios šalys, pavyzdžiui, Austrija ar Airija, nepriklauso NATO ir neturi intencijos kurti bendrą Europos saugumo architektūrą. Antra, tos ES šalys narės, kurių gynybinis dėmuo yra glaudžiai susijęs su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, mano, kad bendra žemyno armija joms nebūtų tokia naudinga, kaip tiesioginis bendradarbiavimas su JAV, pavyzdžiui, Švedija ar Danija. Be to, Šiaurės Europa ir Baltijos šalys yra įsitraukusios į kitas gynybines iniciatyvas, tokias kaip Jungtinė Karalystės

⁹ Ronald Tiersky „Macron's World: How the New President Is Remaking France“ *Foreign Affairs* 2018 97 (1), p. 87-96 https://www.jstor.org/stable/44822017?seq=7#metadata_info_tab_contents [žiūrėta 2023-01-22]

¹⁰ Sylvie Kauffmann „Hyperactive abroad, Emmanuel Macron is struggling at home“ *Financial Times* 2023 <https://www.ft.com/content/47d060bd-7782-48b6-86ef-47bc9da9520f> [žiūrėta 2023-01-22]

¹¹ Frédéric Mauro „Europe's Strategic Autonomy: That Obscure Object Of Desire. Analysis #13“ *Institut de Relations Internationales et Stratégiques* 2021, p. 11-14 <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2021/10/EN-ANALYSIS-13-EUROPE'S-STRATEGIC-AUTONOMY-October-2021.pdf> [žiūrėta 2023-01-23]

vadovaujamos *Jungtinės ekspedicinės pajėgos*, veikiančios NATO struktūroje, tad gilesnio poreikio gynybinei integracijai Europoje jos taip pat neįaučia. Galiausiai, įvertinant tai, kad Europos autonomijos idėja sulaukia kritikos iš JAV, Europos šalys jaučiančios grėsmę iš rusijos* niekada nesiryš iškeisti JAV suteikiamo saugumo į dar neegzistuojančią Europos autonomijos kariuomenę, iki kol europietiškoji alternatyva nebus pasirengusi pakeisti JAV „skėčio“. Negana to, rusijos karas Ukrainoje dar labiau apsunkino Macron'o pastangas paskatinti pastarąją šalių grupę patikėti Europos autonomijos vizija. Siekdamas pabrėžti Europos išskirtinumą ir atsiskirti nuo JAV ir Kinijos Prancūzijos prezidentas bendrame Europos kultūros ir civilizacijos lauke mato vietą ir rusijai. Anot jo, negalima patikėti kitam Atlanto krantui ar Azijos pakraščiams to, ką simbolizuoja Europa.¹² Tačiau Macron'o teigimu rusija priklauso šiai bendrai Europos kultūrai tiek pat, kiek Prancūzija. Jo pokalbiai telefonu su V. Putinu ir bandymai kurti naują ryšį su šia šalimi sukėlė daugelio Europos valstybių, kurios JAV ir rusiją mato skirtingai, pasipiktinimą.

Gesine Weber Macron'ą įvardija kaip labiausiai Europą mylintį Prancūzijos prezidentą, kuris kada nors egzistavo, o per pirmąją kadenciją išsikelti užsienio politikos tikslai buvo glaudžiai susiję su senojo žemyno ateitimi.¹³ 2022 metų vasario 24 dieną prasidėjęs beprecedentis rusijos karas Ukrainoje tik dar labiau sustiprino Macron'o iškeltą poreikį Europai tapti nepriklausomai nuo išorės galių. Weber teigimu, Macron'o Europos vizija skiriasi nuo ankstesnių šalies prezidentų vizijų tuo, kad Macron'as pasisako už gilesnę integraciją ir ES institucijų stiprinimą.¹⁴ Mintis, kad Prancūzija yra neatsiejama nuo Europos išlieka pasikartojančiu leitmotyvu ir šiandien, o ES tampa platforma skleisti prancūziškus interesus. Todėl nekyla abejonių, kad Prancūzija norėdama išlikti aktuali besikeičiančių didžiųjų galių akivaizdoje ir norėdama sėdėti prie to pačio stalo kaip Kinija ir JAV mato Europos suverenitetą, autonomiją kaip gyvybinę liniją, kuri padės išlaikyti šalies unikalumą ir didybę. Taigi, bandydamas atliepti tiek vidaus politikos problemas, tiek asimetriškas šalių ambicijas Europos Sąjungoje E. Macron'as atitinkamai keičia ir savo politinei programai pritaiko Europos autonomijos viziją. Dar 2017 m., garsiojoje Sorbonos kalboje, pretenduodamas tapti šalies prezidentu, jis dalijosi savo Europos autonomijos vizija, apimančia 6 pagrindinius aspektus: saugumą, migraciją, užsienio politiką, ekologiją, skaitmeninę, ekonominę, pramonės ir pinigų politiką.¹⁵

---

¹² Bart M. J. Szweczyk „Macron's European Vision Crashed and Burned in Ukraine“ *Foreign Policy* 2022 https://foreignpolicy.com/2022/04/08/macron-putin-france-russia-ukraine-europe-sovereignty-strategy/?utm_source=pocket_reader [žiūrėta 2023-01-23]

* Čia ir toliau toks rašymo būdas yra pasirinktas tikslingai, išreiškiant politinę poziciją.

¹³ Gesine Weber „French foreign and security policy under Macron: all in for European sovereignty“ *UK in a Changing Europe* 2022 <https://ukandeu.ac.uk/french-foreign-and-security-policy-under-macron-all-in-for-european-sovereignty/> [žiūrėta 2023-02-18]

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Éric Pestel ir Jeanette Süß „What Remains of Macron's Sorbonne Speech Five Years Later?“ *Friedrich Naumann Foundation for Freedom*, 2022 <https://www.freiheit.org/european-union/what-remains-macrons-sorbonne-speech-five-years-later> [žiūrėta 2023-02-18]

Tačiau nuo to laiko tiek Prancūzijoje, tiek Europoje įvyko nemažai geopolitinių pokyčių, privertusių prezidentą permąstyti savo pirminę viziją. Per pirmus penkerius prezidentavimo metus Macron'as susidūrė su nemažais iššūkiais migracijos ir finansų politikos srityse, kur didelių proveržių įgyvendinti jam nepavyko. 2022 m. pirmininkavo ES Tarybai metu Macron'as išskėlė keletą naujų idėjų, tokių kaip ES skaitmeninių rinkų aktas (angl. *EU's Digital Markets Act*), ES *Strateginis kelrodis* (pranc. *Boussole stratégique*) bei pristatytas mechanizmas, skirtas mažinti anglies dioksido kiekiui, išmetamam ES teritorijoje. Besikeičiant geopolitiniam kontekstui, atsirandant naujiems karams ir aljansams, Macron'o Europos autonomijos vizija taip pat keičiasi, vieni dėmenys išryškėja, o kiti nusistumia į antrą planą, atsiranda nauji instrumentai ir idėjos. Taigi, iš čia kyla **darbo problema**: nors E. Macron'as 2017 m. laimėjo prezidento rinkimus skelbdamas ambicingą Europos autonomijos viziją, tačiau nėra aišku, kaip ir kodėl jis pakeitė požiūrį į Europos autonomiją 2022 metais.

Apžvelgiant akademinę literatūrą Europos autonomijos tema pirmiausia išryškėja orientacija į karinio saugumo aspektus. Prancūzų politologas Jolyon Howorth straipsnyje „European defence policy between dependence and autonomy: A challenge of Sisyphian dimensions“ ankstyvąją Europos autonomijos gynybinį aspektą įvardija per 4 dimensijas. Pirmiausia, kalbant apie po Antrojo Pasaulinio karo nusistovėjusią tvarką, J. Howorth iškelia poreikį sudaryti bloką, pavyzdžiui *Vakarų Europos gynybos grupę* arba *Vakarų Europos Sąjungą*, kuris galėtų apjungti valstybes, siekiančias to paties tikslo. Antra, toks blokas turėtų būti vedamas Franko-Britiško bendradarbiavimo. Trečia, šis blokas padarytų Europą nepriklausoma dviejų kylančių super galių (Jungtinių Amerikos Valstijų ir Sovietų Sąjungos) akivaizdoje. Ketvirta, gynybos ir saugumo bendradarbiavimas yra tai, kas padėtų bendrus bloko pamatus. Autorius teigia, kad jeigu europiečiai sutinka bendradarbiauti dėl gynybos ir saugumo, tuomet gali sutarti bendradarbiauti ir kitose srityse.¹⁶

Europos autonomijos idėja yra neatsiejama nuo besikeičiančio geopolitinio konteksto. Atsiradus naujiems iššūkiams senajam žemynui, vėl atgyja diskusijos dėl bendros Europos saugumo architektūros kūrimo. Dušan Fischer teigia, kad Europos strateginė autonomija gali būti pasiekta tik per Nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) taikymą ir gilinimą.¹⁷ Savo straipsnyje autorius dalijasi 2016 m. Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija, kurioje Europos strateginės autonomijos svarba yra įvardijama kaip būtina siekiant „skatinti bendrus [ES] piliečių

---

¹⁶ Jolyon Howorth, „European defence policy between dependence and autonomy: A challenge of Sisyphian dimensions“ *The British Journal of Politics and International Relations*, 19 (1) 2017, p. 13-28

¹⁷ Dušan Fischer, „All grown up – European Union on the path to strategic autonomy“ *International Issues & Slovak Foreign Policy Affairs*, 26 (3-4) 2017, p. 56-67

interesus, taip pat [ES] principus ir vertybes“.¹⁸ D. Fischer atgijusį karinio bendradarbiavimo poreikį sieja su 2014 m. Krymo invazija, 2016 m. Jungtinės Karalystės sprendimu palikti Europos Sąjungą, t.y. „Brexit“ ir 2016 m. D. Trump prezidento rinkimų laimėjimu. Natalie Nougayrède straipsnyje „France’s Gamble: As America Retreats, Macron Steps Up“ neatmeta Europai iš pietų kylančių grėsmių ir teigia, kad *Europos renesansas*, t.y. nauja kontinento gynybos era yra susijusi ne su D. Trump išrinkimu šalies prezidentu, o su Sirijos civiliniu karu, kuris sukėlė ne tik milžiniškas kančias žmonėms, bet ir sukėlė migracijos mastus į Europą, dėl to išaugo terorizmo mastai ir populizmas.¹⁹

Taigi, kalbant apie Europos strateginę autonomiją dominuojantis diskursas yra apie gynybą, tačiau kaip buvęs Prancūzijos prezidento François Hollande‘o ekonomikos ministras E. Macron‘as nemažai dėmesio skiria ekonominėms reformoms šalyje. Įvertinant tai, kad Prancūzijos permainos yra neatsiejamos nuo Europos permainų, strateginės autonomijos vizija taip pat apima ir ekonominį dėmenį. Sebastian Dullen ir Jonathan Hackenbroich straipsnyje „European Industrial Policy: A crucial element of strategic autonomy“ pabrėžia Europos pramonei ir ekonomikai kylančius iššūkius besikeičiančiame geopolitiniame kontekste. Besikeičianti geopolitinė situacija, didžiųjų valstybių, pavyzdžiui, Kinijos, taikoma ekonomikos suginklinimo politika ir rinkos dominavimas bei manipuliacija svarbiais Europos rinkai produktais, pavyzdžiui, puslaidininkiais, verčia permąstyti ankstesnes nuostatas ir užsitikrinti strateginę autonomiją ekonomikos ir prekybos srityje. Siekiant sumažinti priklausomybę nuo kitų šalių ES skatinama sutelkti dėmesį į svarbiausias gamybos sritis ir pagrindinius išteklius, užsitikrinti būtiną infrastruktūrą Europoje. Bendrai diskurse apie ekonomiką kaip vienas iš pagrindinių įvardijamų iššūkių yra balanso palaikymas tarp atviros prekybos principo ir europietiškos rinkos protekcionizmo. Pabrėžiama, kad siekiant užsitikrinti strateginę autonomiją yra svarbu atkreipti dėmesį į besikeičiantį geopolitinį kontekstą, prekybos partnerių interesus ir potencialų ekonomikos suginklinimą.

Kiti Europos autonomijos dėmenys sulaukia daug mažiau dėmesio akademinėje literatūroje. Nors Europos Komisija ES įvardija kaip skaitmeninės rinkos reguliavimo lyderę, tačiau diskusijų šia tema nėra tiek daug, galima rasti politinius pasiūlymus teikiančių darbų, pavyzdžiui, Andrea Renda straipsnis „Beyond the Brussels effect - Leveraging digital regulation for Strategic Autonomy“, kuriame teikiamos rekomendacijos, kaip ES gali išlikti skaitmeninės rinkos priešakyje bei kelia

---

¹⁸ Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija “Shared vision, common action: a stronger Europe. A global strategy for the European Union’s foreign and security policy,” *European External Action Service*, 2016 https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf [žiūrėta 2023 01 23]

¹⁹ Natalie Nougayrède, „France's Gamble: As America Retreats, Macron Steps Up“ *Council on Foreign Relations*, 96 (5) 2017, p. 2-8

klausimus apie tai, ar nustatytas vidaus rinkos reguliacines taisykles būtų galima eksportuoti į kitas šalis.²⁰

Taigi, galima matyti, kad kalbant Europos autonomiją dominuojantis diskursas yra apie jos gynybinį dėmenį, tačiau Macron'o vizija yra daug platesnė, apimanti skirtingus aspektus ir atspindinti vidinius šalies pasikeitimus, nes Prancūzijos įvaizdžio kūrimas yra neatsiejamas nuo Europos Sąjungos vizijos. Todėl, siekiant suprasti E. Macron'o Europos autonomijos viziją, jos pasikeitimus ir priežastis, reikia atlikti gilesnę analizę, apimančią Prancūzijos, kaip šalies, identiteto suvokimą, vidinius veiksmus bei, žinoma, geopolitinį kontekstą, nuo kurio priklauso tolimesnis tiek Prancūzijos, tiek Europos vaidmuo.

Darbo tikslas: išsiaiškinti, kokie yra E. Macron'o Europos autonomijos vizijos pokyčiai lyginant jo pirmąją ir antrąją prezidentavimo kadencijas bei kokios yra šių pasikeitimų priežastys. Darbo tikslą pasiekti padės šie **uždaviniai**:

1. Apibrėžti, kaip konstruktyvistinė teorija galėtų paaiškinti E. Macron'o Europos autonomijos vizijos kūrimą.
2. Remiantis diskurso ir turinio analizės metodais atlikti E. Macron'o kalbų ir pasisakymų kokybinę analizę.
3. Atlikus kokybinę turinio analizę, išskirti vidaus ir užsienio politikos priežastis, lemiančias konkrečią Europos autonomijos viziją pagal E. Macron'ą.
4. Apibendrinti matomus pokyčius.

Tyrimo objektas: Analizė bus atliekama tiriant Prancūzijos prezidento Emmanuel'io Macron'o kalbas nuo 2017 m. rugsėjo 26 d. iki 2022 m. balandžio 30 d. Darbe bus naudojamos oficialios E. Macron'o kalbos publikuotos prezidentūros svetainėje (*Élysée*), Prancūzijos Respublikos užsienio reikalų svetainėje ir archyvuotame Prancūzijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai internetiniame puslapyje.

Darbo struktūra: Teorinio pagrindo dalyje apžvelgiama konstruktyvistinės teorijos priegos samprata apie tapatybės ir autonomijos koncepcijas, apibrėžiama, kaip ši teorija galėtų paaiškinti E. Macron'o Europos autonomijos vizijos konstravimą. Metodologijos skyriuje pristatoma darbe naudojamas diskurso analizės metodas ir taikymas šiame tyrime. Tyrimo dalyje, surinkus ir išanalizavus E. Macron'o kalbas, siekiama apibrėžti, kokia yra jo Europos autonomijos vizija bei jai

---

²⁰ Andrea Renda „Beyond the Brussels effect - Leveraging digital regulation for Strategic Autonomy“ *Foundation for European Progressive Studies*, 2022 <https://feps-europe.eu/wp-content/uploads/downloads/publications/220301%20beyond%20the%20brussels%20effect.pdf> [žiūrėta 2023-01-23]

įtaką darantys šalies vidiniai ir geopolitiniai veiksniai. Paskutinėje darbo dalyje bus teikiamos išvados, apibendrinami pokyčiai ir jų priežastys.

1. Teorinė dalis. Konstruktyvizmas ir tapatybių teorija

1.1. Konstruktyvistinė teorija

Konstruktyvizmas akademinuose šaltiniuose išsiskiria iš kitų tarptautinius santykius aiškinančių teorijų, nes apibūdina valstybių santykius ne per galios balansą ar tam tikras institucijas ir vertybes. Konstruktyvistai kritikuoja iki tol egzistavusias struktūralistines teorijas, tokias kaip realizmas, liberalizmas, marksizmas ir teigia, kad reiškinių interpretacijos kuria socialinę realybę, kurioje gyvename. Konstruktyvistai teigia, kad struktūriniai pasikeitimai ar politiniai tęstinumai tarptautinėje arenoje yra pagrįsti veiksniumu (angl. *agency*), kuris yra įrėmintas socialiniame, istoriniame ir geografiniame kontekste.²¹ Taigi, natūralu, kad pasibaigus Šaltajam karui, dvipolei sistemai pasikeitus į daugiašalę sistemą, kai kurios valstybės pradėjo ieškoti arba iš naujo kurti savo tapatybę, nes senosios tarptautinius santykius apibūdinančios teorijos nebebuvo tinkamos nusakyti esamai situacijai. Bene žymiausias konstruktyvizmo tyrėjas Alexander Wendt kritikuoja Kenneth Waltz ir neorealitų požiūrį į tarptautinius santykius teigdamas, kad tuometinė tarptautinių santykių struktūra negalėjo nusakyti, kaip klostysis valstybių santykiai, o anarchija nelemia karo ar agresijos²². Neorealizmas turi keletą „aklųjų vietų“, pavyzdžiui, negali nuspėti, ar valstybės kurs draugiškus ar priešiškus santykius, pripažins viena kitos suverenitetą, ar kurs revizionistiškus santykius, o gal stengsis palaikyti *status quo*.

Anot Wendt, esminis konstruktyvizmo principas yra tai, jog žmonės elgiasi su kitais objektais ir kitais veikėjais pagal jiems priskirtas reikšmes.²³ Valstybės elgiasi skirtingai su tais, kuriuos mato kaip partnerius ir tais, kuriuos mato kaip konkurentus, o vien anarchija tarptautinėje sistemoje ir galios pasiskirstymas pasaulyje nepaaiškina tokio šalių elgesio. Autorius teigia, kad veikėjai įgyja gan stabilias, apibrėžtas per konkrečią rolę ir lūkesčius tapatybes, priklausydami bendruomenėms arba identifikuodami save su kokiomis nors grupėmis.²⁴ Čia autorius remiasi Peter Berger tapatybės samprata, kuri nurodo, jog tapatybė, priklauso psichologinei realybei ir esanti neatsiejama nuo konkretaus, socialiai sukonstruoto pasaulio.²⁵ Taip, kaip kiekvienas žmogus yra neatsiejamas nuo socialinio konteksto, kuriame egzistuoja ir įgyja konkrečią rolę, pavyzdžiui, „brolis“, „sesuo“, „gydytoja“, „piliėtis“, taip ir valstybės konstruoja savo tapatybes socialinėje aplinkoje ir gali turėti jų

²¹ Audie Klotz ir Cecelia Lynch „Strategies for Research in Constructivist International Relations“ 2007.

²² Alexander Wendt „Anarchy is what States Make of it: The Social Construction of Power Politics“ *International Organization* 1992 (46), p. 397-398 <https://www.jstor.org/stable/2706858?seq=8> [žiūrėta 2023-01-24]

²³ Wendt „Anarchy is what States Make of it“ p. 398

²⁴ Ibid.

²⁵ Peter Berger ir Thomas Luckman „The Social Construction of Reality“ *Penguin Books* 1966 <http://perflensburg.se/Berger%20social-construction-of-reality.pdf> [žiūrėta 2023-01-24]

net keletą, pavyzdžiui, „autonomiška“, „laisvojo pasaulio lyderė“, „imperialistinė galia“ ir t.t. Priklausymas vienai ar kitai tapatybei ar „etiketei“ gali skirtis atitinkamai nuo to, su kuo veikėjai pasirenka save identifikuoti, o bendra šių tapatybių suma sukuria persipinančių tapatybių socialines struktūras. Audie Klotz ir Cecelia Lynch taip pat kalba apie tapatybes, kaip socialinius santykius, kurie keičiasi bėgant laikui priklausomai nuo konteksto.²⁶ Pavyzdžiui, tai, kaip mes suprantame pavojus saugumui, nusako, kas yra mūsų priešai ir sukuria tokias tapatybių kategorijas kaip *aš* ir *kitas*. Įvertinant tai, kad tapatybės yra kuriamos per santykius, tai suponuoja, jog jos nėra nekintančios ar įgimtos. Tapatybės kūrimas yra nuolatinis procesas, kurį žmonės nuolatos projektuoja atsižvelgdami į laiką ir vietą, kuriame asmenys egzistuoja. Todėl atlikdami empirinius tyrimus konstruktyvistai tiria procesus, kurie susieja egzistuojančius kontekstus ir veiksmus, per kuriuos veikėjai kuria savęs suvokimą, jų reikšmes ir numato, kaip šie įvykiai gali daryti tolimesnę įtaką jų tapatybei.

Nicholas Onuf kalba, kad konstruktyvizmas yra labiau įrankis, nei teorija, nes pasinaudojant jo prielaidomis galime tyrinėti bet kokius socialinius santykius.²⁷ Autoriaus nuomone, mes sukuriame pasaulį tokį, koks jis yra, patys – per savo žodžius ar veiksmus. Netgi šalys, tarkime, JAV, Prancūzija ar Zimbabvė, yra socialiniai konstruktai. Onuf papildoma A. Wendt, kuris valstybes įsivaizduoja labiau kaip „juodąsias dėžes“. Veikėjai, atstovaujantys konkrečias valstybes, galime būti mes patys, kiti žmonės ar netgi žmonių grupės, o šių veikėjų veiksmai yra paremti *taisyklėmis* – tam tikromis elgesio normomis nusakančiomis, kaip mes „turėtume“ elgtis. Veikėjai veikia visuomenėse ir turi savo tikslus, kuriuos bando pasiekti, atsižvelgiant į visuomenėje egzistuojančias *taisykles*. Taip pat rašo ir Jutta Weldes, kuri teigia, kad valstybės nors analitiškai ir gali būti vertinamos kaip unitariniai veikėjai, tačiau tokios nėra.²⁸ Įvykiai, veiksmai ar objektai tarptautinėje arenoje daro įtaką valstybėms tiek pat, kiek ir veikėjams, veikiantiems šalies vardu. Šie veikėjai turi susiformavę savitą pasaulio ir tarptautinės sistemos supratimą, bei savo valstybės toje struktūroje suvokimą. Weldes kalba, kad šis supratimas yra bent jau dalinai susijęs su vidaus politikos ir kultūriniu kontekstais. Autorė taip pat kalba ir apie socialiai konstruojamą valstybės nacionalinį interesą, kuris, priešingai nuo realistų, nėra tiesiog atrandamas ar pastebimas objektas. Nacionalinio intereso reikšmė yra formuojama intersubjektyviai, atsižvelgiant į kultūrinės reikšmės egzistuojančias pasaulyje, ypač tarptautinę sistemą, ir konkrečios valstybės vietą joje.²⁹

---

²⁶ Klotz ir Lynch „Strategies for Research“ 2007.

²⁷ Nicholas Onuf, „Constructivism: A User's Manual“ *International Relations in a Constructed World*, 1998, p. 58–78

²⁸ Jutta Weldes „Constructing National Interests“. *European Journal of International Relations* 1996 2(3), p. 275–318.

²⁹ Weldes „Constructing National Interests“, p. 279–280

Dovilė Jakniūnaitė taip pat rašo, jog socialinis pasaulis nėra duotybė, bet iš tiesų yra kuriamas per veikėjų, gyvenančių šiame pasaulyje, veiksmus ir išskiria penkias pagrindines apibendrinančias tezes būdingas šiai tarptautinių santykių teorijai:

1. Tarptautinių santykių pasaulis yra socialinis konstruktas;
2. Žinios apie pasaulį yra intersubjektyvios ir socialiai konstruojamos;
3. Veiksmai ir struktūros yra tarpusavyje susiję ir kuria vienas kitą;
4. Tiek fiziniai tiek idėjiniai veiksniai yra svarbūs siekiant paaiškinti tarptautinius santykius;
5. Siekiant suprasti pasaulio politiką turi būti analizuojamos veikėjų tapatybės.³⁰

Apibendrinant prielaidas apie konstruktyvizmą galima sakyti, kad šios teorijos šalininkai teigia, jog realybė yra socialiai konstruojama, o joje egzistuojančios reikšmės yra intersubjektyvios ir priklauso nuo egzistuojančio istorinio, socialinio ir geografinio konteksto. Tapatybės kūrimas yra neatsiejama konstruktyvistinės teorijos dalis. Tai nuolatinis procesas, kuris daro įtaką pats sau. Per sąveiką su kitais jis gali būti papildomas ar kuriamas *de novo*. Siekiant paaiškinti ir suprasti tam tikrus priimamus politinius sprendimus, kurie iš šono ne visada gali atrodyti racionalūs, yra svarbu analizuoti veikėjų, veikiančių valstybės vardu, tapatybes.

1.2. Tapatybių teorija

Tapatybės yra neatsiejama tarptautinės politikos dalis, tad nenuostabu, kad kalbėdamas apie Europos autonomiją Emmanuel'is Macron'as kalba ir apie europietišką tapatybę, gilesnę integraciją. Anot Wendt, tapatybės yra valstybių interesų pagrindas.³¹ Veikėjai neturi iš anksto užprogramuoto interesų rinkinio, kurį visuomet nešiojasi kartu su savimi. Atvirkščiai, interesai išryškėja įvairiose situacijose. Ronald L. Jepperson, Alexander Wendt ir Peter J. Katzenstein teigia, kad tapatybės kuria ir formuoja interesus. Autorių nuomone, kai kurie bendri interesai, tokie kaip tiesiog išgyvenimas ar minimalus fizinis gerbūvis, egzistuoja ir be konkrečios socialinės tapatybės, nes jie yra bendri ir visiems aktualūs. Tačiau dauguma šalių interesų, susijusių su nacionaliniu saugumu, kliaujasi savo tapatybės konstravimu, kuri yra neatsiejama nuo kitų šalių tapatybių.³²

Valstybės tapatybės svarba ypač išryškėjo Šaltojo karo metu, kuomet veikėjų interesai buvo glaudžiai susiję su tuo, ką jie atstovavo, kuriai stovyklai priklausė, t.y. „kas jie tokie“ buvo. Atitinkamai šis priklausymas buvo išreikštas per socialinius santykius. Tokiu pat principu buvo formuojama ir Prancūzijos tapatybė po Antrojo Pasaulinio karo. Ji labiausiai priklausė nuo

---

³⁰ Dovilė Jakniūnaitė, „Constructivist Tradition In Lithuanian International Relations Discipline?“, *Lithuanian Political Science Yearbook* 2005, 2006, p. 186. <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2006~1367154621492/J.04~2006~1367154621492.pdf> [žiūrėta 2023-01-24]

³¹ Wendt „Anarchy is what States Make of it“ p. 401

³² Ronald L. Jepperson, Alexander Wendt ir Peter J. Katzenstein „Norms, Identity and Culture in National Security“ *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics*, Columbia University Press, Niujorkas, 1996, p. 60-61

Prancūzijos *priešingumo* Vokietijai, nes Prancūzija save pateikė kaip suverenią ir nepriklausomą valstybę, vieną iš keturių didžiųjų to meto galių, negana to, turėjo ir atominį ginklą. Tačiau Vokietijai tapus „normalia“ valstybe Prancūzijos *didybė* sumenko, o išaugus ekonomikos svarbai atominiai ginklai, kaip galios rodiklis, nublanko. Taigi, šalių tapatybės gali kisti per laiką priklausomai nuo socialinio, geografinio, kultūrinio konteksto, kuriame egzistuoja.

Alexander Wendt išskiria du tapatybių kūrimo tipus.³³ Pirmasis, *bendrasis* (angl. *corporate*) yra orientuotas į vidinius šalies veiksmus, apibūdinančius valstybės vidinę raidą. Kai kalbame apie valstybes, šis *bendrasis* tapatybės kūrimo tipas apima keturias interesų sritis:

1. Fizinio saugumo užtikrinimas, jo išskirtinumas lyginant su kitais veikėjais;
2. Ontologinis saugumas arba santykių su pasauliu nuspėjamumas, kuris sukuria saugių socialinių tapatybių poreikį;
3. Gebėjimas užsitikrinti sau vietą pasaulyje ne vien per fizinę jėgą;
4. Vystymasis, plėtra siekiant geresnio žmonių gyvenimo.

Anot autoriaus, tai, kaip valstybė įgyvendina šiuos *bendruosius* interesus priklauso nuo to, kaip ji apibrėžia savo santykį su kitu. Taip konstruojama socialinė tapatybė tiek vidiniu, tiek sisteminės analizės lygmeniu.³⁴ Taigi, antrasis tapatybės kūrimo tipas yra *socialinis*. Tai reikšmių rinkiniai, kuriuos veikėjai sau priskiria per sąveiką su kitais.

Priešingai nei *bendrasis* kūrimo tipas, šis gali turėti keletą skirtingų socialinės tapatybės „atspalvių“, kurie išryškėja skirtinguose kontekstuose. Šis tapatybės kūrimo tipas taip pat gali būti nukreiptas į vidų, individualus, tiek būti nukreiptas į ryšius su kitais, socialinis. Tai leidžia veikėjui nuspręsti, kas gi jis yra situacijose, kuomet reikia užimti kokį nors vaidmenį ar poziciją. Remiantis Wendt, taip sukuriama ryšys tarp veikėjo ir struktūros, apibrėžiamos tapatybės, per kurias valstybės sąveikauja vienos su kitomis.³⁵ Tačiau valstybių tapatybės dažniausiai yra formuojamos per šiuos du būdus kartu.

Veikėjų vaidmuo formuojant valstybių tapatybes iš tiesų yra labai svarus. Valerie M. Hudson knygoje „Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory“ mini Colin Wight žodžius apie veikėjo ir struktūros problemą formuojant valstybių tapatybes.³⁶ Jis pastebi, kad valstybė yra ne veikėjas, o labiau struktūra. Wight teigia, kad siekiant paaiškinti valstybės tapatybę neužtenka tyrinėti

---

³³ Alexander E. Wendt „Identity Formation and the International State“ *The American Political Science Review* 1994 88(2) p.384-396

³⁴ Ibid.

³⁵ Alexander E. Wendt „The Agent-Structure Problem in International Relations Theory“ *International Organization* 1987 41(3), p. 335-370

³⁶ Valerie M. Hudson „Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory“ (Jungtinės Amerikos Valstijos: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 2007), p. 11-12

tik sistemą (valstybę), kaip vienetą, nes tai negali paaiškinti tapatybės formavimosi priežasčių ir procesų bei šios tapatybės pasikeitimų. Hudson taip pat cituoja ir Jeffrey T. Checkel, kuris rašo, kad neskiriant dėmesio veikėjo vaidmeniui, konstruktyvistai negalėtų paaiškinti, iš kur atsiranda socialinės struktūros ir kaip jos keičiasi laikui bėgant.³⁷ Be teorijos nagrinėjimo valstybės vidaus lygmeniu būtų sunku paaiškinti atsirandančius pasikeitimus ir tai, kodėl tapatybės tarp skirtingų valstybių skiriasi. Tapatybės kūrimas neatsiejant savęs nuo struktūros, skatina valstybes apsibrėžti, nusistatyti prioritetus ir priimti tik joms būdingus sprendimus, orientuotus į nacionalinius interesus.

Prancūzijos tapatybė yra neatsiejama nuo ES. Macron'as mato Europos Sąjungą kaip progą valstybei įrodyti savo didybę ir įgyvendinti šalies nacionalinius interesus. Čia surezonuoja anksčiau Wendt aprašyta mintis apie veikėjo ir struktūros ryšį, sąveiką su kitais veikėjais šiuose rėmuose. Imdamasis iniciatyvos ir nešdamas ES strateginės autonomijos vėliavą Macron'as pateikia save kaip gilesnės europinės integracijos lyderį, o Prancūziją – kaip vieną iš pagrindinių jėgų, kuriančių šią integraciją ir skatinančių didesnę autonomiją. Tačiau siekiant įgyvendinti šį tikslą šalies prezidentui pirmiausia teks įtikinti kitas ES nares savo Europos autonomijos vizija ir jos aktualumu.

Vis dėlto Ole Wæver teigia, kad bene pagrindinė problema kalbant apie nacionalinę ir Europos tapatybę yra tai, kad sunku nustatyti ryšį tarp šių dviejų lygių.³⁸ Autoriaus nuomone, dėl tarptautinių santykių teorijose nusistovėjusio suvereniteto ir valstybės, kaip pagrindinio tarptautinių santykių vieneto, matymo susidaro klaidingas įspūdis, kad vienas iš dviejų lygių būtinai turi būti dominuojantis kito atžvilgiu. Manoma, kad valstybės turi nuspręsti, ar ES yra tiesiog tarptautinė organizacija, kuriai jos priklauso, ar jos nori sudaryti federacinį Europos vienetą. Būtent toks *arba-arba* matymas skatina aršiausius debatus apie Europos tapatybę ir verčia žmones abejoti, ar jie yra pasiryžę aukoti šalies suverenitetą dėl priklausymo didesnei struktūrai.

Tačiau Europos tapatybė neturėtų būti priešpastatoma nacionalinei tapatybei. „Europos“ sąvoka prisidėjo prie to, kaip mes suprantame savo valstybių tapatybes šiandien. Benedict Anderson rašo, kad šiuolaikinėje literatūroje apie nacionalizmą dominuoja supratimas, kad šalies politinis identitetas yra diskursyviai ir simboliškai konstruojamas.³⁹ Žmonės labiau tapatinasi su, pavyzdžiui, prancūziškumo *idėja* ir tikisi, kad ir kiti taip elgsis. Atsižvelgiant į tai, kad tapatybės yra konstruojamos diskurso pagalba, Wæver siūlo jas kurti ne per priešpriešą su *kitais*, bet per *mus* – t.y., per glaudžiai susijusias bendras reikšmes, kurias dalijasi valstybių grupės.⁴⁰

---

³⁷ Ibid.

³⁸ Ole Wæver „European Integration and Security: Analysing French and German Discourses on State, Nation, and Europe“ *Discourse Theory in European Politics Identity, Policy and Governance* 2004, p. 33–63

³⁹ Benedict Anderson „Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism“ (Londonas: Verso, 1983)

⁴⁰ Ibid.

Taigi, akademinėje literatūroje tapatybės yra svari konstruktyvistinės tarptautinių santykių teorijos dalis. Pasibaigus Šaltajam karui ir sugriuvus anksčiau egzistavusiai akivaizdžiai dviejų didžiųjų galių priešpriešai valstybės turėjo kurti savo tapatybes iš naujo, neapsiribojant savęs rėminimu, kaip vienos ar kitos galios šalininke. Valstybių tapatybės formuoja jų interesus, kurie išryškėja skirtingose situacijos, kuomet reikia veikti, nebeužtenka priešpastatyti save prieš kažką kitą. Pirmiausia, kaip pabrėžia A. Wendt, valstybių tapatybės yra kuriamos per dviejų tapatybės kūrimo tipų sąveiką – bendrinio (angl. *corporate*) bei socialinio. Tai reiškia, kad šalies tapatybę lemia ne vien tik jos santykiai su bendramintėmis ir priešiškomis valstybėmis, bet taip pat ir viduje vykstantys procesai bei besikeičiantys arba išliekantys visuomenės interesai. Antra, veikėjų vaidmuo taip pat yra itin svarus. Šalies tapatybės kūrimas, jos išlaikymas ar pokyčiai yra glaudžiai susiję su veikėjo, šalies vadovo, nustatyta politikos kryptimi ir veiksmų gairėmis. Stebint Prancūzijos tapatybės pasikeitimus galima pastebėti nuolat augantį ryšį su Europos Sąjunga, kuris priklauso nuo tuometinio šalies vadovo. Šalies prezidentu tapus E. Macron'ui yra tęsiama Prancūzijos, kaip vienos iš Europos branduolio valstybių, politika įrėminanti šalį kaip valstybių grupės, turinčios panašius interesus ir suprantančios demokratijos, žmogaus teisių bei teisės viršenybės svarbą, dalį. Prancūzijoje prezidento vaidmuo yra svarbus ne tik užsienio, bet ir vidaus politikoje, todėl Macron'o formuojamoje Prancūzijos tapatybėje vietą užima ir Europa, kurios vizija yra neatsiejama nuo turbulencijų, vykstančių tiek vidaus tiek užsienio politikoje. Trečia, valstybės vadovo diskurse atsispindi šalies nacionaliniai interesai. Todėl, norint atskleisti ir suprasti šiuos pokyčius yra svarbu analizuoti prezidento kalbas, kurios atspindi valstybės tapatybės elementus, įprasminčius vidaus ir užsienio politikos kontekste, taip suteikiant galimybę paaiškinti matomus Prancūzijos tapatybės pokyčius, kurie yra neatsiejami nuo to, kokią Europą mato Macron'as.

2. Metodologija

2.1. Diskurso analizė

Diskurso analizė yra dalis konstruktyvistinė teorijos, teigiančios, kad tarptautiniai santykiai ir valstybių tapatybės yra kuriamos per individų santykius su savimi ir pasauliu atsižvelgiant į istorinį ir kultūrinį kontekstą, kuriame yra kuriamas diskursas. Ove K. Pedersen rašo, kad diskurso analizės tikslas yra atskleisti ontologines ir epistemologines priežastis, glūdinčias kalboje ir leidžiančias vertinti teiginius ar veiksmus kaip logiškus ir prasmingus.⁴¹ Diskurso analizė tiria, ar teiginiuose ir tekstuose galima nustatyti kokius nors pasikartojančius dėsningumus, kuomet kalbame apie reiškinius ar objektus; leidžia nagrinėti egzistuojančius ryšius tarp objektų (*explanans*) ir subjektų, priežasčių (*explanandum*); padeda numatyti baigtis, kai vienas veikėjas daro įtaką kitam arba procesui, nuspėti

---

⁴¹ Ove K. Pedersen „Discourse Analysis“ *Copenhagen Business School* 2009 https://research-api.cbs.dk/ws/portalfiles/portal/59196351/WP_CBP_2009_65.pdf [žiūrėta 2023-02-26]

elgesio priežastis; galiausiai, įrėmina laike veikėjų savitarpio ryšius. Diskurso analizė leidžia suprasti kontekstą, dėl kurio pasakyti teiginiai yra logiški ar prasmingi bei tuo pačiu metu atspindi pastarųjų teiginių pagrįstumą istoriniame, laiko kontekste.

Ole Waever teigia, kad tai, kas dažniausiai yra pristatomas kaip didžiausia diskurso analizės silpnybė – tekstų analizė, neinanč gilyn į veikėjų motyvus ar paslėptas prasmes, yra didžiausias šios metodologijos pliusas.⁴² Kuomet kalbame apie diskurso analizę, svarbu nepamiršti, kad ji atliekama tik pagal turimus tekstus, nebandoma išvelgti „ką gi veikėjas iš tiesų norėjo tuo pasakyti?“. Diskurso struktūros yra būtent tai, kas lemia galimas politines gaires. Tai ypač išryškėja kuomet kalbame apie bendras politines nuostatas, kurios turi būti atspindėtos kalbose ar pasisakymuose, nes tik taip sprendimų priėmėjai ir politikai gali perteikti savo viziją. Politinių struktūrų modeliai yra paremti „tautos“ ir „valstybės“ sąvokomis, siekiant išreikšti valstybės tapatybę ir įtraukti kaip galima daugiau asmenų į „mes“ kategoriją. Viešos kalbos turi savo logiką, nuoseklumą ir užkoduotas reikšmes, kuomet užsienio politikos diskursas nusako šalies ateities veiksmus. Anot Ove K. Pedersen įprasta manyti, kad politinės kalbos yra sakomos spontaniškai ir atmetinai.⁴³ Tačiau iš tiesų politika sukasi pagal nuolatinį ir gan siaurą nubrėžtą ciklą, kuomet politiniai argumentai apie konkrečią problemą yra renkami dvejopai: arba atsižvelgiant į egzistuojančias prasmes ir logiką visuomenėje arba atkartojant ar keičiant nustatytas reikšmes ir taip ruošiantis naujai politinei kovai. M. Foucault, Dreyfus ir Rabinow, Bertelson kalba, kad diskursas surikuoja turimas žinias sistemiškai, taip nubrėžiant ribas tarp to, kas gali ir negali būti pasakyta reikšmingai.⁴⁴ Diskursas yra sistema, kurios keletas elementų ir jų darinių yra pagrindiniai šios tvarkos vienetai. Taigi, remiantis R. Koselleck, kuomet atliekame diskurso analizę iš tiesų sekame keleto esminių idėjų pasikeitimus, jų istorinę kilmę, plėtrą bei ryšį su kitomis idėjomis ar terminais.⁴⁵

Rašant apie diskurso analizę yra svarbu paminėti, kad diskursas turi keletą lygių, per kuriuos gali būti išreikšti pasikeitimai tęstinume. Kai kalbame apie „dominuojantį“ diskursą reikia nepamiršti, kad tai, kas yra „priešinga“ arba netgi „marginalizuojama“ tiesiog yra „išorėje“ arba skiriasi nuo dabar esančio politinio diskurso. Tačiau šis tikriausiai dalijasi tam tikrais kodais ir reikšmėmis gilesniame abstrakcijos lygmenyje. „Dominuojanti“ politinė linija ir pagrindinė opozicijos linija dažniausiai turi daug bendro, netgi kraštutines idėjas palaikantys judėjimai dalijasi kai kuriais tais pačiais reikšminiais kodais. Anot Ernesto Laclau ir Chantal Mouffe tai kyla iš to, kad politiniai oponentai gali suprasti

---

⁴² Waever, 2004, p. 35-37

⁴³ Ove K. Pedersen „Udenrigsminister P. Munch's opfattelse af Danmarks stilling i international politik“ (Kopenhaga: Gad, 1970)

⁴⁴ Jens Bertelson „A Genealogy of Sovereignty“ (Kembridžas: Cambridge University Press, 1995)

Michel Foucault „The Archaeology of Knowledge“ (Londonas: Pantheon, 1972)

Hubert L. Dreyfus ir Paul Rabinow „Michel Foucault: beyond Structuralism and Hermeneutics“ (Niujorkas: Harvester Wheatsheaf, 1982)

⁴⁵ Reinhart Koselleck „Futures Past: On the Semantics of Historical Time“ (Masačiusetsas: MIT Press, 1985)

vienas kitą ir vienas kito idėjas, todėl beveik visada susiduria su tomis pačiomis problemomis ir susijusiomis reikšmėmis, idėjomis, vaizdiniais, kuriuos stengiasi performuluoti ir „pavergti“ arba pasinaudoti tam tikrais raktiniais terminais savo naudai.⁴⁶

Weaver siūlo nagrinėti diskursą atsižvelgiant į du aspektus: ką veikėjas pasakė? Ir – kaip jis tai pasakė? Siekiant atsakyti į pirmąjį klausimą autorius siūlo nagrinėti veikėjų kalbas ir pasisakymus sinchroniškai arba diachroniškai.

Kuomet diskursą analizuojame sinchroniškai, sukuriama struktūra yra užpildoma turiniu, apimančiu skirtingus kontekstus, metus ir veikėjus. Čia svarbu įrodyti savo logiką su pavyzdžiais iš skirtingų kontekstų. Pagrindiniai sinchroninio modelio veikėjai yra politikai, atliekantys savo oficialias funkcijas, tačiau jie patys viešojo diskurso struktūrą neformuoja. Dažniausiai už juos tai atlieka kiti, pavyzdžiui, intelektualai ar tyrėjai. Norint analizuoti politikų retoriką yra svarbu pasirinkti sudėtingas, iš anksto nesuderintas situacijas, kaip kad debatus parlamente, kuomet politikas turėtų pasinaudoti savo retoriniais sugebėjimais ir remtis esančiomis semiotinėmis struktūromis tam, kad sugeneruotų daugiausiai diskurso su norimomis reikšmėmis. Šis diskurso analizės metodas reikalauja daug žinių apie šalį, jos istorinio, kultūrinio konteksto, tam, kad galima būtų suprasti slypinčias reikšmes formuluotėse ir detalėse, kurios yra būtinos bendroms išvargoms pateikti.

Pasitelkiant diachroninį diskurso analizės metodą yra analizuojami skirtingi aktoriai laike bei tai, kaip struktūra darė įtaką veiksams ir pati atitinkamai tobulėjo ir keitėsi. Diachroninis metodas kreipia daugiau dėmesio į kontekstą ir veikėjų sąveikas su struktūra, keliami klausimai, kas nori padaryti ką ir kaip jie remiasi turima struktūra ar bando ją pakeisti siekiant įgyvendinti savo tikslą. Struktūros čia riboja arba siūlo argumentus ar pozicijas. Todėl svarbu sekti, kaip veikėjams prisireikus jie pasitelkia lingvistinius elementus pakeisti diskurso struktūroms ir kartais, atrodo, elgiasi priešingai nei turėtų. Diskurso struktūros sukurti rėmai leidžia paaiškinti šį fenomeną.

Atsakant į antrąjį klausimą – „kaip?“ – svarbu ieškoti kertinių reikšmių ir jų savitarpio sąveikos, kaip tekstas yra argumentuotas. Weaver kaip pavyzdį pateikia diskusiją apie Bosniją, vykusią Vokietijos parlamente, kuomet svarbiausia buvo ne pozicija, kurią užima konkretūs parlamentarai, bet kaip jie ją argumentuoja.⁴⁷ Kokiomis kategorijomis jie remiasi, kad įremintų savo argumentus ir kaip juos susieja su egzistuojančiomis reikšmėmis. Pavyzdžiui, „mes“ referuoja į Europą, vokiečius, germanišką civilizaciją, todėl atitinkamai kitos sąvokos patenka į priešingą kategoriją (Balkanai ir taika ar nacionalizmas ir Europa). Taip formuluojami argumentai atvirai nepriešpastatomi, tačiau

---

⁴⁶ Ernesto Laclau ir Chantal Mouffe „Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics“ (Londonas: Verso, 1985)

⁴⁷ Weaver, 2004, p. 40-42.

nusakomi pasitelkiant konkrečias struktūras, sudarytas iš raktažodžių, kurios pasisakymus suskirsto į vieną ar kitą šalį. Toks vertybių išreiškimas suteikia tekstui prasmę ir formuoja tapatybę.

Remiantis Henry Kissinger ir Ole Waeber, idealiu atveju veikėjai – politikai, turėtų apjungti sluoksniuotą tarptautinę struktūrą (nacionalinė valstybė – Europa) su sluoksniuotu viešuoju diskursu tam, kad būtų sukurtas dinamiškas struktūros modelis ir skatinami pasikeitimai regione.⁴⁸ Kuomet veikėjas negali atliepti šių dviejų kriterijų ir suderinti šių struktūrų, jis rinksis keisti tą, kurią yra lengviau pakeisti. Nebepakeliamas dviejų struktūrų spaudimas veda veikėją link rimtų politikos pasikeitimų.

Šio darbo kontekste bus naudojamas Waeber siūlomas diachroninis diskurso analizės metodas, kurį pasitelkiant bus analizuojamos Prancūzijos prezidento Emmanuel Macron'o kalbos pradėdant garsiąja Sorbonos kalba, kurią jis pasakė 2017 m. rugsėjo 26 d. Šioje kalboje jis aiškiai iškėlė savo aspiracijas apie tai, kokia Europos Sąjunga turėtų būti ir ką jis ketina daryti per ateinančius penkerius savo prezidentavimo metus. Baigtinė tyrimo atlikimo data yra 2023 m. balandžio 30 d. Iš viso atrinktos 26 Macron'o kalbos iš jo oficialių pasisakymų publikuojamų prezidentūros svetainėje (*Élysée*) bei kalbų, kurios yra talpinamos archyvuotoje Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai laikotarpiu svetainėje, Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos portale.

Surinktos kalbos bus skirstomos į skirtingas grupes pagal tai, ar yra pastebimas koks nors pokytis struktūros (kalbos) turinyje. Pastebėjus pokytį bus kuriama nauja grupė, atspindinti šį pokytį ir t.t. Į skirtingas grupes suskirstytos kalbos bus analizuojamos atsižvelgiant į didesnius vidaus ir užsienio politikos, ypač – geopolitinius pokyčius. Turint omenyje tai, kad valstybės interesai atsispindi šalies vadovo diskurse, o Prancūzijos tapatybė yra neatsiejama nuo Europos Sąjungos, bus vertinami šios Europos (tuo pačiu ir Prancūzijos) vizijos pokyčiai bei jų priežastys atsirandančios tiek dėl vidaus, tiek dėl užsienio politikos veiksnių. Bus keliami klausimai *kodėl* įvyko šis pokytis ir *kas* jam padarė įtaką. Tyrimo gale bus palyginama pirmoji Macron'o iškelta Europos vizija ir tokia, kokia ji yra dabar; aptariami didžiausi veiksniai lėmę šiuos pasikeitimus ir tai, kaip tai atitinkamai atsispindėjo Prancūzijos prezidento retorikoje.

3. Tyrimas

3.1. 2017 m. E. Macron'o vizija apie Europos autonomiją

Tyrimo metu išanalizuotos 26 Prancūzijos prezidento Emmanuel'io Macron'o kalbos, publikuojamos Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos internetiniame puslapyje, Prezidentūros

---

⁴⁸ Henry A. Kissinger „A World Restored: Castlereagh, Metternich and the Retoration of Peace, 1818-1822“ (Bostonas: Houghton Mifflin Company, 1957)
Ole Waeber „Resisting the Temptation of Post Foreign Policy Analysis“ *European Foreign Policy: the EC and Changing Perspective in Europe* (Londonas: ECPR/Sage, 1994)

(*Élysée*) internetiniame puslapyje bei Prancūzijos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai archyvuotame internetiniame puslapyje. Prezidento kalbos buvo atrinktos pasinaudojant raktažodžiais: „souveraineté“, „autonomie“, „europe“, „européene“ bei šių raktažodžių kombinacijomis, pavyzdžiui „souveraineté européenne“. Pasirinkti nagrinėti šaltiniai yra originalo, prancūzų, kalba ir apima laikotarpį nuo 2017 m. rugsėjo 26 d., kuomet E. Macron'as Sorbonos universitete sakė savo garsiąją kalbą apie suverenią, vieningą ir demokratišką Europą. Vėliau ši kalba tapo atskaitos tašku kitoms jo sakytomis kalboms ar iškeltoms idėjoms apie Europos autonomiją. Tyrimo imtis siekia iki 2023 m. balandžio 30 d..

Kalbos, kuriose pastebėti Europos autonomijos fragmentai, apima ne vien tik kalbas, sakytas aukšto lygio viršūnių susitikimų ar darbo vizitų į kitas valstybes metu. Šalies prezidentas šia tema taip pat kalbėjo lankydamasis ir Prancūzijos pramonės įstaigose ir šalies vidaus renginiuose. Tarptautiniuose formatuose E. Macron'as dažniau iškelia poreikį bendradarbiauti, kurti bendrą politiką ar veikimo gaires. Europos autonomiją apibrėžia per atsparumą išorės veiksniams reaguojant į geopolitinį kontekstą. Tuo tarpu kalbėdamas prancūzams šalies viduje, jis labiau akcentuoja poreikį stiprinti valstybės gebėjimą pasirūpinti pačiai savimi, reflektuoja apie praėjusias problemas, su kuriomis teko susidurti ir taip pabrėžia poreikį būti labiau nepriklausomais. Svarbu paminėti, kad visose nacionaliniu lygiu sakytose Macron'o kalbose Prancūzijos gebėjimas apsirūpinti savarankiškai yra siejamas su Europos gebėjimais. Kitaip tariant, projektuojama Europos autonomija kyla iš valstybės vizijos.

3.1.1. 2017 m. Sorbonos kalba

2017 m. rugsėjo 26 d. yra šio darbo atžymos taškas. Prancūzijos prezidentas sakydamas kalbą Sorbonos universitete kėlė klausimus, ar Europos šalys, susidūrusios su aktualiaisiais šių laikų iššūkiais – gynyba ir saugumu, didele migracija, darniu vystymusi, klimato kaita, skaitmenine revoliucija, pasaulinės ekonomikos reguliavimu – gali rasti būdų apginti savo interesus ir vertybes, užtikrinti ir pritaikyti savo unikalų, europietišką demokratijos ir socialinį modelį? Ar jos gali savarankiškai įveikti kiekvieną iš šių iššūkių? Stengdamasis atsakyti į šiuos klausimus E. Macron'as pristatė autonomiškos Europos prancūzišką viziją, kurią jis planavo įgyvendinti prezidentavimo laikotarpiu. Ši Europos autonomijos vizija apima šešis aspektus:

1) **Europa, galinti užtikrinti saugumą visais aspektais.** Gynybos srityje Europa turi turėti bendras pajėgas, gebančias dalyvauti intervencinėse misijose. Taip pat bendrą gynybos biudžetą ir bendrą veiksmų doktriną, kuris leistų atlikti šias minėtas misijas ir atliepti saugumo iššūkius. Macron'as išreiškė poreikį kuo greičiau sukurti Europos gynybos fondą ir nuolatinį struktūrinį bendradarbiavimą. Taip E. Macron'as siekia papildyti Europos intervencijos iniciatyvą, kuri leistų

geriau integruoti Europos ginkluotąsias pajėgas visuose gynybos lygmenyse ir apjungtų ES valstybių narių kariuomenes. Dar vienas svarbus gynybos dėmuo – kova su terorizmu. Pasak Macron'o „saugumo Europa turėtų būti mūsų skydas“ (pranc. „*l'Europe de la sécurité doit être notre bouclier*“) [nuo tokių grėsmių]. Europa turi užtikrinti, kad žvalgybos pajėgumai tarp ES valstybių narių būtų suvienodinti sukuriant Europos žvalgybos akademiją. Paskutinis kintamasis, kalbant apie autonomišką žemyno saugumo doktriną, yra bendros civilinės saugos pajėgos.

2) **Europa, sprendžianti migracijos iššūkius.** Prancūzijos prezidentas Sorbonos kalboje dalijosi, kad Europos autonomijai užtikrinti yra reikalinga bendra sienų, prieglobsčio ir migracijos erdvė, kuri leistų veiksmingai kontroliuoti ES sienas, oriai priimti pabėgėlius, efektyviai juos integruoti ir greitai gražinti į kilmės šalis neturinčius teisės į prieglobstį, „Europa turi įvaldyti savo sienas išsaugant savo vertybes“ (pranc. „*maîtriser nos frontières en préservant nos valeurs*“). Siekiant išspręsti migracijos klausimą Macron'as siūlė sukurti Europos prieglobsčio biurą, kuris pagreitintų ir suderintų migracijos kontrolės procedūras ES. Kaip dar vieną būdą gilinti Europos vienybę prezidentas dalijosi idėja sukurti tarpusavyje sujungtų bylų ir saugių biometrinius tapatybės duomenų bazę bei palapsniui sukurti Europos pasienio policijos pajėgas, kurios užtikrintų griežtą sienų kontrolę. Galintiems pasilikti ES teritorijoje Macron'as siūlė sukurti Europos pabėgėlių mokymo ir integracijos programą.

3) **Europa, atsigręžusi į Afriką ir Viduržemio jūrą.** Europos užsienio politika turi būti pirmiausia orientuota į Viduržemio jūros regioną ir Afriką. Ji turi gilinti partnerystę su Afrika švietimo, sveikatos ir energetikos srityse. Macron'as nori, kad partnerystė su Afrika būtų Europos projekto pertvarkos dalimi (pranc. „*Je souhaite que notre partenariat avec l'Afrique soit un élément de la refonte du projet européen*“).

4) **Europa – darnaus vystymosi modelis.** Europa turi būti efektyvaus ir sąžiningo ekologinio perėjimo priešakyje (pranc. „*l'Europe doit être à l'avant-garde de la transition écologique efficace et équitable*“). Ji turi skatinti investicijas į naujas, tvaresnes sritis (transportą, būstą, pramonę, žemės ūkį ir t.t.), nustatyti sąžiningą anglies dioksido kainą taip siekiant sumažinti išmetamą jo kiekį. Dar viena Macron'o iniciatyva, tai – anglies dioksido mokestis ES pasienyje, kuomet prekės yra importuojamos iš trečiųjų šalių. Taip siekiama ne tik sumažinti išmetamą globalų klimato kaitą skatinančių dujų kiekį, bet taip pat užtikrinti gamintojų ir jų konkurentų lygybę. Kaip dar vieną žingsnį tvaresnės Europos link E. Macron'as siūlo sukurti pramonės programą, skirtą remti netaršias transporto priemones ir joms reikalingą infrastruktūrą. Europa taip pat turi užsitikrinti autonomiją maisto srityje, reformuodama bendrą žemės ūkio politiką ir įsteigdama bendras kontrolės pajėgas, kad europiečiai visuomet būtų aprūpinti maistu.

5) **Europa, prisitaikiusi skaitmeniniam pasauliui.** Europa turi būti skaitmeninės transformacijos lyderė, populiarinti savo privačių duomenų saugumo modelį (GDPR), pagal kurį

globalizuotame pasaulyje derinamos inovacijos ir jų reguliavimas. Macron'as taip pat dalijosi mintimis apie virsmo technologijų (pranc. *technologies de rupture*), pasižyminčių dideliu technologiniu pokyčiu, agentūros steigimą, kuri teiktų finansavimą naujoms ar neištirtoms mokslinių tyrimų sritims, kaip kad dirbtinis intelektas. ES turi užtikrinti sąžiningumą ir pasitikėjimą skaitmenine transformacija, permažstant mokesčių sistemas (skaitmeninių įmonių apmokestinimą) ir reguliuodama didžiausias platformas. Prancūzijos prezidento teigimu šis iššūkis yra susijęs su „giliu mūsų ekonomikos, visuomenės ir mūsų vaizduotės pertvarkymu“ (pranc. „*Ce défi est aussi celui d'une transformation profonde de nos économies, de nos sociétés, de nos imaginaires même*“).

6) **Europos ekonominė ir pinigine galia.** Macron'as dalijosi ambicija, siekiant paversti euro zoną Europos ekonominės galios pasaulyje centru (pranc. „*la puissance économique industrielle et monétaire*“). Tam reikės ne tik nacionalinių reformų, ES turi turėti priemones, kurios padėtų jai tapti ekonominio augimo ir stabilumo zona. Pirmiausia yra reikalingas bendras biudžetas, kuris leistų finansuoti investicijas ir užtikrintų stabilumą ekonominių sukrėtimų akivaizdoje.

Pagrindinė linija, einanti per beveik visus E. Macron'o vizijos apie Europos autonomiją aspektus, yra tikslinės investicijos. Tiek kalbėdamas apie poreikį Europai gebėti savarankiškai apsiginti, tiek apie Europą, kaip skaitmeninę lyderę, Prancūzijos prezidentas pabrėžia poreikį didinti investicijas ir skirti finansavimą kuriant specialiąsias agentūras, finansuojant mokslinius tyrimus ar buriant pasienio apsaugos grupes.

3.1.1.1. 2017 m. Europos autonomijos vizijos priešastys

Šioje kalboje Macron'as iškėlė migracijos kontrolės prioritetą, kuris atsispindėjo tiek Prancūzijos vidaus politikos aktualijose, tiek 2017 m. prezidento rinkimų kampanijoje, tiek užsienio politikoje. 2015 m. Europai susidūrus su migracijos krize, kuomet migrantai iš Libijos, Sirijos, Afganistano ir Irako pradėjo plūsti į senąjį žemyną, sukėlė nemažai iššūkių valstybėms, esančioms prie pat pietinio ES pasienio, tokioms kaip Graikija ir Italija.⁴⁹ Tačiau tais pačiais metais ir Prancūzija sulaukė 74 468 prieglobsčio prašymų.⁵⁰ Nors šis skaičius buvo 10 kartų mažesnis nei Vokietijoje, Prancūzijai vis tiek teko sustiprinti sisteminius pajėgumus ir nagrinėti pateiktus prašymus. Administracinis krūvis išaugo, o migrantai, kol jų prašymai buvo nagrinėjami, gyveno specialiose prieglobsčio vietose. 2016 m. išardžius Pas de Calais regione įrengtą migrantų stovyklą ir šiems žmonėms atvykus į Paryžiaus gatves, atsinaujino debatai dėl to, kiek migrantų Prancūzija visgi gali priimti. 2017 m. prezidento rinkimų metu vykdytos apklausos tyrimai parodė, kad 61% prancūzų yra

⁴⁹ William Spindler „2015: The year of Europe's refugee crisis“ *UNHCR*, 2015 <https://www.unhcr.org/news/stories/2015-year-europes-refugee-crisis> [žiūrėta 2023-05-01]

⁵⁰ Sarah Wolff „Immigration; An Issue in the French Presidential Campaign“ *Clingendael Magazine*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://www.clingendael.org/publication/immigration-issue-french-presidential-campaign>

prieš imigrantus iš musulmoniškų šalių.⁵¹ Taigi, nieko keisto, kad formuodamas Europos autonomijos viziją 2017 m. Macron'as turėjo balansuoti tarp kairiųjų kandidatų, tokių kaip Benoît Hamon ir Jean-Luc Mélenchon, siūlančių pro-migrantų politiką, bei dešiniųjų, kaip Marine Le Pen ir François Fillon, kalbančių apie ypatingai griežtą migracijos kontrolę ir kvotų nustatymą. Macron'as randa balansą tarp šių dviejų kraštutinių ir kalba apie griežtesnę sienų kontrolę, integracijos procesų poreikį, suderintas migracijos procedūras ir Europos prieglobsčio biurą, taip siekdamas įtikinti ne tik europiečiams, bet visų pirma – tautiečiams, kurie troško nuosaikumo ir permainų po ankstesnio prezidento, humanisto François Hollande liberalaus požiūrio į migraciją, tačiau siekė išvengti kraštutinių kaip Marine Le Pen.

Macron'as Sorbonos kalboje taip pat iškėlė bendradarbiavimo su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis svarbą. Tai nėra atsiejama ir nuo migracijos klausimo. Dar 2017 m., būdamas kandidatu į prezidentus, jis davė interviu didžiausiam Prancūzijos laikraščiu *Le Monde*, kur kalbėjo apie migraciją ir partnerystę su Afrika.⁵² Jau tuomet jo diskurse atsispindėjo saugios ir stabilios kaimynystės trūkumas. Macron'as pasisakė už abiem pusėms naudingą ir humanišką migracijos politiką siekiant sukurti galimybes ir ateities perspektyvas migrantų kilmės šalyse. Tačiau jo interviu vis vien surezonuoja Prancūzijos kolonialistinę praeitis, kuomet kalbant apie Afriką jis užsimena apie frankofoniškosios erdvės stiprinimą, ypač ekonominiu aspektu. Macron'as mato Afriką kaip dalį prancūziškosios didybės įrodymo, todėl projektuodamas Europos viziją, kurios centre yra Prancūzija, jis taip pat pabrėžia ir pietinės kaimynystės svarbą, projektuodamas nacionalinius interesus Europos lygiu.

Trečias svarbus aspektas E. Macron'o kalboje buvo klimato kaita. Nors šiandien jau yra įprasta girdėti Prancūzijos prezidentą kalbant apie perėjimą prie tvaresnės pramonės ir atsinaujinančių išteklių, tačiau prezidentinės kampanijos metu jis šiai temai skyrė palyginti mažai dėmesio.⁵³ 2017 m. JAV prezidentui Donald'ui Trump'ui nusprendus pasitraukti iš Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos, Macron'as išreiškė savo nusivylimą dėl tokio sprendimo ir nusprendė perimti klimato kaitos klausimo vėliavnešio postą. Tai suteikė Macron'ui progą tapti klausimo apie klimato kaitą veidu ir sulaukti daugiau dėmesio tarptautinėje arenoje. Svarbu nepamiršti ir europietiško dėmens. Dar 2014 m. Jean-Claude Juncker'is, tuometinis Europos Komisijos pirmininkas, įvardijo klimato kaitos politiką kaip ES prioritetą. Taigi, norėdamas formuoti aktualią Europos viziją Prancūzijos prezidentas

---

⁵¹ Ibid.

⁵² Laurence Caramel „Emmanuel Macron, son programme Afrique : « Je veux mobiliser plus de financements pour les PME locales »“ *Le Monde*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/04/12/emmanuel-macron-son-programme-afrique-je-veux-mobiliser-plus-de-financements-pour-les-pme-locales_5110340_3212.html

⁵³ Estelle Rouhad „What can we expect from French President Macron on climate change?“ *The London School of Economics and Political Science*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/news/what-can-we-expect-from-french-president-macron-climate-change/>

negalėjo neatsižvelgti į klimato kaitos klausimus. Pabrėžtina, kad Paryžiaus klimato susitarimas buvo svarbi diplomatinė pergalė Prancūzijai, nes jo metu buvo pasiektas susitarimas stabdyti globalų temperatūros kilimą iki 2°C lyginant su iki pramoniniu lygiu. Tačiau valstybė susiduria su ekologinio perversmo iššūkiais, tokiais kaip finansavimo trūkumas. Panašu, kad Macron'as vėl projektuoja šalies interesus per ES, kalbėdamas apie investavimą į tvaresnes pramonės sritis jis bando atliepti Prancūzijos finansavimo trūkumus sukuriant bendrą ES klimato kaitos politiką, kuri leistų Prancūzijai gauti trūkstamą finansavimą ir investicijas.

Gynybos dēmuo Macron'o kalboje turi aiškiausią pagrindą. Tačiau Prancūzijos vadovo siūlymas dėl daugiau autonomijos Europos gynybos srityje yra priimamas su nemažai kritikos, o ir pati idėja nėra nauja. *Eurocorps* pajėgos, kuriose dalyvauja 10 šalių, egzistuoja jau 29 metus ir yra naudojamos gan retai. ES kovinės grupės, nedideli kariniai vienetai susidedantys iš 1500 karių, budi nuo 2007 m. ir dar nebuvo panaudoti.⁵⁴ JAV atšalimas Europos strateginio saugumo klausimais, prezidento D. Trump'o pareiškimas apie rūpinimąsi pirmiausia JAV interesais ir Jungtinės Karalystės sprendimas palikti ES sužadino de Gaulle'iškas mintis ir nepasitikėjimą JK. Negana to, Macron'as nematė partnerių ES, kurie galėtų užtikrinti saugumą. Artimiausia šalies partnerė – Vokietija – vis dar buvo tvirtai įsipareigojusi antikarinei politikai. Taigi, siekiant užtikrinti Prancūzijos saugumą Macron'as buvo priverstas įsipareigoti Europos gynybos autonomijai. Ši strateginė autonomija remiasi į Prancūzijos atominius pajėgumus ir aukšto lygio karines pajėgas, dalyvaujančias misijose Libijoje, Malyje ir Levante. Tačiau toks įsitraukimas reikalavo didelių finansinių pajėgumų, todėl su laiku karinės pajėgos pradėjo būti mažinamos, naudojama sena, bet atrestauruota įranga.⁵⁵ Vertinant tai, kad Prancūzijos saugumas yra užtikrinamas per Europos autonomiją, svarbu atsižvelgti į 2015 m. Paryžiuje vykusius ISIS išpuolius, kurių metu žuvo 130 prancūzų.⁵⁶ Taigi, Prancūzijai susidūrus su finansavimo trūkumu ir terorizmu šalies viduje bei partnerių trūkumu tarptautinėje arenoje, natūralu, kad Macron'as bendras gynybines pajėgas ir gynybinės doktrinos kūrimo poreikį įvardijo tarp Europos autonomijos prioritetų.

Skaitmeninė erdvė taip pat užėmė svarbią vietą Sorbonos kalboje. Macron'as teigė, kad Europa turi būti skaitmeninės revoliucijos lyderė ir populiarinti savo duomenų kontrolės modelį. Iš tiesų, Europa yra unikali tuo, jog pirmininkauja skaitmeninės erdvės saugumo reglamentavime su *Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu* (GDPR), neturinčiu atitiktens. Taigi, natūralu, kad

---

⁵⁴ Daniel Keohane „Macron's European Defense Doctrine“ *Carnegie Europe*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/73246>

⁵⁵ Corentin Brustlein „Defense: The Moment of Truth“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf

⁵⁶ „Paris attacks: What happened on the night“ *BBC*, 2015 [žiūrėta 2023-05-01] <https://www.bbc.com/news/world-europe-34818994>

Macron'as nori išlaikyti Europos, kaip skaitmeninės lyderės, veidą. Tačiau šis autonomijos prioritetas taip pat kyla ir iš šalies vidaus įvykių. 2015 m. įvyko kibernetinė ataka prieš vieną iš pagrindinių TV kanalų – *Tv5 Monde*, o 2017 m. sausį, tuometinis gynybos ministras Jean-Yves Le Drian'as pasidalijo Prancūzijos kariuomenės patirtais nuostoliais, kurie atsirado dėl kibernetinių atakų.⁵⁷ Negana to, sklandžiusios kalbos apie rusijos pagalbą D. Trump'ui laimint 2016 m. JAV prezidento rinkimus skatino Macron'ą permąstyti įprastinę kibernetinio saugumo doktriną ir atkreipti daugiau dėmesio į skaitmeninės erdvės reguliavimą.

Paskutinis Europos autonomijos dēmuo, tai ekonominė ir piniginė politika. Emmanuel'is Macron'as dalijosi siekiu suteikti euro zonai daugiau galios ir taip paversti Europą galingu ekonominiu vienetu bei sukurti bendrą biudžetą, kuris ES suteiktų atsparumo ekonominių iššūkių akivaizdoje. 2008 m. pasaulį sukrėtė ekonominė krizė, kuri ypač stipriai paveikė Europą: bankai stabdė savo veiklą, milijonai žmonių neteko savo būstų, santaupų ar darbų.⁵⁸ O 2009 m. Graikija paskelbė apie biudžeto deficitą, kuris buvo dar aukštesnis, negu apie tai anksčiau informavo Europos Komisija. Graikija nesugebėjo sukontroliuoti valstybės deficito ir skolos, todėl tik euro zonos valstybės galėjo padėti Graikijai, nes jos ekonomikos griūtis galėjo paskatinti visos euro zonos žlugimą dėl glaudžiai sujungtų valstybių narių ekonomikų. Tuo pat metu su sunkumais kovojo Kipras, Airija, Italija, Portugalija ir Ispanija. Mokesčių mokėtojai ekonomiškai atsargesnėse šalyse jautėsi apgauti, kad turi mokėti už neatsakingai pinigų leidžiančias kaimynes.⁵⁹ Euro zonoje yra bendra piniginė politika, tačiau ekonominė politika yra pasirenkama nacionaliniu lygmeniu. Todėl siekiant užkirsti kelią panašioms krizėms, kurios galėtų susilpninti euro zonos patikimumą ir ES įvaizdį Macron'as siūlė sukurti bendrą biudžetą, kuris suteiktų atsparumo reaguojant į tokius netikėtus iššūkius ir suteiktų Europai daugiau autonomijos. Šis prioritetas taip pat buvo paremtas Prancūzijos vidinėmis finansinėmis problemomis. 2017 m. Prancūzijos biudžeto deficitas viršijo 3% bendrojo vidaus produkto (BVP), o 2016 m. šalies ekonomika paaugo tik 1,1%.⁶⁰ 2017 m., kuomet Macron'as kandidatavo į prezidentus, žymėjo 43-ėjus metus iš eilės, kuomet Prancūzija negalėjo pilnai apmokėti savo išlaidų (t.y., kiekvienais metais nuo 1981 m. nacionalinis biudžetas buvo deficitinis). 2017 m. generuojamos šalies pajamos padengė tik 80% bendros išlaidų sumos. Dėl tokio nuolatinio pajamų

---

⁵⁷ Julien Nocetti „Mastering the Digital Domain: A Condition of Strategic Autonomy“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf

⁵⁸ Marcin Szczepanski „A decade on from the crisis: Main responses and remaining challenges“ *European Parliamentary Research Service*, 2019 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642253/EPRS_BRI%282019%29642253_EN.pdf

⁵⁹ Eszter Zalan ir Koert Debeuf „2008-2009: The years that almost broke the euro“ *euobserver*, 2020 [žiūrėta 2023-05-01] https://euobserver.com/20th-anniversary/150087?utm_source=pocket_saves

⁶⁰ „Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Implementation and Relevance of the European Union Work Plan for Sport 2014-2017“ *European Commission*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:43994bec-df01-11e6-ad7c-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

ir išlaidų disbalanso Prancūzija iki 2016 m. pabaigos sukaupe daugiau kaip 2160 mlrd. eurų skolą.⁶¹ Kaip jau buvo minėta anksčiau kalbant apie gynybą, Macron'as norėjo užtikrinti valstybės ekonomikos stabilumą projektuodamas Prancūzijos finansinio saugumo ir stabilumo poreikį per Europos autonomiją. Negana to, Graikijos krizės pavyzdys parodė, kokia euro zona visgi yra trapi ir pabrėžė poreikį kurti bendrą finansinę, ne tik piniginę ES politiką.

Apibendrinant galima teigti, kad didžioji dalis Emmanuel'io Macron'o iškelitų Europos autonomijos aspektų tiesiogiai atliepia sunkumus, su kuriais susidūrė Prancūzija. Siekdamas sustiprinti šalies strateginį saugumą jis kalbėjo apie bendras Europos pajėgas arba bendrą Europos saugumo architektūrą, kuri leistų užtikrinti visos ES, tame tarpe ir Prancūzijos, saugumą bei parodytų šalies karinę galią, kurios priešakyje būtų Macron'as, kaip Prancūzijos karinių pajėgų vadas. Negana to, bendradarbiavimo su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis prioritetas atspindėjo norą parodyti Prancūzijos didybę ir sustiprinti ekonominį bendradarbiavimą su post-kolonialistinėmis valstybėmis, taip išlaikant savo įtakos sferą. Bendradarbiavimas su Afrika yra glaudžiai susijęs ir su migracijos keliamais iššūkiais bei gyventojų nepasitenkinimu šalies viduje, kurį bandė atliepti Macron'as. Iškeliamas fiskalinės politikos poreikis parodo Prancūzijos norą išvengti potencialių krizių ateityje, nes 2008 m. finansinės krizės poveikis šaliai buvo jaučiamas dar 2017 m., prezidento rinkimų metu. 2015 m. Paryžiaus klimato susitarimas yra Prancūzijos diplomatinė pergalė, kurios iš akių nepameta šalies prezidentas. D. Trump'ui pasitraukus iš šio susitarimo Macron'as pasinaudojo proga perimti lyderio rolę ir pelnyti reikiamą finansavimą Prancūzijos vidiniam ekologiniam perėjimui. Negana to, ES yra skaitmeninės erdvės reguliavimo pavyzdys, tad stiprinti politiką šioje srityje taip pat yra vienas iš E. Macron'o iškeliamų prioritetų, motyvuotas Prancūzijos skaitmeninės erdvės saugumo užtikrinimu.

3.2. 2017 m. E. Macron'o kalba Prancūzijos ambasadoriams

Tais pačiais metais, praėjus vos trims dienoms po Sorbonos kalbos, E. Macron'as pristatinėjo Prancūzijos užsienio politikos prioritetus ambasadorių savaitės metu. Prezidentas iškėlė „trijų stiprių ašių“ principą, kuriuo turėtų remtis valstybės užsienio politika, tai: saugumas, nepriklausomybė ir Prancūzijos įtaka, kuri turi „išsilaikyti stipriai sukrėstame pasaulyje“. Macron'o nuomone, nepriklausomybė reiškia ne visišką Prancūzijos atsigrėžimą į save, bet valstybinių interesų išlaikymą daugiašališkumo rėmuose. Būtent tai ir atsispindi anksčiau sakytoje Sorbonos kalboje, kuomet kurdamas Europos autonomijos viziją jis projektavo šalies interesus. E. Macron'as dalijosi, kad Prancūzijos diplomatija turi remtis trimis tvirtomis kryptimis: Prancūzijos saugumu, kuris yra

---

⁶¹ Sébastien Jean „Trade Policy: Beyond Posturing, How to Defend French Interests?“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-02] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf

glaudžiai susijęs su stabilumu pasaulyje; šalies nepriklausomybe, dėl kurios jis kviečia peržiūrėti suvereniteto, įskaitant Europos suverenitetą, sąlygas; ir galiausiai valstybės įtaką pasaulyje, kuri neatsiejama nuo visuotinių bendrų gėrybių gynimo. Macron'as kalbėjo, kad Prancūzijos nepriklausomybė turi išlikti atvira pasauliui, tačiau susidūrus su iššūkiais tarptautinėje arenoje yra svarbu susivienyti ir užtikrinti savo autonomiją kolektyviai [ES rėmuose]. Būtent Europa leidžia užtikrinti šaliai savo suverenitetą ir leidžia kurti įrankius bei tinkamai reaguoti į iškilančius iššūkius.

Kaip ir anksčiau, Emmanuel'is Macron'as taip pat iškelia poreikį sukurti bendrą ekonominę, piniginę, fiskalinę ir socialinę ES politiką, kuri užtikrintų stabilumą žemyne. Tačiau priešingai nei Francois Hollande'as, kuris nebuvo toks drąsus Europos klausimu, Emmanuel'is Macron'as dar kartą tvirtai gynė savo idėją dėl Europos Sąjungos „pertvarkymo“ su „avangardu“ šalių, pasirengusių žengti toliau ir gilinti europinę integraciją. Sorbonos kalboje apie atskirą šalių grupę nebuvo kalbama.

Savo kalboje ambasadoriams Macron'as taip pat skyrė dėmesio ir Viduržemio jūros bei Afrikos šalims, tokioms kaip Libija, Sirija ir Sachelio šalys. Greta jų prezidentas taip pat mini Iraką. E. Macron'as paskelbė iniciatyvą dėl Sirijos, kurdamas kontaktinę grupę, vienijančią pagrindinius veikėjus – vakariečius, rusus ir iraniečius, kuri turėtų susitikti JT Generalinės Asamblėjos rugsėjo mėnesį, metu. Macron'o sprendimas dėl kontaktinės grupės kūrimo yra paremtas kovos su terorizmu iniciatyva bei *Chammal* operacijos, veikiančios Sirijoje ir Irake, palaikymu.⁶² Jis taip pat nusprendė paskirti specialųjį pasiuntinį Sachelio šalims vystymosi ir saugumo klausimais bei informavo, kad rugsėjo mėnesio pabaigoje bus surengtas susitikimas dėl Libijos siekiant išspręsti migracijos keliamą iššūkį, kuomet asmenys mėgina patekti per Europą iš Šiaurės Afrikos valstybių.⁶³

Kalboje taip pat buvo skiriama dėmesio Prancūzijos nacionaliniam interesui – Bendram išsamiam veiksmų planui (JCPOA), skirtam apriboti Teherano branduolinėms ambicijoms.

3.3.2017 m. Europos ir Prancūzijos tapatybė

2017 m. E. Macron'o Europos autonomijos vizija yra paremta Prancūzijos galios sustiprinimu ir civilizacinės misijos (pranc. *mission civilisatrice*) plėtra. E. Macron'o vizijoje galima išvelgti tipinę kietosios galios, t.y. karinių pajėgų poreikį, siekiant balansuoti kitas karines galias, tai būdinga realizmo teorijų doktrinai. Noras sustiprinti karinius pajėgumus Europoje yra paskatintas naujai išrinkto JAV prezidento D. Trump'o priešiškos daugiašalikai užsienio politikos. Didžiajai daliai ES valstybių skiriant mažiau nei 2% BVP gynybai Trump'as dalijosi mintimis dėl išstojimo iš NATO.

⁶² „Terrorism: France's International Action“ *Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères* [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/security-disarmament-and-non-proliferation/terrorism-france-s-international-action/>

⁶³ Saphora Smith „Aylan Kurdi Death: 2 Years Later, Mediterranean Is Still Deadly“ *NBC News*, 2017 [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.nbcnews.com/storyline/europes-border-crisis/aylan-kurdi-death-2-years-later-mediterranean-still-deadly-n797731>

Macron'as įsivaizduoja bendras Europos gynybos pajėgas kaip greta NATO esantį saugumo garantą Europai, kitų karinių galių, kaip kad Kinijos, akivaizdoje. Prezidentas taip pat bando padidinti Prancūzijos įtaką Europoje ir atkreipti vadovų dėmesį į svyruojantį transatlantinio aljanso patikimumą.

Macron'as formuoja Europos, kaip ne priklausomos nuo NATO, o savarankiškos galios, gebančios užsitikrinti saugumą, tapatybę su Prancūzijai aktualiais regioniniais interesais Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose. Čia atsiskleidžia Macron'o Europos autonomijos konstruktyvistinė pusė. Karinių pajėgumų auginimą Macron'as taip pat supranta ir kaip autonomiškos Europos užsienio politikos interesų įgyvendinimo įrankį tuo pačiu fokusuodamas žemyno saugumą ties Prancūzijos stabilumu. Didžioji dalis Prancūzijos pajėgų yra dislokuotos Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose, taip siekiant kovoti su terorizmu ir užkirsti kelią migracijai į Europą. Migracija iš šių regionų destabilizuoja Prancūzijos visuomenę ir kelia piliečių pasipiktinimą. Macron'o teikiami siūlymai, tokie kaip bendros intervencinės pajėgos ar gynybos biudžeto sukūrimas atliepia Prancūzijos gynybos biudžeto trūkumą. Macron'o nuomone, bendros ES pajėgos leistų užtikrinti stabilumą Afrikoje ir Viduržemio jūros valstybėse per intervencines misijas. Tai taip pat puikiai atspindi ir pagrindinis Prancūzijos prezidento iškeltas Europos užsienio politikos prioritetas – santykiai su Afrika ir Viduržemio jūros regionu. Karinė pagalba šalims, kenčiančioms nuo terorizmo leidžia pateikti Prancūziją, o tuo pačiu ir ES, kaip humanitarinės ir demokratinės idėjos vėliavnešę. Pabrėžtina, kad nei vienoje iš dviejų 2017 m. sakytų kalbų Macron'as neįvardija santykių su Kinija, kaip Europos autonomiją lemiančio kintamojo. Pagrindinis ES autonomiją lemiantis vardiklis yra Europos skirtybė nuo JAV.

Nuosekliai tęsdamas šią Europos autonomijos liniją jis įtraukia ir ekonominį aspektą, kuris leistų Sąjungai būti mažiau priklausomai nuo už Atlanto atsirandančių finansinių sukrėtimų. Pasimokęs iš 2008 m. ekonominės krizės, jis siūlo sukurti bendrą ES biudžetą, kuris padidintų ekonominį atsparumą ir suteiktų Europai daugiau ekonominės galios ir gebėjimų priimti savarankiškus sprendimus.

Kalbėdamas apie klimato kaitą ir inovacijas į virsmo technologijas jis piešia Europos, kaip ateities galios, paveikslą. Macron'o vizijoje Europa turėtų pasinaudoti savo išskirtinumu reguliuojant skaitmeninę erdvę ir užtikrinti saugumą nuo mažiau apčiuopiamų grėsmių, kaip kibernetiniai išpuoliai ar klimato kaita. Tai ypač ryškus kontrastas D. Trumpo užmojams pasitraukti iš Paryžiaus susitarimo, skirto mažinti klimato kaitos padarinius ir stabdyti globalų atšilimą. Taip jis brėžia skirtį tarp JAV, kuri investuoja į iškastiniu kuru varomą pramonę ir neturi aiškios kibernetinio saugumo politikos.

E. Macron'as savo 2017 m. vizijoje įsivaizduoja Europą, kaip ekonominę ir pramoninę galią, varomą atsinaujinančia energija, reaguojančią į kibernetines grėsmes ir nustatančias skaitmeninės erdvės taisykles, kurios centre yra Prancūzija. Nėgana to, Macron'iškoji Europa turėtų savo pajėgas, kurios jai leistų užtikrinti stabilumą ir saugumą žemyne bei už jo ribų (Afrikoje ir Viduržemio jūros regione), padėtų šiems regionams vystytis kovojant su terorizmu bei palaikant glaudžius ekonominius santykius.

4. Veiksniai, lemiantys pokyčius

Emmanuel'io Macron'o Europos autonomijos vizijos pokyčiai priklauso nuo geopolitinių veiksnių ir Prancūzijos vidaus aktualijų. Pirmasis ryškesnis pasikeitimas atsiranda 2020 m. prasidėjus COVID19 pasaulinei pandemijai, sukėlusiai sveikatos ir ekonomikos krizes. Antrasis veiksnys, skatinęs Macron'ą permąstyti savo viziją - tai augantis euro skepticizmas Prancūzijoje. Trečiasis kintamasis, skatinantis adaptuoti Europos autonominę tapatybę, tai 2021 m. migracijos krizė rytiniame pasienyje su Baltarusija. Ketvirtasis, ir paskutinis, kriterijus, kuriuo pasipildė ES, kaip autonominės galios, paveikslas, tai kosmoso autonomija.

4.1. Sveikatos krizė

2020 m. žymi COVID19 pandemijos pradžią, o sausio 24 d. jau buvo nustatyti 3 viruso išplitimo atvejai Prancūzijoje. Daugiau nei pusė žmonijos susidūrė su įvairių formų apribojimais vyriausybės bandant suvaldyti COVID19 viruso plitimą. Dar balandžio viduryje buvo nustatyti daugiau nei 2 milijonai užsikrėtimo atvejų, o Tarptautinis valiutos fondas įspėjo apie pasekmes globaliai ekonomikai, kurios gali būti blogiausios nuo 1930 metų.⁶⁴

Prasidėjus pandemijai Prancūzija buvo įvardyta tarp labiausiai paveiktų šalių. Siekiant stabdyti viruso plitimą šalies vyriausybė pristatė ribojamąsias priemones, tarp kurių – nacionalinės rekomendacijos dirbti ir mokytis iš namų. Vos per pirmąjį 2020 m. pusmetį šalies ekonominė veikla sumažėjo maždaug 19%. Atlaisvinus ribojamąsias priemones ekonomika šiek tiek atsigavo, tačiau vėl slystelėjo žemyn įvedus antrąją draudimų bangą. Tarptautinio valiutos fondo ataskaitos duomenimis, šalies ekonomikos augimas sumažėjo 9% per metus.⁶⁵ Pandemijos sukelta recesija buvo giliausia nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, o nauji atsirandantys COVID19 variantai ir lėtas vakcinavimosi tempas nežadėjo greitos išėties iš šios situacijos.⁶⁶ Taigi nieko keisto, kad tokie geopolitiniai pokyčiai atsispindėjo ir Emmanuel'io Macron'o Europos autonomijos vizijoje.

---

⁶⁴ Lauren Chadwick „How COVID-19 upended life in Europe throughout 2020“ *euronews*, 2020 [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.euronews.com/2020/12/31/how-covid-19-upended-life-in-europe-throughout-2020>

⁶⁵ „France: 2020 Article IV Consultation-Press Release; Staff Report; and Statement by the Executive Director for France“ *International Monetary Fund*, 2021, p. 1-2 [žiūrėta 2023-05-02]

⁶⁶ Jeffrey Franks, Bertrand Gruss, Manasa Patnam, ir Sebastian Weber „Five Charts on France's Policy Priorities to Navigate the COVID-19 Crisis“ *International monetary fund*, 2021 [žiūrėta 2023-05-02]

2020 metais Macron'ο kalbose dominuoja sveikatos ir industrinės autonomijos temos. Kalboje, kurią jis sakė „Kolmi-Hopen“ įmonės, gaminančios FFP2 kaukes, darbuotojams, prezidentas džiaugėsi, kad kaukių, reikalingų gydytojams, gamyba šalyje išaugo nuo 4 mln. iki 40 mln. per savaitę bei pažymėjo, kad jų nebereikia importuoti iš kito pasaulio galo, Kinijos. Jis taip pat dėkojo didelėms įmonėms, kurios padovanojo savo turimas kaukes gydytojams bei jas pirko iš Kinijos ir dovanojo sveikatos apsaugos darbuotojams. Tačiau Macron'ο nuomone, geriausia turėti savo nacionalinį produktą, kurio užteks ilgam laikui. Jis tai pateikė, kaip Prancūzijos ir ES autonomijos poreikį. Prezidento nuomone, svarbiausia – kaip galima daugiau pasigaminti Prancūzijoje, nes visi darbuotojai, esantys priešakinėse linijose [kasininkai, maistą ir maisto produktus pristatantys asmenys, valytojai ir t.t.] nerimauja laukdami kaukių, nes jų trūksta. Pandemijos pradžioje pakankamą apsaugą suteikiančios kaukės buvo skiriamos išimtinai tik gydytojams.

Emmanuel'is Macron'as taip pat paskelbė apie vyriausybės sprendimą išreikšti savo palaikymą visiems dirbantiems sveikatos priežiūros sektoriuje ir skyrė 4 mlrd. EUR paramą užsisakyti visoms reikalingoms apsaugos priemonėms. Gyvenant laike, kuomet lengviausia yra užsisakyti prekes iš kitur, Macron'as skatina pirkti Europoje. Prancūzijos prioritetą yra gaminti daugiau šalyje, gaminti daugiau Europoje ir taip stiprinti šalies ir ES autonomiją apsirūpinant kritiniais produktais patiems.

Panašią kalbą Macron'as sakė ir 2020 m. birželio 16 d. *Sanofi Pasteur* įmonės darbuotojams, kuomet dėkojo jiems už jų indėlį kovojant su pandemija ir įvardijo juos kaip „antrąją liniją“. Prezidentas taip pat pranešė apie 600 mln. eurų investicijas į įmonės atliekamus tyrimus ir vakciną, planuojamas sukurti keletą šimtų darbo vietų. E. Macron'ο teigimu, būtent vaistus ir sveikatos apsaugos priemones gaminančiose įmonėse prasideda kova dėl ekonomikos gaivinimo, investicijų stabdymo ir leidžia užkirsti kelią etatų praradimui ir restruktūrizavimui. Jis pabrėžė, kad *Sanofi* yra kovos prieš virusą ir vakciną atradimo centre ir užtikrina Prancūzijai galimybę išsaugoti pramonę ir darbo vietas, o išpareigojimas sukurti europietišką vakciną yra išpareigojimo Europai įrodymas, Europos galios ir tarptautinės lyderystės pademonstravimas.

Macron'as taip pat pabrėžė, kad investicija į *Sanofi* veiklą sukuria *win-win* situaciją, kuomet Prancūzija galės pilnai apsirūpinti reikiama vaistais ir bus pakeliui į visišką industrinę ir sveikatos suverenitetą. Prezidentas šalies autonomiją mato neatsiejamą nuo „atviro pasaulio ir atviros Europos“. Jo teigimu, buvimas nepriklausomam reiškia buvimą atviram, o ne kažkam paklusti. Tai gebėjimas atsispirti krizėms. Tad Prancūzijos buvimas nepriklausoma nereiškia sienų uždarymo ir

atsiribojimo nuo pasaulio, tai reiškia glaudų strateginį bendradarbiavimą su Europa ir tarptautine bendruomene.

Prezidentas taip pat kalbėjo apie globalią ACT-A iniciatyvą, kuri leistų pagerinti pirminės sveikatos priežiūros pagalbos sistemą, padėtų spręsti vakcinų klausimą, pagerintų bendradarbiavimą tarp skirtingų šalių, mažų ir didelių farmacijos įmonių. Macron'o teigimu tai yra autonomiško bendradarbiavimo pavyzdys, kuris leistų apsaugoti žmonių gyvybes. TIVA iniciatyva būtų pasitelkiama europiniu lygiu, siekiant suteikti galimybę Europos farmacijos laboratorijoms aprūpinti žemyną vakcinomis. Macron'as pranešė, kad 10 mlrd. eurų yra numatyta ES biudžete skirti sveikatos apsaugai, 2,4 mlrd. iš šios sumos numatyti išskirtinai vakcinų pirkimui valstybėms narėms. Macron'as savo kalbą baigė sakydamas, kad kartu galime sukurti sveikatos Europą.

Dar viena Macron'o kalba atspindinti pokyčius jo Europos autonomijos vizijoje yra jo sakytos įžanginės pastabos bendroje spaudos konferencijoje su Vokietijos Federacinės Respublikos Kanclere Angela Merkel 2022 m. gegužės 18 d.. Susitikimas prasidėjo aptariant Europos vienybės svarbą. Macron'as pabrėžė, kad svarbu neatsitverti vieniems nuo kitų, kaip tai padarė kai kurios šalys prasidėjus pandemijai. Prancūzijos prezidentas kartu su Vokietijos kanclere išskėlė 4 svarbiausias idėjas Europai COVID19 pandemijos sukeltos sveikatos krizės akivaizdoje:

1. Sveikatos planas. Europa gebanti apsirūpinti kaukėmis ir testais, bendradarbiauti kuriant vakcinas. Europa, kuri gali dalintis būdais kaip geriausia sekti užsikrėtimo atvejus ir valdyti epidemiją.

2. Biudžeto atnaujinimas. E. Macron'as priminė A. Merkel žodžius dėl 500 mlrd. eurų Europos gaivinimo fondo, kuris papildys ES biudžetą. Vokietija ir Prancūzija siūlo kitoms ES valstybėms narėms susitarti panaikinti skolą ir pasiimti 500 mlrd. eurų paskolą, kuri vėliau turės būti gražinta, tačiau gautus pinigus panaudoti labiausiai ekonomikos ir sveikatos krizės paveiktoms pramonės sritims. Macron'as informavo, kad susitarimas dėl 500 mlrd. eurų paskolos buvo pasiektas Vokietijos ir Prancūzijos finansų ministrų, kartu su Europos Komisijos programa „SURE“ bei pasinaudojant Europos investicijų banko paskolomis.

3. Ekologinis perėjimas. Sudėtinga ekonominė ir industrinė pandemijos sukelta situacija neturi būti kliūtis judėti „žalumo“ link. Macron'as priminė, kad kiekvienas sektorius, kuriam atstatyti bus panaudojami Europos gaivinimo fondo pinigai turi būti atnaujinamas galvojant apie klimatą, bioįvairovę, aplinką.

4. Ekonomikos autonomija. Prancūzijos prezidentas pabrėžė ekonomikos priklausymo nuo išorės veiksnių sumažinimo poreikį, ypač tokiuose sektoriuose kaip vaistų gamyba. Europa ir Prancūzija taip pat neturėtų būti tokios naivios ir pasiduoti grobuoniškoms išorės investicijoms. Tačiau lygiai taip pat Europa neturėtų užsidaryti nuo išorinio pasaulio. Investicijos turėtų keliauti į

Europą, stiprinti jos pramonę, ne už jos ribų. ES turėtų būti mažiau naivi ir turėti bendrą investavimo, ekonominę, finansinę politiką.

Visas šias tris Macron'o kalbas jungia bendra linija – COVID19 pandemijos sukeltos sveikatos ir ekonominės, industrinės pasekmės. Savo kalboje „Kolmi-Hopen“ gamykloje jis pabrėžė Prancūzijos poreikį aprūpinti reikalingomis apsauginėmis kaukėmis sveikatos apsaugos ir „pirminėse linijose“ dirbančius asmenis. Šalies gebėjimą apsirūpinti apsauginėmis priemonėmis pačiai jis glaudžiai sieja su Europos autonomija. Iš tiesų, prasidėjus COVID19 pandemijai Europoje, Prancūzija buvo antroji šalis Europoje (pirmoje vietoje – Vokietija) išleidusi daugiausiai pinigų (3431 mln. eurų) kaukių importui iš trečiųjų šalių.⁶⁷ Didžioji dalis importuojamų kaukių Europoje buvo iš Kinijos.⁶⁸

Prancūzijos Finansų ministro Bruno Le Maire teigimu, koronaviruso pandemija skatina pabusti Prancūzijos gamintojus ir susimąstyti apie jų per didelę priklausomybę nuo tiekėjų Kinijoje ir Azijoje. Ministras įsakė įvertinti Prancūzijos įmones, kurios yra reikalinga atkurti savo ekonominę ir strateginę autonomiją. Tarp pirmaujančių pramonės sričių, kurios yra per daug priklausomos nuo tiekėjų trečiojoje šalyje, yra farmacijos įmonės, kurios 80% savo žaliavų ir aktyviųjų reagentų importuoja būtent iš Kinijos ir Azijos rinkų.⁶⁹

Kalboje, kurią Macron'as sakė *Sanofi* atspindi geopolitinis pasikeitimas – plintant koronavirusui Europa, JAV ir Kinija pradėjo konkuruoti dėl to, kas pirmieji išras vakciną, padėsiančią nutraukti ekonomiką ir pramonę stabdančią pandemiją. Nors įmonės ir bendradarbiavo daugeliu aspektų, tačiau nacionalizmas ir konkurencija vis viena ėmė viršų.⁷⁰ Palaikydamas Prancūzijos *mission civilisatrice* naratyvą Macron'as vizito gamykloje metu kalbėjo apie papildomas investicijas, kurios bus skiriamos tyrimams ir vakcinų išradimui, tam, kad būtų galima išsaugoti ekonomiką ir pramonę. Macron'as interpretuoja prancūziškų vakcinų sukūrimą kaip įrodymą jog Prancūzija yra neatsiejama nuo Europos, o tai reiškia, kad šalies sukurtos vakcinos pademonstruotų ne tik šalies lyderystę, bet taip pat ir Europos galią lyginant su JAV bei Kinija.

Macron'as *Sanofi* kalboje taip pat pabrėžė ir ACT-A globalios iniciatyvos, kurios steigėjai yra Pasaulio sveikatos organizacijos generalinis direktorius Tedros Adhanom Ghebreyesus, pats Macron'as, Europos Komisijos pirmininkas Charl'is Michel'is bei Bill'o ir Melind'os Gates'ų

---

⁶⁷ „Which country imported the most face masks?“ *Eurostat*, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/ddn-20201006-1>

⁶⁸ *Ibid.*

⁶⁹ Reuters Staff „UPDATE 1-France urges business to rethink supply chains as coronavirus hits Asia“, Reuters, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.reuters.com/article/china-health-france-idUKL8N2AL3KZ>

⁷⁰ Sui-Lee Wee, Katrin Bennhold, David D. Kirkpatrick, ir David E. Sanger „Search for Coronavirus Vaccine Becomes a Global Competition“, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.nytimes.com/2020/03/19/us/politics/coronavirus-vaccine-competition.html>

fondas, vaidmenį siekiant pagreitinti pandemijos pabaigą. Čia vėl galima pastebėti Macron'o norą pateikti save kaip pasaulio lyderį sveikatos apsaugos srityje, parodyti savo iniciatyvos efektyvumą, o Prancūziją nupiešti kaip šios efektyvios iniciatyvos kilmės šalį. Dar tų pačių metų gegužės mėnesį Macron'as paskelbė apie tai, kad Prancūzija prisidės prie iniciatyvos skirdama papildomus 500 mln. eurų jai įgyvendinti.⁷¹ ACT-A suteikiamas priemonės E. Macron'as įvardija kaip „santuoką“ tarp autonomijos, t.y. šalių gebėjimo pačioms pasirūpinti savo gyventojais, ir bendradarbiavimo mūšiuose dėl žmonių sveikatos, kuomet iniciatyva padėtų aprūpinti valstybes COVID19 testais, vakcinomis ir reikalingomis susirgusius žmones gydyti, priemonėmis. Siekdamas dar labiau sustiprinti Europos autonomiją Prancūzijos prezidentas minėjo ir TIVA iniciatyvą, kurioje dalyvauja Vokietija, Italija, Nyderlandai bei Europos Komisija, skirtą europiečių aprūpinimui vakcinomis.

2021 metais kalboje, skirtoje pranešimui spaudai Europos Taryboje Macron'as pabrėžė skiepų gamybos klausimo svarbą ir ką reiškia jų eksportas. Jo manymu, Europa yra atsparesnė galėdama pasigaminti savo vakcinas, tačiau lygiai taip pat svarbu jas ir eksportuoti. Europa yra vakcinų diplomatijos lyderė, daugiausiai eksportuojanti šalis pasaulyje. ES laikosi įsipareigojimų ir tiki, kad partnerės darys taip pat. Suvaržymai, kurie buvo taikyti Prancūzijoje buvo savalaikiai, o atleidimai nuo suvaržymų taip pat buvo pritaikyti tada, kuomet jų reikėjo. Macron'as nemano pasielgęs neteisingai. ES galimybė užsitikrinti sau vakcinas yra autonomijos įrodymas. Tai daro Europą nepriklausomą nuo destabilizuojančios rusijos ir Kinijos įtakos.

Macron'as mato poreikį ES užsitikrinti skiepų gamybą Sąjungos viduje kaip autonomijos įrodymą dėl kiek anksčiau 2021 m. JK neįvykdytų pažadų pristatyti numatytus vakcinų kiekius, kurie turėjo pasiekti europiečius ir paspartinti skiepijimosi tempus.⁷² Tačiau E. Macron'as taip pat pabrėžia ir skiepų eksporto būtinybę, siekiant stabdyti Kinijos ir rusijos įtaką Afrikoje. Pigesnės siūlomos vakcinės leidžia įtvirtinti šių šalių, kaip gelbėtojų, įvaizdį tarp valstybių, kurios negali įsigyti brangių vakarietišku vakcinų. Tai įvertinant Macron'as pabrėžia skiepų eksporto svarbą ir užtikrina, kad Prancūzija bus šios iniciatyvos priešakyje.⁷³

Dar viena kalba pabrėžianti sveikatos autonomijos svarbą, tai 2021 m. pristatyta Sveikatos inovacijų strategija 2030. Macron'as kalbėjo apie poreikį apjungti visus šalies sveikatos apsaugos vienetus, tokius kaip sveikatos priežiūros priemonių taikymas, tyrimai šioje srityje, farmacija, bei pabrėžė poreikį pritraukti naujus talentus. Kaip ir ankstesnėse kalbose apie sveikatos autonomiją jis

---

⁷¹ Reuters Staff „Macron: France to pledge 500 million euros for global coronavirus vaccine hunt „ *Reuters*, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-eu-france-idUSKBN22G1NO>

⁷² „Covid: Oxford/AstraZeneca vaccine delivery to EU to be cut by 60%“ *The Guardian*, 2021 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.theguardian.com/world/2021/jan/22/covid-oxfordastrazeneca-vaccine-delivery-to-eu-to-be-cut-by-60>

⁷³ Adam Bouzi „EU, US must share coronavirus vaccines with developing countries, Macron says“ *Politico*, 2021 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-calls-for-solidarity-with-developing-countries-in-vaccine-rollout/>

pažymi didelį importuojamų sveikatos apsaugos ir farmacijos prekių kiekį, kuris neleidžia užtikrinti strateginės Prancūzijos ar ES autonomijos. Macron'o nuomone, tai netinkamo arba nepakankamo investavimo praeityje klaidos.

Macron'as taip pat lygino Prancūzijos ir Vokietijos taikytas skirtingas vaistų rinkos reformas. Jis pripažįsta, kad Prancūzija padarė klaidą, kuomet redagavo vaistų kainas ir taip pažeidė pramonės struktūrą. Kuomet vokiečiai darė spaudimą gydytojams išrašyti bendrinius vaistus taip keičiant medicinos praktikos klausimą – skiriant pigesnę alternatyvą vietoj brangaus specifinio vaisto. Jis siekia gerinti šalies sveikatos apsaugos sistemą bendradarbiaujant su Vokietija, tačiau vykdyti tai Europos strateginės autonomijos rėmuose. Prezidentas taip pat nori sukurti sveikatos apsaugos struktūrą, kuri būtų atspari ateityje tykantiems pavojams ir būtų tvari bei suteiktų galimybių ateinančioms kartoms.

Prasidėjus COVID19 pandemijai prancūzai užplūdo vaistines ieškodami paracetamolio pagrindu pagamintų vaistų, kurie padėtų kovoti su koronaviruso sukeltomis ligos simptomais. Todėl, susidūrus su didele paklausa jie pradėjo būti dalinami pagal tam tikras kvotas baiminantis, kad jų gali pritrūkti.⁷⁴ Tai parodė Prancūzijos sveikatos apsaugos sistemos silpnybes, dėl kurių pandemijos metu Prancūzijoje mirė daugiau žmonių, nei kaimyninėje Vokietijoje.⁷⁵ Kalbėdamas apie bendradarbiavimo su Vokietija poreikį E. Macron'as tai perteikia kaip visos Europos autonomijos stiprinimą, sukuriant bendrą sveikatos apsaugos struktūrą ES.

Apibendrinant šį naujai atsiradusį aspektą Emmanuel'io Macron'o Europos autonomijos vizijoje, galima pastebėti, kad sveikatos klausimas yra glaudžiai siejamas su Europos ekonominiais ir industriniais pajėgumais, gebėjimais apsirūpinti būtiniausiomis sveikatos priežiūros priemonėmis pačiai ES, siekiant sumažinti importuojamų farmacijos prekių ir apsauginių kaukių kiekį. Negana to, Macron'as piešia autonomiškos ir konkurencingos Europos paveikslą skirdamas papildomas investicijas į mokslinius tyrimus, skirtus rasti vakciną, apsaugančią ES piliečius nuo COVID19 pandemijos bei užtikrinant vietinę būtiniausių vaistų gamybą. Taip jis stengiasi pasinaudoti susidariusia sveikatos krize ir parodyti, kad Europa gali varžytis su tokiomis pramonės milžinėmis kaip JAV ar Kinija bei nėra nuo jų priklausoma. Pabrėžtina, kad 2021 m. vakcinų diplomatijos klausimas leidžia Macron'ui pateikti Europą kaip nepriklausomą pasaulio gelbėtoją, priešpastatant ją prieš kitas didžiąsias galias, tokias kaip rusija ar Kinija.

---

⁷⁴ Reuters Staff „France limits paracetamol sales as hoarding threatens availability „ *Reuters*, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-france-paracetamol-idUSKBN2143AJ>

⁷⁵ Guy Chazan „How Germany got coronavirus right „ *Financial Times*, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.ft.com/content/cc1f650a-91c0-4e1f-b990-ee8ceb5339ea>

4.2. Augantis euro skepticizmas

Augantis euro skepticizmas Prancūzijoje žymi dar vieną pokytį E. Macron'o retorikoje apie Europos strateginę autonomiją. Nuo pat prezidentavimo pradžios 2017 m. Macron'as mažai minėjo Europos socialinės integracijos dėmenį, apie tai jo oficialiose kalbose buvo užsiminta tik 2017 m. rugsėjo 29 d., kuomet jis dalijosi su Prancūzijos ambasadoriais apie naujus šalies užsienio politikos prioritetus. Tačiau ši tema sugrįžta dar prieš Prancūzijai pradėdant pirmininkauti ES Tarybai. 2021 m. gruodžio 9 d. kalboje, skirtoje pranešimui spaudas Macron'as pažymėjo, kad tarp visų planuojamų veiklų pirmininkavimo metu, tokių kaip Šengeno zonos pertvarka, bendros gynybos politikos gerinimas, naujų santykių su Afrika kūrimas, Vakarų Balkanų integracijos klausimo, naujo Europos augimo modelio pristatymo, kovos su klimato kaita, skaitmeninės galios didinimo, minimalaus atlyginimo sulyginimo, dar vienas svarbus aspektas yra sutarčių peržiūrėjimas tam, kad Europa labiau atitiktų savo pamatines vertybes ir apšvietos epochos dvasią.

Siekiant sustiprinti šias pamatines vertybes E. Macron'as siūlo sukurti akademinę sistemą, kurioje visi Europos istorikai galėtų dirbti savarankiškai. Jis ragina kurti „mūsų visų Europos istoriją“ revizionistinės politikos akivaizdoje. Prezidentas taip pat pabrėžė Konferencijos dėl Europos ateities svarbą, kuomet ES piliečiai gali prisidėti teikiant siūlymus dėl ES ateities. Nėgana to, Emmanuel'is Macron'as sako, kad yra pasirengęs permąstyti ES turimas sutartis ir birželį rengti svarbų 40 Europos universitetų susitikimą ir įsteigti Europos akademiją, kuri suburtų 27 valstybių narių intelektualus, kad jie pasidalintų savo pamąstymais apie etiką ir europiečių santykį su laisvėmis. Macron'as taip pat pasiūlė apsvarstyti galimybę sukurti 6 mėnesių Europos pilietinę tarnybą, kurioje galėtų dalyvauti visi jaunesni nei 25 metų jaunuoliai, išvykti į universitetinius ar pameistrystės mainus, stažuotes ar dalyvauti asociatyvioje veikloje. 2022 m. bus paskelbti Europos jaunimo metais.

2022 m. sausio 19 d. Prancūzijai pradėjus pirmininkauti ES Tarybai Macron'as trumpai užsimena, kad Europos vieningumas yra Europos civilizacijos universalumas, pagarba kultūrai ir bendram politiniam projektui gerbiančiam kiekvieno asmenybę ir išskirtinumą. Prezidentas vėl stengiasi įtraukti daugiau ES piliečių į bendras iniciatyvas teigdamas, kad per ateinančius 6 mėnesius bus priimami sprendimai tam, kad Europa būtų demokratijos, kultūros ir švietimo galia, kuri gali savimi didžiuotis. Kaip būdą atliepti europiečių lūkesčius Macron'as taip pat pasitelkia Konferencijos dėl Europos ateities rezultatus, sakydamas, kad jie atspindi reikalingas įstatymų ir taisyklių pertvarkas tam, kad jie būtų aiškesni ir skaidresni, leistų ES judėti greičiau.

Daugiausiai dėmesio ES pilietiškumui Macron'as skyrė kalboje, kurią jis sakė baigiantis Konferencijai dėl Europos ateities. Šioje kalboje jis aptarė konferencijos dalyvių siūlymus dėl ES

ateities. Prezidentas teigė, kad per šiuos pasiūlymus yra atrandama strateginės nepriklausomybės darbotvarkė bei gebėjimas padaryti ES efektyvesne.

Macron'as pabrėžė, kad lyginant su tuo, kokia Europa buvo prieš 15 metų, dabar europiečiai yra labai vieningi. Jis pažymėjo, kad ES turėjome bendrą atsaką pandemijai, sukūrėme bendrą biudžetą atkurti Europos pramonei ir ekonomikai, nusprendėme mobilizuoti *European Peace Facility*, kad padėtume Ukrainai gintis. E. Macron'as apibendrino, kad europiečiai konferencijos metu išreiškė norą jog Europa liktų tokia pat efektyvi taikos metu, kokia yra konfliktų metu. Tam, kad reikalingos reformos būtų įvykdytos ir [ES atnaujinimo] projektas būtų pradėtas yra reikalingas legitimumas ir demokratinė kontrolė, tęsiamos demokratinės inovacijos. Reikalinga taisyklė dėl atstovų skyrimo, kontrolės reglamentai, iniciatyvos teisė Europos Parlamente. Stengiantis įgyvendinti ekonominius, socialinius ir aplinkosauginius tikslus galime užtikrinti Europos vienybę. Visos šios reformos yra reikalingos tam, kad europiečiai būtų įtikinti Europos vieningumu ir efektyvumu.

Europietiško skatinimas taip pat atsispindi kalboje, kurią Emmanuel'is Macron'as sakė 2022 m. birželio 24 d. ES Tarybos spaudos konferencijos metu, Prancūzijai pirmininkavimą perleidžiant Čekijai. Pristatydamas ir aptardamas per pusmetį pasiektus rezultatus Macron'as įvardijo ir europietiško sklaidą. Jo teigimu, Europa nebebus negirdima savo piliečių. ES piliečių norimi pasikeitimai turi būti palaikomi tam, kad Europa taptų galingesnė, drąsesnė ir galinti labiau apsaugoti savo gyventojus. Macron'as teigia, kad jau pradėjo atsižvelgti į europiečių išsakytus nuogastavimus ir pradėjo tartis su Europos Komisija kaip galima pagerinti padėtį.

Šis ES pilietiško akcentas daugiausiai iškyla Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai metu. Macron'o noras paskatinti europiečius labiau įsitraukti priimant sprendimus dėl ES ateities atsispindi dar 2019 m., kuomet jis rašė laišką, kviečiantį teikti siūlymus reikalingoms [Europos] projekto permainoms, tame tarpe ir sutarčių keitimui. Ši prezidento idėja vėliau buvo perimta Europos Komisijos pirmininkės Ursul'os von der Leyen ir Europos Parlamento. Bendrame pranešime spaudai, visų trijų institucijų prezidentai prisiekė įsiklausyti į europiečių teiktus siūlymus ir nepamiršti konferencijos metu teiktų rekomendacijų.⁷⁶ Taigi, šia iniciatyva buvo siekiama įtraukti ES piliečius į diskusijas dėl bendros ateities, stiprinti pasitikėjimą Europos Sąjungos demokratija ir tvirtinti ryšį tarp Briuselyje įsikūrusių institucijų bei piliečių, išsibarsčiusių valstybėse narėse.

Vertinant šią Macron'o iniciatyvą suartinti europiečius su institucijomis svarbu įvertinti prancūzų nuotaikas šalyje. 2019 m. Euro barometro duomenimis, 80% prancūzų jautėsi prastai

---

⁷⁶ „Conference on the future of Europe: the complex implementation of great ambitions“ *Fondation Robert Schuman*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] <https://www.robert-schuman.eu/en/european-issues/0636-conference-on-the-future-of-europe-the-complex-implementation-of-great-ambitions>

informuoti apie ES klausimus, o daugiau nei pusė (52%) jų – jaučiasi nesuprantantys kaip ES veikia.⁷⁷ Prancūzija taip pat buvo tarp šalių, kurios yra mažiausiai palankiai nusiteikusios Europos Sąjungos atžvilgiu.⁷⁸ Šis klausimas šalyje yra gan kompleksiškas: 53% jautė prieraišumą ES, 57% jautėsi atitolę, o 65% manė, kad ES nėra efektyvi.⁷⁹ Taigi, pasinaudodamas Prancūzijos pirmininkavimu ES Tarybai Macron'as organizavo antrąją Konferencijos dėl Europos ateities dalį ir pabrėžė piliečių dalyvavimo svarbą bei indėlį priimant bendrus sprendimus dėl Europos Sąjungos ateities. Jis akcentavo, kad jų duotas indėlis padės padaryti Europą efektyvesne ir užtikrins planą sėkmingai autonomijai. Tačiau siekiant priversti prancūzus „įsimylėti“ Europą nepakanka dalyvavimo bendroje konferencijoje. Priklausymo ES jausmas kyla iš keleto susikertančių veiksnių, tokių kaip ES teisė, ekonomika, socialinis vaidmuo, bendra istorija, geopolitika ir antropologija.⁸⁰ Prancūzija yra viena iš ES įkūrusių šalių, kartu su Vokietija, Italija ir Beniliukso šalimis, todėl problema dėl prancūzų požiūrio į Europos Sąjungą kyla ne dėl to, kiek jie priklauso Europai, o dėl to, kiek Europa priklauso jiems. Macron'o Europos autonomijos vizija yra persmelkta šiuo sentimentu – sugrąžinti Europą prancūzams, projektuojant šalies strateginius interesus per Europos Sąjungos prizmę.

4.3. Migracijos iššūkis rytiniame Europos pasienyje

Nors Macron'as migracijos keliamus iššūkius įvardijo dar 2017 m. Sorbonos kalboje, tačiau 2022 m. jo žvilgsnis šiuo klausimu krypta į rytinę Europos Sąjungos sieną. 2021 m. gruodžio 13 d. spaudos konferencijoje prezidentas atkreipė dėmesį į Europos rytiniame pasienyje vykstančią migracijos krizę. Macron'as teigia, kad krizė Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos pasienyje parodė autonomijos poreikį. Jo teigimu, apsaugant savo pasienį užtikrinsime Europos saugumą, įveiksime migracijos keliamus iššūkius ir išvengsime daugiau tragedijų, stiprių įtampų ir hibridinio karo su Baltarusija. Macron'as taip pat minėjo ir žmogiškąją tragediją bei mirtis Lamanšo sąsiaurio regione. Siekiant išvengti netinkamo teisės į prieglobstį panaudojimo turime sukurti migracijos architektūrą, kuri leistų apginti europietiškas vertybes.

Emmanuel'is Macron'as taip pat pabrėžė ir Šengeno zonos pertvarkos poreikį, kuri leistų sukurti susitikimų formatą ES ministrams, atsakingiems už migracijos klausimus. Šis formatas leistų organizuoti reguliarius ministrų susitikimus, kur būtų priimami politiniai sprendimai, numatoma galimybė sustiprinti pasienio kontrolę bei turėti vienodą šios kontrolės politiką taip padidinant

---

⁷⁷ „Standard Eurobarometer 92. National report. France“ *Europos Komisija*, 2019

⁷⁸ Bruno Cautrès, Thierry Chopin ir Emmanuel Rivière „Les Français et l'Europe: entre Défiante et Ambivalence l'indispensable« Retour de l'Europe en France »“, *Notre Europe. Institut Jacques Delors, SciencesPo CEVIPOF, Kantar*, 2020 [žiūrėta 2023-05-04] https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2020/10/R119_OpinionFranceEurope_Chopin_200504_FR.pdf

⁷⁹ Bruno Cautrès, Thierry Chopin ir Emmanuel Rivière „France and the EU: ambivalent relations and Euroscepticism „, *Kantar Public*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] https://www.kantarpublic.com/inspiration/centre-kantar-public-sur-leurope/france_and_the_eu_ambivalent_relations_and_euroscepticism

⁸⁰ Sébastien Maillard „Belonging to Europe“, *Notre Europe. Institut Jacques Delors*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/dlm_uploads/2022/02/PB_220209_Appartenace-Etudes_Maillard.pdf

Europos patikimumą, ypač tiems, kurie dalyvautų šiame naujame Šengeno zonos bendradarbiavimo formate. Macron'o nuomone, tai išankstinė sąlyga norint užtikrinti laisvą judėjimą Šengeno zonoje. Vėl referuodamas į rytiniame pasienyje susidariusią situaciją Macron'as norėtų pradėti skubios pagalbos pasienyje kūrimo mechanizmą, kuris leistų greičiau reaguoti krizių akivaizdoje. Reaguojant į panašias situacijas, ES turi galėti remtis FRONTEX bei kitų valstybių narių solidarumu, kad jos atsiųs savo turimas pajėgas, tam, jog būtų užtikrinta ES sienos apsauga. Trečiasis Šengeno zonos pertvarkos dėmuo nėra naujas, jis buvo minimas dar 2017m., kuomet Macron'as pabrėžė poreikį bendradarbiauti su migrantų kilmės ir tranzito šalimis, taip sprendžiant žmonių gabenimo problemą ir užkertant potencialius migrantų gabenimo kelius. Tačiau jis taip pat įvardijo antrinių srovių harmonizavimo problemą, kuomet asmenys, patekę į Šengeno zoną gali laisvai judėti viduje. Macron'as siūlo šią atsakomybę pasidalinti tarp ES valstybių narių.

Poreikis sukurti bendrą migracijos politiką taip pat yra minimas ir 2022 m. sausio 19 d. Macron'o kalboje Europos Parlamente. Kalbėdamas apie šiame šimtmetyje Europos Sąjungai kylančius saugumo iššūkius jis įvardijo ir nereguliarią migraciją. Prancūzijos prezidentas vėl pabrėžė svarbą užtikrinti pasienio teritorijų kontrolę sustiprinant FRONTEX agentūros veiklą ir vykdant Šengeno zonos reformą, kuri yra reikalinga norint užtikrinti laisvą judėjimą Sąjungos teritorijoje. Taip pat priminė ir tarpvyriausybinių greitojo reagavimo padalinio poreikį. E. Macron'as reikalauja solidarumo priimant migrantus ir primena, kad turime užmegzti partnerystes su asmenų kilmės šalimis tam, kad priimami įstatymai būtų naudingi. Nauja migracijos politika turi atspindėti Europos Sąjungos vertybes.

Migracijos klausimas į Macron'o Europos autonomijos viziją grįžta su nauju atspalviu. Anksčiau migracijos keliamos problemos buvo minimos Afrikos ir Artimųjų Rytų kontekste, kuomet didžioji dalis asmenų bandydavo patekti į ES teritoriją per Viduržemio jūrą arba Turkiją. Tačiau 2021 m. Baltarusijos diktatoriaus Aliksandro Lukašenkos hibridinė ataka, nukreipta prieš Baltijos šalis ir Lenkiją verčia Macron'ą permąstyti pasienio apsaugą stiprinant Šengeno zoną, kuriant reguliacines taisykles dėl migrantų srautų valdymo patekus į Sąjungos teritoriją ir grąžina ją tarp pirmininkavimo ES Tarybai prioritetų. Prancūzijos pirmininkavimas sutampa ir su 2022 m. šalies prezidento rinkimais balandžio mėnesį. Taip pat svarbu paminėti, kad 2021 m. lapkričio 24 d. Lamanšo sąsiauryje, jungiančiame Prancūziją su Jungtine Karalyste apsivertė pripučiamą valtį, gabenusi migrantus, todėl mirė 27 žmonės. Tai didžiausias mirčių skaičius nuo migracijos krizės pradžios.⁸¹ Taigi, migracijos klausimas taip pat bus aptariamas ir prezidento rinkimų kampanijos metu.⁸² Pirmininkavimas ES

---

⁸¹ „Several people dead after migrant boat capsizes in Channel“ *The Guardian*, 2021 [žiūrėta 2023-05-04] <https://www.theguardian.com/world/2021/nov/24/several-people-dead-migrant-boat-capsizes-channel>

⁸² „Macron says focus of EU presidency to be migration, sovereignty“ *euronews*, 2021 [žiūrėta 2023-05-04] <https://www.euronews.com/2021/12/10/uk-eu-france-macron-migration>

Tarybai leidžia Macron'ui parodyti savo aktualumą kaip ES lyderiui, jo reakcija ir skirtas dėmesys Rytų Europos pasienio krizei parodo, kad jis atsižvelgia į visų valstybių narių problemas ir interesus, stengiasi jas atliepti.

Tačiau nesibaigiantys migracijos keliama iššūkiai yra aktualūs ir prancūzams. 2022 m. rinkimų akivaizdoje kandidatai į prezidentus siūlo gan radikalius būdus, kaip spręsti šią problemą.⁸³ Pirmininkavimas leidžia Macron'ui iškelti siūlomas idėjas ES lygiu taip pritraukiant daugiau dėmesio ir legitimuojant jas šalies viduje.

Summa summarum, Macron'o Europos autonomijos vizijoje iki 2020 m. migracija buvo pateikiama kaip grėsmė iš pietų, kuri skatina bendradarbiavimą su Afrikos ir Viduržemio jūros šalimis. 2021 m. Europos rytiniame pasienyje vykusio hibridinė ataka parodo, kad Europai svarbu užsitikrinti stabilią kaimynystę ne tik pietuose, bet taip pat ir rytuose. Migracija yra suvokiama kaip ginklas, kurį galima panaudoti siekiant destabilizuoti pasienio valstybes ir Europos Sąjungą. Macron'o Europos autonomija yra neatsiejama nuo Šengeno zonos stiprinimo, reguliacinių taisyklių kūrimo. Europos autonomija, kurios širdyje yra Prancūzija, negali būti migrantų prieglobsčio centras.

4.4. Kosmoso autonomija

2022 m. vasario 17 d. Tulūzoje kalbėdamas apie Europos kosmoso strategiją Macron'as ją įvardijo kaip esminį aspektą norint užsitikrinti autonomiją. Kosmosas padeda užsitikrinti prieigą prie duomenų (internetas, navigacija), sustiprinti pramonės ir ekonomikos sritis, leidžia gilinti supratimą apie aplinkos ir klimato kaitos problemas bei atlikti gilesnius mokslinius tyrimus. Macron'as taip pat pabrėžė, kad be kosmoso įvaldymo neįmanoma užsitikrinti ir jokios strateginės ar karinės autonomijos, sukuriančios komunikacijos kontrolės tinklus ir leidžiantis stebėti karinių pajėgų judėjimą planetoje. Prancūzijos prezidentas teigia, kad kosmosas yra šiandienos konfliktų arena bei priduria, kad šiuo metu Prancūzija yra Europos Kosmoso Agentūros bendrapirmininkė kartu su Portugalija.

E. Macron'as džiaugėsi, kad Europos operacinės kosmoso programos yra tarp geriausiai veikiančių pasaulyje. Europiečiai gali pasikliauti solidžia pramonine baze, kurią kuria Europos įmonės palydovų srityje. Macron'as skatino bendradarbiavimą šioje sferoje ir pažymėjo, kad Europa pionieriauja tyrinėjimo misijose. Tai yra pramoninės meistrystės įrodymas. Ši sritis yra labai svarbi Prancūzijai, tačiau taip pat darbai šiame sektoriuje užtikrina gerbūvį Europos teritorijose, kuriose

---

⁸³ Davide Basso „Zemmour presents anti-immigration EU vision similar to Le Pen's“ *Euractive*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] <https://www.euractiv.com/section/elections/news/zemmour-presents-immigration-focused-eu-vision-similar-to-le-pens/>

dirba kosmoso srities įmonės ar tyrimų organizacijos. Prezidentas teigė, kad konkurencija šioje srityje yra labai stipri, nes kitos galios, tokios kaip JAV, Kinija ir rusija pirmuoja naujų projektų skaičiumi. Įsitraukia ir nauji žaidėjai, tokie kaip Japonija, Indija, Iranas ir Korėjos Respublika. Macron'as skatino investicijas kosmoso srityje tam, kad kitos jėgos nepasinaudotų nepakankamu investavimu ir Europa neliktų užnugaryje. Jis teigia, kad svarbu populiarinti Europos, kaip kosmoso užkariautojos, viziją, nes tik taip galėsime užsitikrinti savo autonomiją, kad niekas kitas negalėtų mums primesti savo sprendimų.

Tulūzos kalboje Macron'as įvardija 3 pagrindinius Europos autonomijos aspektus, kurie gali būti sustiprinti plečiant veiklą kosmose:

1. Mokslas ir pramonė. Europa jau turi keletą sėkmingų projektų ir progresuoja kuriant nešančiąsias raketas. Šių raketų kūrimo plėtra reiškia Europos konkurencingumo didinimą pramoniniame sektoriuje. Pasak Macron'o sekantis žingsnis yra instituciniai palydovai, daugkartinio naudojimo mini ir mikro nešančiosios raketos bei investicijos į trikdančiąsias technologijas. Palydovų grupės-žvaigždynai (angl. *satellite constellations*) yra dar vienas svarbus dėmuo, padėsiantis pasiekti kosmoso autonomiją ir padidinti ES konkurencingumą. Šios palydovų grupės leis pasiekti naują karinių tinklų ir įrenginių, greitosios pagalbos paslaugų, autonominių automobilių, jūrų transporto, telekomunikacijų, nuotolinių operacijų lygį bei kovoti su skaitmenine atskirtimi. Macron'as pabrėžė, kad Prancūzija bus pasirengusi šiam kosmoso nuotykiui pirmiausiai skirdama pinigus ES, o tuomet pasinaudodama FRANCE 2030 programa surinks profesionalus, kurie pradės projektus šioje srityje. Šis geopolitinis palydovų grupių projektas padės sukurti Šiaurės-Pietų Aljansą, apjungiantį Afriką su Europa, taip užtikrinant ekonominę plėtrą.

2. Galia ir karyba. Šalia pramoninių ir ekonominių strategijų yra karinis, galios ir naujų konfliktų strategijos dėmuo. Macron'as teigė, kad kosmoso pajėgų centro įsteigimas Tulūzoje yra panašus į ginkluotąsias didžiųjų Europos sąjungininkų pajėgas. Įkūrus NATO Space Center of Excellence Tulūzoje bus dar lengviau bendradarbiauti su NATO sąjungininkais ir dirbti kartu ties *Strateginiu kelrodžiu*. Tai paskatins progresą Europos karinėje kosmoso strategijoje. Tačiau tam įgyvendinti reikalingos investicijos į įrangą, inovacijas ir tyrimus.

3. Standartai ir reguliacija. Šiuo atžvilgiu – kosmoso transporto srautų valdymas yra ES prioritetas. Macron'as nori, kad Europa kosmose taip pat galėtų kurti įstatymus ir reglamentus, priimti sprendimus už save ir kurti tokius reguliavimo kriterijus, kurie gali būti pasidalinti su kitomis galiomis bei galiausiai išplisti taip, kaip tai buvo padaryta skaitmeninių technologijų srityje. Kosmosas negali būti laukinė zona, kur nėra paisoma jokių taisyklių. Čia slypi per daug ekonominių,

autonominių interesų, tai yra viešųjų ir karinių operacijų tąsa. Macron'as dalijosi įžvalgomis, kad ne visos kosmose veikiančios galios yra geranoriškos, todėl reikalingas reguliacinis rėmas.

Macron'as pabrėžė, kad svarbiausia yra tai, jog kosmosas išliktų mokslinių tyrimų projektu. Ši nauja sfera iš esmės yra didžiulis svertas paprastų ir taikomųjų mokslinių tyrimų srityje, kuri gali būti panaudota plėtoti tyrimams apie klimato kaitą ir padėti sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Prezidentas taip pat neatmetė idėjos dėl kosmoso turizmo bei kasinėjimų Mėnulyje. Siekiant sustiprinti Europos konkurencingumą E. Macron'as dalijosi ambicija sukurti europietišką naujos tarptautinės kosmoso stoties modelį greta JAV ir Kinijos siūlymų bei kėlė klausimą ar turėtume siekti bendradarbiavimo ar nepriklausomybės.

Macron'as mato kosmosą kaip areną, kurioje būtų galima sustiprinti Europos strateginės autonomijos sritis, tokias kaip moksliniai tyrimai, karyba, standartų nustatymas ir reguliacija. Prancūzijos prezidentas tikisi perkelti Europos Sąjungos reguliacinę tvarką į kosmoso sferą taip išlaikant ES lyderystę teisėkūros srityje. Jis taip pat išlaiko siekį sustiprinti Europos pramonės autonomiją ir konkurencingumą kuriant nešančiąsias raketas bei palydovų grupes, padėsiančias užtikrinti duomenų srautus tarp Afrikos ir Europos, dar labiau sustiprinant įtaką Afrikoje. Macron'o sprendimas Europą sukurti link kosmoso yra paskatintas beprecedentės rusijos agresijos prieš Ukrainą. Dar prieš prasidedant karui palydovu buvo užfiksuotos rusijos buriamos pajėgos Baltarusijoje ir Ukrainos pasienyje, taip iš anksto informuojant ukrainiečius ir vakarų sąjungininkus apie galimą puolimą, kuris prasidėjo vos po savaitės.⁸⁴ Nėgana to, siekis užkariauti kosmosą yra paskatintas augančios konkurencijos ne vien tik iš didžiųjų galių, bet taip pat Indijos ir privačių įmonių, tokių kaip Blue Origin ir SpaceX. Prancūzų įmonė Ariespace yra pasirašiusi sutartį su Europos kosmoso agentūra ir įsipareigojusi atlikti tyrimų misiją Mėnulyje iki 2025 m. siekiant iškasti regolito (angl. *regolith*), iš kurio būtų įmanoma išgauti vandens ir oro.⁸⁵

Nėgana to, šis Macron'o pasiūlymas dėl kosmoso užkariavimo jį išskiria iš kitų kandidatų į prezidentus. 2022 m. Prancūzijos prezidento kampanijoje skaitmeninė autonomija užima centrinę vietą. Visi kandidatai teikė maksimalistinius siūlymus šia tema, tačiau Macron'as gauna ypatingą progą savo vizija dėl Prancūzijos ir Europos autonomijos pasidalinti su europiečiais ir juos paskatinti investuoti į strateginius projektus, taip bandydamas pritraukti daugiau palaikymo savo vizijai ir suteikti jai legitimumo. Tai padeda Macron'ui išsiskirti iš kitų konkurentų į prezidentus, kaip kad Yannick Jadot, Marine Le Pen ar Jean-Luc Mélenchon, kurie nemini kosmoso sferos savo rinkiminėse

---

⁸⁴ Frank Jordans „Macron: Europe needs to defend its sovereignty in space“ *AP News*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://apnews.com/article/space-launches-russia-ukraine-technology-science-business-40b41561649d155d2c9e2e65f7d5142b>

⁸⁵ Jamie Freed „Europe's Ariespace takes on SpaceX by cutting Ariane 5 rocket launch price“ *Reuters*, 2019 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.reuters.com/article/uk-arianespace-asia-idUKKCN1PH0Q5>

programos ir neįvardija to kaip struktūrinės užsienio politikos dalies, kaip tai yra daroma JAV, Kinijoje, JK ar net rusijoje.⁸⁶ Macron'o siūlomas kosmoso sferos išnaudojimo modelis yra pateikiamas kaip progresyvesnis ir konkurencingesnis nei varžovų. Negana to, Prancūzijos Ekonomikos, Finansų ir Gaivinimo ministras Bruno Le Maire teigia, kad nuo pat pirmųjų paleistų Ariane raketų Prancūzija yra tvirta Europos kosmoso sektoriaus šalininkė ir viena iš pagrindinių galių, vedančių Europos kosmoso programą į priekį. Tai taip pat išplėstų šalies vidines gynybos programas, kosmoso infrastruktūrą, *Copernicus* ir *Galileo* programas bei daugelį kitų europietišku lygiu.⁸⁷ Tai dar vienas Macron'o siekis perteikti Prancūzijos didybę ir parodyti pramoninę galią projektuojant ją per Europos Sąjungos iniciatyvas.

4.5. Autonomijos sritys, kuriose pasikeitimų vyko nedaug

4.5.1. Gynyba

Emmanuel'io Macron'o Europos autonomijos vizijoje gynybos vaidmuo išlieka beveik toks pat. Kaip ir 2017 m. prezidentas vis dar siekia sukurti bendrą Europos gynybos fondą ir Nuolatinę struktūrinio bendradarbiavimo (PESCO) organizaciją, kuri sudarytų bendrą ES Gynybos ir saugumo politiką. Lyginant vėlesnes Macron'o kalbas apie gynybą galima pastebėti, kad dingsta Europos žvalgybos akademijos idėja bei bendrų civilinės saugos pajėgų poreikis, atsisakoma dalies 2017 m. siūlytų institucijų steigimo ir pereinama prie doktrininio pokyčio 2022 m. sausio 19 d. kalboje, kurią jis sakė Europos Parlamentui Macron'as pristatė *Strateginio kelrodžio* iniciatyvą, kuri buvo sukurta dar Vokietijai pirmininkaujant Europos Sąjungos Tarybai. Pasak Macron'o, *Kelrodis* leis apsibrėžti Europos saugumo doktriną greta NATO, to pačiu metu užtikrinant technologinę nepriklausomybę, pramonės ir gynybos strategiją, be kurios Gynybos Europa neturėtų prasmės. *Strateginio kelrodžio* idėja taip pat pasirodo ir vėlesnėse Macron'o kalbose, kaip kad 2022 m. birželio 24 d. spaudos konferencijoje Europos Tarybos metu ar 2022 m. lapkričio 09 d. minint Charle'io de Gaull'io mirties metines.

Rusijai pradėjus beprecedentį karą Ukrainoje galima pastebėti, kad Macron'o Gynybos Europos vizijos populiarumas dar labiau sumenko. Anksčiau sukurta *Strateginio kelrodžio* iniciatyva, žadanti „užtikrinti Europoje saugumą“ galėtų aprūpinti Europą vos 5000 karių iki 2025 m. ir neatsižvelgia į naują realybę, karą, vykstantį ES kaimynystėje.⁸⁸

---

⁸⁶ Alice Pannier „Digital Sovereignty Review of Macron's Term and Debates in the 2022 Presidential Campaign“ 2022, *French Institute of International Relations* [žiūrėta 2023-05-05] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/pannier_digital_sovereignty_2022.pdf

⁸⁷ „Making the European Union a Driving Force in the Future of Space“ *Ministère de l'économie, des Finances et de la Relance* (Toulouse: 2022)

⁸⁸ Bart M. J. Szewczyk „Putin Has Popped the EU Defense Bubble. No, the European Union cannot make the continent secure“ 2022, *Foreign Policy* [žiūrėta 2023-05-05] <https://foreignpolicy.com/2022/03/24/war-ukraine-russia-eu-defense-military-nato-europe/>

Strateginio kelrodžio žadamos pajėgos būtų kontroliuojamos Briuselio, kuomet už siunčiamų karių saugumą ir gyvybes turėtų būti atsakingos juos deleguojančios vyriausybės. Nors Europos Sąjunga gali priimti bendrus politinius sprendimus, kaip kad taikyti sankcijas ar uždaryti oro erdvę rusų lėktuvams, bet Europos Komisijos įsipareigojimas skirti 550 mln. JAV dolerių vertės karinę paramą vis tiek atsilieptų valstybių narių karinės įrangos atsargoms.⁸⁹

Negana to, Prancūzijos įvaizdis, kaip centrinės karinės galios, atsakingos už žemyno gynybą, dar labiau sumenko dėl skurdžios paramos Ukrainai karo metu.⁹⁰ Abejonės Prancūzijos įsipareigojimu ginti Europos saugumą yra dar gyvesnės Rytų Europoje, kur prisiminimai apie sovietmečiu patirtas represijas yra dar neišnykę, o juos dar labiau paaštrina Prancūzijos prezidento skambučiai Vladimirui Putinui.⁹¹

Apibendrinant, E. Macron'o kalbose po 2020 m. dingsta poreikis kurti naujas institucijas, tačiau išlieka vizija turėti bendrą Europos gynybos fondą ir Nuolatinę struktūrinio bendradarbiavimo organizaciją (PESCO), kurios sudarytų bendrą ES Gynybos ir saugumo politiką. Macron'as pristato *Strateginio kelrodžio* iniciatyvą, kuri leidžia apsibrėžti Europos saugumo politiką ir gaires greta NATO, tačiau taip pat užtikrinant technologinę ir pramonės nepriklausomybę investuojant į šiuos sektorius ir kuriant inovacijas. Pagal *Strateginio kelrodžio* iniciatyvą Europa turėtų sukurti greitąsias reagavimo pajėgas su iki 5000 karių, kurie galėtų reaguoti į krizes; būti pasirengusi siųsti 200 pilnai pasirengusių saugumo ekspertų per 30 dienų nuo krizės pradžios; gebėti veikti tiek vandenyje, tiek ant žemės; padidinti karinį mobilumą; sustiprinti bendrąją saugumo ir gynybos politiką skatinant greitesnį ir lankstesnį atsaką bei užtikrinant didesnę finansinę solidarumą; daugiau pasinaudoti Europos taikos instrumentu (angl. *European Peace Facility*). Taip pat pristatyti įrankiai, kurie padės atliepti hibridines ir kibernetines grėsmes. Rusijos karas Ukrainoje sužlugdė visus Macron'o lūkesčius sukurti atskirą, gebančią realistiškai balansuoti galią. E. Macron'o gynybos autonomijos vizijos centre yra Prancūzija, kuri pasirodė neveiksni prasidėjus invazijai. Nepaisant karinės galios, kurią Macron'as bando perteikti, ES valstybės narės nepasitiki jo siūlomais gynybos garantais. Ši vizija yra labiau pasverta ir realistiška nei ta, kurią Macron'as apibūdino dar 2017 m., tačiau ji vis tiek išlieka „tuščiavidurė“, nes bendroms karinėms pajėgoms sukurti būtų reikalingi kariai iš ES valstybių narių, kuris yra glaudžia susijęs su valstybių narių poreikiu ir pasitikėjimu Macron'o siūlomomis iniciatyvomis. Tačiau tikėjimas šia gynybos autonomija išlieka asimetriškas. Negana to,

---

⁸⁹ Maïa de La Baume ir Jacopo Barigazzi „EU agrees to give €500M in arms, aid to Ukrainian military in ‘watershed’ move“ *Politico*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.politico.eu/article/eu-ukraine-russia-funding-weapons-budget-military-aid/>

⁹⁰ Henry Samuel „France becoming 'irrelevant' in Ukraine because it sends too few arms, says defence expert“ *The Telegraph*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2022/10/03/france-becoming-irrelevant-ukraine-war-must-bump-military-aid/>

⁹¹ Clea Caulcutt „Macron defends Russia dialogue and slams ‘mistaken morality’ seeking to stop him“ *Politico*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-defend-dialogue-russia-mistaken-morality/>

naujoje vizijoje pajėgos būtų kontroliuojamos Briuselyje įsikūrusių institucijų, kurios nėra tiesiogiai atsakingos už karių gyvybes.

4.5.2. Santykiai su Kinija

Dar viena linija, kuri menkai pasikeitė nuo 2017 m. Sorbonoje sakytos kalbos, tai santykiai su Kinija. Macron'as ir toliau mato Kiniją kaip potencialią partnerę užsienio politikos ir prekybos srityse, nors šis diskursas buvo sumenkęs 2020 m. prasidėjus sveikatos krizei, kuomet jis kalbėjo apie Europos industrinių pajėgumų didinimą ir priklausomybės nuo Azijos rinkų mažinimą. 2023 m. balandžio mėnesį lankydamasis Kinijoje Prancūzijos prezidentas kalbėjo, kad Kinija turi svarbų vaidmenį rusijos kare Ukrainoje dėl savo glaudaus ryšio su šia šalimi. Ji jau pasisakė prieš branduolinių ginklų panaudojimą ir parodė savo įsipareigojimą JT Chartijai pateikdama siūlytą taikos planą. Macron'as taip pat mano, kad nors kai kurios telekomunikacijos priemonių dalys kelia grėsmę Prancūzijos nacionaliniam saugumui galima dėl visko susitarti pagarbaus dialogo metu. Jis taip pat gynė autonomijos idėja, kuomet Europos prekybiniais tinklams ir gamintojams apsaugoti skirti įrankiai yra aktualūs norint užsitikrinti nepriklausomybę, tačiau svarbu, kad prekybiniai santykiai ir toliau būtų išsaugomi. Kaip ir anksčiau, Macron'as laikosi linijos, kad požiūris į Kiniją yra paremtas abipusiu bendradarbiavimu išlaikant strateginę autonomiją.

4.6. Nesikeičiančios linijos

Lyginant Macron'o Europos autonomijos viziją 2017 ir 2022 metais nėra pasikeitimų klimato kaitos, skaitmenizacijos, finansų, bendradarbiavimo su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis klausimais.

4.6.1. Klimato kaita

Tiek pirmininkaujant ES Tarybai, tiek pasisakant skirtinguose vizituose Prancūzijos įmonėse, tiek lankantis kitose šalyse Macron'as pabrėžia klimato kaitos svarbą ir atkreipia dėmesį, kad valstybinė pramonė turi būti pasirengusi atliepti klimato kaitos keliamus iššūkius, stengtis mažinti išmetamo anglies dioksido kiekį, taikyti tam reikalingus bendrus įstatymus ES lygiu, kaip kad importuojamo CO₂ kiekio mokestis Europos pasienyje. Macron'as yra toliau pasiryžęs įvykdyti Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos mažinant emisijas iki 55% iki 2030 m.

4.6.2. Skaitmenizacija

2022 m. Macron'o Europos vizijoje skaitmeninės erdvės vaidmuo nesikeičia. Jis šią sritį mato kaip unikalią galimybę Europai parodyti savo galią ir gebėjimus reguliuoti sferą, kurioje nėra nusistovėjusių tarptautinių taisyklių. Toliau išlieka siūlymai užkirsti kelią skaitmeninių monopolijų kūrimuisi, siekiama išlaikyti inovacijų ir humanizmo dvasią bei investuoti į naujas technologijų sritis ir sektorius. Macron'as šį skaitmeninio reguliavimo dėmenį sieja su kosmoso autonomija, nes tai yra

Europos inovacijų perkėlimas į kitą lygį, apjungiant naujausias technologijas, projektuojant reguliacinius gebėjimus naujose sferose bei pasitelkiant juos ateities pramonei kurti.

4.6.3. Santykiai su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis

E. Macron'o strategija dėl Afrikos išlieka tokia pati. Jis nori išlaikyti bendradarbiavimą su frankofoniškomis šalimis, stiprinti ekonominius ryšius. Šio bendradarbiavimo poreikį jis taip pat iškelia kalbėdamas apie kosmoso inovacijas, kurios galėtų padėti stiprinti ryšius. Pabrėžtina, kad 2017 m. šiuos regionus Macron'as taip pat matė kaip potencialią grėsmę Prancūzijos ir Europos saugumui, tačiau dabar migracijos klausimas išplito į rytinę Europos kaimynystę, tad Afrika ir Viduržemio jūros šalys nebėra vienintelis Macron'o fokuso taškas.

4.6.4. Investicijos ir finansai

Investicijų klausimu Macron'o požiūris taip pat išlieka vienodas. Jis toliau proteguoja investicijas į Europos įmones, taip skatinant žemyno pramonės autonomiją ir bandant išvengti tokių sukrėtimų kaip kad 2020 m. prasidėjus COVID19 pandemijai. Prezidentas pabrėžia būtinybę išlikti atviriems kitoms rinkoms kalbėdamas apie prekybą su Kinija. Macron'as išskiria poreikį autonomiškos Europos energetikos finansavimui.

5. E. Macron'o Europos autonomijos vizijos pokyčiai nuo 2017 m.

Europos autonomijos vizija: pagrindiniai elementai	Pradinės vizijos (iki 2020 m.) požymiai	Pokyčio kontekstas ir priežastys	Pakitusios vizijos požymiai ir nauji akcentai
Europos vertybės (arba civilizacinis pranašumas)	- Socialinė konvergencija, priklausymo jausmas, studentų mainai.	- Augantis euro skeptiškumas Prancūzijoje; - Didžioji dalis prancūzų jaučiasi prastai informuoti apie ES klausimus, jaučiasi atitolę, mano, kad ES nėra efektyvi.	- Didesnis europiečių išitraukimas priimant sprendimus dėl ES ateities; - Konferencija dėl Europos ateities; - Europa pirmiausia yra vieninga ir tarnaujanti savo piliečiams; - Priklausymo jausmas yra būtina sąlyga norint kurti nepriklausomą ir autonomišką Europą; - Mokslinių centrų, akademijų, nešančių

			humanizmo vėliavą bei kuriančių savo bendrą istoriją [ne kiekvienos šalies atskirai] steigimas.
Europos saugumas ir gynybinis potencialas	<ul style="list-style-type: none"> - Bendros ES pajėgos, galinčios dalyvauti intervencinėse misijose; - Bendras gynybos biudžetas; - Bendra veiksmų doktrina; - Europos gynybos fondas; - Nuolatinis struktūrinis bendradarbiavimas; - Bendros karinės pajėgos, apjungiančios ES valstybių narių kariuomenes; - Bendri žvalgybos pajėgumai (Europos žvalgybos akademija); - Bendros civilinės saugos pajėgos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Suprastėję santykiai su JAV po 2016 m. prezidento rinkimų, kuomet naujai išrinktas prezidentas, D. Trump'as nusprendė pasitraukti iš daugiašalių bendradarbiavimo formatų. Pirmiausia fokusuojamasi ties JAV saugumu; - 2016 m. Brexit referendumas, kai JK nusprendė palikti ES, t.y. sumažėjęs pasitikėjimas sąjungininkais; - Karinės galios Europoje trūkumas. Artimiausia Prancūzijos partnerė – Vokietija – vis dar vykdo antikarinę politiką; - Prancūzijos pajėgų dislokavimas Libijoje, Malyje ir Levante reikalauja didelių finansinių pajėgumų, kurių šaliai trūksta; - Prasidėjęs rusijos karas Ukrainoje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dingsta poreikis kurti naujas institucijas, tačiau išlieka vizija turėti bendrą ES Gynybos ir saugumo politiką; - Pristatyta <i>Strateginio kelrodžio</i> iniciatyva; - Prancūzija pasirodė neveiksni prasidėjus rusijos invazijai, ES valstybės narės nepasitiki siūlomais gynybos garantais; - Labiau pasverta ir realistiška gynybos vizija, kuri vis tiek išlieka „tuščiavidurė“; - Naujoje vizijoje pajėgos būtų kontroliuojamos Briuselyje įsikūrusių institucijų, kurios nėra tiesiogiai atsakingos už karių gyvybes.
Europos užsienio politikos interesai	<ul style="list-style-type: none"> - Europos Sąjunga turi savo unikalius užsienio politikos interesus – bendradarbiavimą su Afrika ir Viduržemio jūros 	<ul style="list-style-type: none"> - Pagrindinis kintamasis, kuris paskatino Macron'ą permąstyti Europos užsienio politikos interesus, tai 	<ul style="list-style-type: none"> - Išlieka bendradarbiavimo su Afrika ir Viduržemio jūros šalimis prioritetas; - Siūlomas alternatyvus formatas ES

	<p>regiono šalimis. Europos Sąjungos užsienio politika yra grindžiama Prancūzijos interesais, t.y. aukščiau minėtų regionų saugumo užtikrinimu, taip siekiant išvengti visuomenės destabilizavimo dėl atvykstančių migrantų bei palaikyti ekonominio bendradarbiavimo ryšius ir įtaką Afrikoje.</p>	<p>prasidėjęs rusijos karas Ukrainoje.</p>	<p>plėtrai – Europos politinė bendrija;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Išaugusi Kinijos įtaka Europoje dėl karo Ukrainoje; - Naujoji Europos tapatybė yra labiau elitistinė, skirta tik „išrinktiesiems“ gebantiems atliepti aukštus standartus, varoma branduolio valstybių; - Kinija, o ne JAV, tampa naujosios Europos partnere sprendžiant klimato kaitos iššūkius ir globalius konfliktus. Didėja skirtis tarp JAV ir ES interesų bei partnerių.
<p>Europos skaitmeninio reguliavimo galia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Europa, skaitmeninės transformacijos lyderė; - Finansavimas naujoms, neiširtoms mokslinių tyrimų sritims; - Didžiųjų platformų reguliacija. 	<ul style="list-style-type: none"> - Europos unikalaus skaitmeninio duomenų reguliavimo modelio populiarinimas; - Kibernetinės atakos prieš Prancūzijos televizijos kanalus; - Kibernetinės atakos prieš Prancūzijos kariuomenę; - 2016 m. JAV prezidento rinkimai, prie kurių, įtariama, prisidėjo rusija. 	<ul style="list-style-type: none"> - Skaitmeninės erdvės vaidmuo nesikeičia; - Unikali galimybė Europai parodyti savo galią ir reguliacinius gebėjimus; - Toliau išlieka siūlymai užkirsti kelią skaitmeninių monopolijų kūrimuisi; - Siekiama išlaikyti inovacijų ir humanizmo dvasią bei investuoti į naujas technologijų sritis ir sektorius; - Europos inovacijų perkėlimas į kitą lygį, apjungiant naujausias skaitmenines

			<p>technologijas su kosmoso pramone;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Europa išlieka skaitmeninės reguliacijos lyderė.
<p>Europos ekonominė galia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ambicija paversti euro zoną ekonominės galios pasaulyje centru; - Nacionalinių reformų poreikis, kad būtų užtikrintas augimas ir stabilumas; - Bendras biudžetas, kuris užtikrintų stabilumą finansinių sukrėtimų akivaizdoje. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2008 m. finansinė krizė; - 2009 m. Graikija paskelbia apie biudžeto deficitą; - Lėtas Prancūzijos BVP augimas; - Deficitinis Prancūzijos biudžetas; - 2020 m. COVID19 pandemija, sukėlusį sveikatos ir ekonomikos krizę pasaulyje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Išlieka noras paversti euro zoną ekonominės galios pasaulyje centru; - Investicijų didinimas į Europos vidaus pramonę, taip didinant atsparumą krizių atveju; - Įgyvendintas noras sukurti bendrą biudžetą, kuris padėtų reaguoti į finansinius sukrėtimus (<i>Europos gaivinimo planas</i>).
<p>Europos kosmoso galia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Iki 2022 m. kosmoso aspektas nefigūruoja E. Macron'o kalbose apie Europos autonomiją. 	<ul style="list-style-type: none"> - Rusijos karas Ukrainoje, kuomet buvo pavišintos palydovinės nuotraukos su rusijos karinėmis pajėgomis dar prieš prasidedant karui; - Auganti kosmoso pramonė JAV; - 2022 m. prezidento rinkimai ir poreikis išsiskirti iš kitų kandidatų. 	<ul style="list-style-type: none"> - Europa kaip ateities technologijų ir naujų horizontų užkariautoja; - Europa inovacijomis geba „balansuoti“ prieš kitas pramonines galybes, tokias kaip JAV ar Kinija; - Kosmoso autonomijos centre yra Prancūzija; - Kosmose atliekami moksliniai tyrimai, kuriami nauji įstatymai ir reguliacijos.

<p>Europos santykis su JAV</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nepasitikėjimas ir konkurencija užtikrinant Europos saugumą; - Nepasitikėjimas dėl pasitraukimo iš tarptautinių formatų; 	<ul style="list-style-type: none"> - Taivano klausimas; - COVID19 pandemijos metu išaugusi Europos autonomija; - JAV infliacijos mažinimo aktas (angl. <i>Inflation Reduction Act</i>); - AUKUS aljansas, kuriame buvo pasirinkta pirkti povandeninius laivus ne iš Prancūzijos. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gilėja skirtis tarp Amerikos ir Europos; - Išaugusi Europos autonomija pramonės ir medicinos srityje skatina didesnę atsiskyrimą nuo prekybos su JAV; - Santykiai su transatlantiniais partneriais yra dar labiau bloginami Taivano klausimo; - Politika nesivelti į „ne savo krizes“; - Didėjančios strateginės skirtys tarp JAV ir ES; - Naujoji Europos tapatybė, kurią kuria Prancūzijos prezidentas yra nepriklausoma nuo amerikiečių. - Potenciali partnerė globalioms problemoms spręsti yra matoma Kinija, o ne JAV.
<p>Europos santykis su Kinija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Kinija nagrinėtose E. Macron'o kalbose apie Europos autonomiją nėra minima kaip žemyno nepriklausomybę lemiantis veikėjas. 	<ul style="list-style-type: none"> - COVID19 pandemija, paveikusi Prancūzijos, o tuo pačiu ir Europos gebėjimą apsirūpinti reikiamomis apsauginėmis priemonėmis ir vaistų komponentais; - Sveikatos klausimas yra glaudžiai siejamas su Europos industriniais ir pramoniniais pajėgumais. Macron'as pabrėžia poreikį įrodyti, kad 	<ul style="list-style-type: none"> - 2020 m. Macron'o Europos autonomijos vizijoje Kinija yra pateikiama kaip autonomijos priešastis ir prekybinė konkurentė ES; - 2023 m. matomas pokytis – naujoji Europos autonomijos vizija yra neatsiejama nuo prekybinių ryšių su šia šalimi;

		<p>Europa nėra trečioji galia, tačiau gali varžytis su pramonės milžinėmis kaip JAV ar Kinija;</p> <p>- 2023 m. balandžio mėnesį vykusio vizito Kinijoje metu Macron'as vėl keičia savo retoriką teigdamas, kad norėdama išlikti autonomiška Europa visgi turi palaikyti prekybinius ryšius su Kinija.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Europą skirstoma į dvi dalis – tą, kuri nepitaria Kinijos vykdomai politikai bei atsisako su ja prekiauti ir tą, kuri selektyviai vertina Kiniją tuo pačiu kaip konkurentę ir kaip prekybinę partnerę; - Naujoji Macron'o Europos autonomijos tapatybė Kinijos atžvilgiu yra mažiau vientisa ir nuosekli; - Macron'o Europa išlieka įsitraukusi į bendradarbiavimą su šia šalimi tarptautiniuose formatuose sprendžiant globalius klausimus, tokius kaip klimato kaita ar siekiant paliaubų rusijos karui Ukrainoje; - Išlieka grėsmė skaitmeniniam saugumui bei Europos vertybėms.
<p>Europos migracijos politika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bendra sienų kontrolė, migracijos ir prieglobsčio erdvė; - Pabėgėlių integracija; - Bendra biometrinių duomenų bazė; - Europos pasienio policijos pajėgos. 	<ul style="list-style-type: none"> - 2015 m. migracijos krizė;- Administracinis krūvis, tekęs pasienio valstybėms; - Priešiškas prancūzų nusiteikimas prieš asmenis iš musulmoniškų šalių; - Poreikis pateikti unikalą migracijos politiką 2017 m. 	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilios kaimynystės poreikis rytiniame ES pasienyje; - Migracija yra suvokiama kaip ginklas, o ne kaip lėto šalių vystymosi pasekmė; - Šengeno zonos stiprinimas,

		prezidento rinkimų metu.	reguliacinių taisyklių kūrimas; - Europa ir Prancūzija nebegali būti migrantų prieglobsčio centras.
--	--	--------------------------	--

IŠVADOS

Šiame darbe siekta išanalizuoti oficialias Prancūzijos prezidento Emmanuel'io Macron'o kalbas, parodyti pokytį jo Europos autonomijos vizijoje lyginant pateiktus siūlymus 2017 m. ir 2022 m. bei paaiškinti kodėl atsiranda minėti pokyčiai. Rašant darbą buvo taikytas diachroninis tyrimo būdas, kurio metu buvo atliekama Prancūzijos prezidento oficialaus diskurso analizė. Pirmiausia pristatoma ir analizuojama 2017 m. E. Macron'o Europos autonomijos vizija. Toliau pereinama prie kontekstų, lėmusių didžiausius pasikeitimus jo Europos autonomijos vizijoje. Galiausiai darbe įvardijamos temos, kuriose pokyčių matoma mažiausiai arba jų tiesiog nėra. Tyrimo analizė yra atspindėta lentelėje, kurioje įvardijami pagrindiniai 2017 m. vizijos akcentai, trumpai aprašomas kontekstas, lėmęs pasikeitimus ir galutinė E. Macron'o Europos autonomijos vizija šiomis dienomis.

Atlikus diachroninę E. Macron'o diskurso apie Europos autonomiją analizę buvo išskirti 4 slenkstiniai įvykiai 2017-2022 m., kurie padarė įtaką Macron'o piešiamam autonomijos portretui. Pirmasis veiksnys, pastūmėjęs Macron'ą adaptuoti savo viziją, tai 2020 m. COVID19 pandemijos sukelta sveikatos krizė Prancūzijoje ir Europoje. Čia atsiranda naujas dėmuo – sveikatos autonomija. Prezidentas skatina investuoti į vidinę šalies ir žemyno pramonę, taip stiprinant ES autonomiją ir atsparumą išorės veiksniams. Macron'as sveikatos krizės neatsieja nuo ekonominių ir industrinių pajėgumų didinimo, apsirūpinimo būtiniausiomis sveikatos priežiūros priemonėmis ir vaistais ES viduje taip mažinant būtiniausių importuojamų prekių kiekius iš svetur. Kalbėdamas apie įvairias Europos sveikatos iniciatyvas, tokias kaip ACT-A Macron'as pateikia save kaip Europos lyderį ieškantį sprendimo globaliai situacijai ir pasitelkdamas vakcinų diplomatiją parodo Europos konkurencingumą ir gebėjimą veikti kaip nepriklausomai žaidėjai. Naujoji Macron'o sveikatos autonomija negali būti aptariama be Kinijos vaidmens. Prasidėjusi pandemija parodė kaip labai Europa yra priklausoma nuo prekybos su Azija ir paskatino prezidentą galvoti apie autonomiją ir poreikį apsirūpinti reikiamomis prekėmis žemyno viduje, tačiau 2022 m. vasario 24 d. prasidėjęs rusijos karas Ukrainoje paskatino Macron'ą ieškoti būdų išspręsti konfliktą bendradarbiaujant su Kinija. Macron'as pabrėžė bendradarbiavimo su šalimi svarbą sprendžiant globalias problemas,

tokias kaip klimato kaita ar tarptautiniai konfliktai, skatino prekybą ir įvardijo ją kaip sąlygą Europai užsitikrinti autonomiją, nors dar 2017 m. jis teigė, kad Sąjunga yra per daug priklausoma nuo šios šalies. Naujoji Europos autonomijos vizija šiuo klausimu nėra nuosekli. Ji yra greičiau selektyvi ir skaldanti Europą į dvi stovyklas – tos valstybės narės, kurios palaiko ambivalentiškus santykius su Kinija ir tos, kurios prieštarauja jos agresyviai ekonominei politikai. Sprendimas bendradarbiauti su Kinija taip pat yra paremtas noru priešpastatyti Europą JAV, dėl atšalusių santykių ir išsiskiriančių strateginių interesų sričių (Afrika ir Viduržemio jūros regionas prieš Indijos-Ramiojo vandenyno regioną).

Antrasis aspektas - tai išaugęs euro skepticizmas. Iki 2022 m. Macron'as kalbose apie Europos autonomiją nebuvo skiriama daug dėmesio ES piliečių įtraukimui į Sąjungos veiklas, tačiau augantis piliečių „atšalimas“ paskatino prezidentą papildyti savo diskursą. Pasinaudodamas Prancūzijos pirmininkavimu ES Tarybai Macron'as reagavo į šią problemą ir organizavimo antrąją Konferencijos dėl Europos ateities dalį, kurioje kvietė dalyvauti visus europiečius ir taip prisidėti prie ES priimamų sprendimų. E. Macron'as tai mato kaip būdą „gražinti“ Europą prancūzams, kurie nuo jos yra gan atitolę, ir sustiprinti priklausymo jausmą. Jis taip pat siūlė ir kitas iniciatyvas, kurios paskatintų „europietiškumo“ jausmą, kaip kad sukurti bendrą akademinę sistemą, kurioje visi Europos istorikai galėtų dirbti savarankiškai ir kurtų bendrą žemyno istoriją. Atsižvelgiant į tai, kad prancūzų nusivylimas ES kyla dėl jos neefektyvumo, Macron'as teigė esantis pasiruošęs sutarčių peržiūrai, kad ši abejonė būtų atliepta. Naujoje autonomiškos Europos vizijoje ES piliečiai yra sprendimų priėmimų centre, kuria bendrą žemyno istoriją.

Europos autonomijos vizija 2022 m. taip pat skiriasi ir migracijos klausimu. 2017 m. kalbėdamas apie migraciją Macron'as referavo į Afrikos ir Viduržemio jūros regionus bei valstybes, per kurias vyksta žmonių tranzitas ir išsipareigojo šią problemą spręsti. Tačiau Prancūzijoje netylant nepasitenkinimui ir artėjant 2022 m. šalies prezidento rinkimams šis klausimas vėl suaktualėja dėl atsiradusių migracijos srautų rytiniame Europos pasienyje. Macron'as nebemato Prancūzijos ir Europos kaip migrantų prieglobsčio centro. Naujoji Europa yra griežtesnė migrantų atžvilgiu, kalbama apie Šengeno zonos reformą, kuri leistų suvienodinti migracijos taisykles visoje Europoje. Po 2021 m. Aliaksandro Lukašenos vykdytos hibridinės atakos Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Latvijos pasieniuose Macron'as suvokia migraciją ir kaip ginklą, ne tik netinkamos politikos vykdymą migrantų kilmės šalyse ar jų vidinį nestabilumą, kuris skatina asmenis ieškoti geresnių gyvenimo sąlygų. 2022 m. Europa yra vieningesnė ir griežtesnė migracijos klausimu.

Paskutinis pasikeitimas, atsirandantis E. Macron'as kalbose, tai kosmoso autonomija. Prezidentas pateikia kosmosą kaip dar vieną potencialią dimensiją, kurioje būtų galima sustiprinti keletą skirtingų Europos autonomijos sričių. Macron'as teigia, kad kosmosas neturėtų išlikti anarchiškas, čia galėtų

sužibėti ES teisėkūros lyderystė. Greta ES reguliacinių gebėjimų stiprinimo jis siūlo išnaudoti kosmosą pademonstruojant pramonės autonomiją ir konkurencingumą. Kalbėdamas apie naujas erdves autonomijai kurti Macron'as pamini ir galimybę gerinti bendradarbiavimą tarp Afrikos ir Europos, kuriant palydovų grupes. Žingsnis Europos kosmoso autonomijos link yra paskatintas rusijos karo Ukrainoje, kuomet palydovinės nuotraukos leido užfiksuoti pirmuosius pasirengimo invazijai žingsnius. Tai taip pat Prancūzijos prezidentui primena apie Europos saugumo užtikrinimą bei konkurencingumo skatinimą. Kosmoso linijos įtraukimas kalbant apie ES ir Prancūzijos autonomiją taip pat ją išskiria iš kitų konkurentų pasisakančių šia tema, parodo jo progresyvumą ir norą stiprinti šalies ekonomiką vis naujose srityse. Macron'o Europos autonomija 2022 m. yra inovacijų ir naujų technologijų srities lyderė, gebanti perkelti savo reguliacinius ir teisėkūros pajėgumus į naują, dar neatrastą – kosmoso sritį. Šiuo atžvilgiu kuriamas Europos autonomijos dėmuo yra bandymas balansuoti prieš didžiąsias galias ne kietąja, karine galia, o naujovėmis ir inovacijomis.

Diachroninė diskurso analizė atskleidė, kad E. Macron'o Europos autonomijos vizija 2017 ir 2022 metais iš esmės nesikeičia. Daugiau keičiami jos akcentai, kurie suaktualėja priklausomai nuo geopolitinių įvykių ar Prancūzijos vidaus aktualijų. Prancūzijos prezidentas nori sukurti tokią autonomiškos Europos tapatybę, kuri turėtų savus užsienio politikos prioritetus (Afrika, Viduržemio jūros regionas), gebėtų balansuoti kaip tradicinė kietoji galia (bendros karinės pajėgos, gynybos doktrina), būtų ekologinio perėjimo, skaitmenizacijos, teisėkūros ir kosmoso sričių lyderė. Macron'o Europos vizijoje žemynas išlieka nepriklausomas nuo JAV, turintis atskirus strateginius prioritetus, gebantis atliepti iššūkius ir spręsti konfliktus su partnerėmis, kurias pasirenka pats, o jo centre yra Prancūzija, kaip viena iš ES branduolio šalių.

Nors Macron'o Europos autonomijos vizijoje gynybos dėmuo beveik nesikeičia, tačiau jis yra ypatingai svarbus žvelgiant iš Lietuvos ir kitų Baltijos šalių, Lenkijos perspektyvos, kurios savo saugumą pirmiausia sieja su JAV. Prancūzijos prezidentui sunku išlaikyti visų ES valstybių susidomėjimą kurti bendras karines pajėgas. ES valstybių narių požiūris tapo dar labiau skeptiškas bendros gynybos doktrinos atžvilgiu prasidėjus rusijos karui Ukrainoje. Macron'o ambicijos kurti bendras gynybos pajėgas pasirodė dar labiau nepasvertos ir nerealistiškos, nes Prancūzija, pateikdama save kaip Europos karinės galios lyderę, siuntė palyginti nedaug paramos Ukrainai. Tai siunčia priešingus signalus šalims, kurių pasitikėjimo Prancūzijos kariniais gebėjimais, o tuo pačius ir Europos gynybos autonomija, yra siekiama.

Apibendrinant galima teigti, kad naujoji Macron'o vizija lyginant su ta, kurią jis nupiešė 2017 m. nesikeičia, tačiau priklausomai nuo šalies vidaus ar geopolitinių įvykių, tam tikri aspektai laikui bėgant išskyla į priekį, o kiti lieka savo vietose, taip parodant Macron'o reaktyvumą, pretenziją į lyderystę bei Prancūzijos interesų projektavimą per Europos Sąjungą.

Literatūros sąrašas

1. „Report from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on the Implementation and Relevance of the European Union Work Plan for Sport 2014-2017“ *European Commission*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:43994bec-df01-11e6-ad7c-01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF
2. Anderson, B. „Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism“ (Londonas: Verso, 1983)
3. Bartelson, J. „A Genealogy of Sovereignty“ (Kembrižas: Cambridge University Press, 1995)
4. Basso, D. „Zemmour presents anti-immigration EU vision similar to Le Pen’s“ *Euractive*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] <https://www.euractiv.com/section/elections/news/zemmour-presents-immigration-focused-eu-vision-similar-to-le-pens/>
5. Berger, P. ir Luckman, T. „The Social Construction of Reality“ *Penguin Books* 1966 <http://perflensburg.se/Berger%20social-construction-of-reality.pdf> [žiūrėta 2023-01-24]
6. Bouzi, A. „EU, US must share coronavirus vaccines with developing countries, Macron says“ *Politico*, 2021 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-calls-for-solidarity-with-developing-countries-in-vaccine-rollout/>
7. Brustlein, C. „Defense: The Moment of Truth“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf
8. Caramel, L. „Emmanuel Macron, son programme Afrique : « Je veux mobiliser plus de financements pour les PME locales »“ *Le Monde*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.lemonde.fr/afrique/article/2017/04/12/emmanuel-macron-son-programme-afrique-je-veux-mobiliser-plus-de-financements-pour-les-pme-locales_5110340_3212.html
9. Caulcutt, C. „Macron defends Russia dialogue and slams ‘mistaken morality’ seeking to stop him“ *Politico*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-defend-dialogue-russia-mistaken-morality/>
10. Cautrès, B., Thierry Chopin ir Emmanuel Rivière „Les Français et l’Europe: entre Défiante et Ambivalence l’indispensable« Retour de l’Europe en France »“, *Notre Europe. Institut Jacques Delors, SciencesPo CEVIPOF, Kantar*, 2020 [žiūrėta 2023-05-04] https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2020/10/R119_OpinionFranceEurope_Chopin_200504_FR.pdf
11. Cautrès, B., Thierry Chopin ir Emmanuel Rivière „France and the EU: ambivalent relations and Euroscepticism“, *Kantar Public*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] https://www.kantarpublic.com/inspiration/centre-kantar-public-sur-leurope/france_and_the_eu_ambivalent_relations_and_euroscepticism
12. Chadwick, L. „How COVID-19 upended life in Europe throughout 2020“ *euronews*, 2020 [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.euronews.com/2020/12/31/how-covid-19-upended-life-in-europe-throughout-2020>
13. Chazan, G. „How Germany got coronavirus right“, *Financial Times*, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.ft.com/content/cc1f650a-91c0-4e1f-b990-ee8ceb5339ea>
14. de La Baume, M. ir Jacopo Barigazzi „EU agrees to give €500M in arms, aid to Ukrainian military in ‘watershed’ move“ *Politico*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.politico.eu/article/eu-ukraine-russia-funding-weapons-budget-military-aid/>
15. Dreyfus, H. L. ir Paul Rabinow „Michel Foucault: beyond Structuralism and Hermeneutics“ (Niujorkas: Harvester Wheatsheaf, 1982)
16. Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategija “Shared vision, common action: a stronger Europe. A global strategy for the European Union’s foreign and security policy,” *European External Action Service*, 2016

- https://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf [žiūrėta 2023 01 23]
17. Fischer, D. „All grown up – European Union on the path to strategic autonomy” *International Issues & Slovak Foreign Policy Affairs*, 26 (3-4) 2017, p. 56-67
  18. Flynn, G. „Remaking The Hexagon: The New France In The New Europe“ *Westview Press* 1995
  19. Foucault, M. „The Archaeology of Knowledge“ (Londonas: Pantheon, 1972)
  20. Franks, J. Bertrand Gruss, Manasa Patnam, ir Sebastian Weber „Five Charts on France’s Policy Priorities to Navigate the COVID-19 Crisis“ *International monetary fund*, 2021 [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.imf.org/en/News/Articles/2021/01/15/na011921-five-charts-on-frances-policy-priorities-to-navigate-the-covid19-crisis>
  21. Freed, J. „Europe’s Arianespace takes on SpaceX by cutting Ariane 5 rocket launch price“ *Reuters*, 2019 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.reuters.com/article/uk-arianespace-asia-idUKKCN1PH0Q5>
  22. Grevi, G. „Strategic autonomy for European choices: The key to Europe’s shaping power“ *European Policy Centre* 2019 https://www.epc.eu/content/PDF/2019/190719_Strategicautonomy_GG.pdf[žiūrėta 2023-02-17]
  23. Howorth, J. „European defence policy between dependence and autonomy: A challenge of Sisyphean dimensions“ *The British Journal of Politics and International Relations*, 19 (1) 2017, p. 13-28
  24. Hudson, V. M. „Foreign Policy Analysis. Classic and Contemporary Theory“ (Jungtinės Amerikos Valstijos: Rowman and Littlefield Publishers, Inc., 2007), p. 11-12
  25. Jakniūnaitė, D. „Constructivist Tradition In Lithuanian International Relations Discipline?“, *Lithuanian Political Science Yearbook* 2005, 2006, p. 186. <https://etalpykla.lituanistikadb.lt/object/LT-LDB-0001:J.04~2006~1367154621492/J.04~2006~1367154621492.pdf> [žiūrėta 2023-01-24]
  26. Jean, S. „Trade Policy: Beyond Posturing, How to Defend French Interests?“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-02] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf
  27. Jepperson, R. L., Alexander Wendt ir Peter J. Katzenstein „Norms, Identity and Culture in National Security“ *The Culture of National Security: Norms and Identity in World Politics*, Columbia University Press, Niujorkas, 1996, p. 60-61
  28. Jordans, F. „Macron: Europe needs to defend its sovereignty in space“ *AP News*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://apnews.com/article/space-launches-russia-ukraine-technology-science-business-40b41561649d155d2c9e2e65f7d5142b>
  29. Kauffmann, S. „Hyperactive abroad, Emmanuel Macron is struggling at home“ *Financial Times* 2023 <https://www.ft.com/content/47d060bd-7782-48b6-86ef-47bc9da9520f> [žiūrėta 2023-01-22]
  30. Keohane, D. „Macron’s European Defense Doctrine“ *Carnegie Europe*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://carnegieeurope.eu/strategieurope/73246>
  31. Kissinger, H. A. „A World Restored: Castlereagh, Metternich and the Retoration of Peace, 1818-1822“ (Bostonas: Houghton Mifflin Company, 1957)
  32. Klotz, A. ir Cecelia Lynch „Strategies for Research in Constructivist International Relations“ 2007.
  33. Koselleck, R. „Futures Past: On the Semantics of Historical Time“ (Masačiusetas: MIT Press, 1985)
  34. Laclau, E. ir Chantal Mouffe „Hegemony and Socialist Strategy: Towards a Radical Democratic Politics“ (Londonas: Verso, 1985)

35. Lippert, B., Nicolai von Ondarza ir Volker Perthes „Strategic Autonomy: Meaning and Relevance“ *European Strategic Autonomy: Actors, Issues, Conflicts of Interests* 2019, p. 5-7 https://www.swp-berlin.org/publications/products/research_papers/2019RP04_lpt_orz_prt_web.pdf [žiūrėta 2023-01-22]
36. Maillard, S. „Belonging to Europe“, *Notre Europe. Institut Jacques Delors*, 2022 [žiūrėta 2023-05-04] https://institutdelors.eu/wp-content/uploads/dlm_uploads/2022/02/PB_220209_Appartenance-Etudes_Maillard.pdf
37. Marcussen, M. et al. „Constructing Europe? The Evolution of French, British and German nation-state identities“ *Journal of European Public Policy* 1999 (6)3, p. 7-8 http://aei.pitt.edu/2326/1/002594_1.pdf [žiūrėta 2023-01-21]
38. Mauro, F. „Europe’s Strategic Autonomy: That Obscure Object Of Desire. Analysis #13“ *Institut de Relations Internationales et Stratégiques* 2021, p. 11-14 <https://www.iris-france.org/wp-content/uploads/2021/10/EN-ANALYSIS-13-EUROPE’S-STRATEGIC-AUTONOMY-October-2021.pdf> [žiūrėta 2023-01-23]
39. Nocetti, J. „Mastering the Digital Domain: A Condition of Strategic Autonomy“ in *Foreign Policy Challenges for the Next French President* sud. Thomas Gomart ir Marc Hecker, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/ifri_foreign_policy_challenges_next_french_president_2017.pdf
40. Nougayrède, N. „France's Gamble: As America Retreats, Macron Steps Up“ *Council on Foreign Relations*, 96 (5) 2017, p. 2-8
41. Onuf, N. „Constructivism: A User’s Manual“ *International Relations in a Constructed World*, 1998, p. 58–78
42. Pannier, A. „Digital Sovereignty Review of Macron’s Term and Debates in the 2022 Presidential Campaign“ 2022, *French Institute of International Relations* [žiūrėta 2023-05-05] https://www.ifri.org/sites/default/files/atoms/files/pannier_digital_sovereignty_2022.pdf
43. Pedersen, O.K. „Discourse Analysis“ *Copenhagen Business School* 2009 https://research-api.cbs.dk/ws/portalfiles/portal/59196351/WP_CBP_2009_65.pdf [žiūrėta 2023-02-26]
44. Pedersen, O.K. „Udenrigsminister P. Munch’s opfattelse af Danmarks stilling i international politik“ (Kopenhaga: Gad, 1970)
45. Pestel, É ir Jeanette Süß „What Remains of Macron’s Sorbonne Speech Five Years Later?“ *Friedrich Naumann Foundation for Freedom*, 2022 <https://www.freiheit.org/european-union/what-remains-macrons-sorbonne-speech-five-years-later> [žiūrėta 2023-02-18]
46. Renda, A. „Beyond the Brussels effect - Leveraging digital regulation for Strategic Autonomy“ *Foundation for European Progressive Studies*, 2022 <https://feps-europe.eu/wp-content/uploads/downloads/publications/220301%20beyond%20the%20brussels%20effect.pdf> [žiūrėta 2023-01-23]
47. Rouhad, E. „What can we expect from French President Macron on climate change?“ *The London School of Economics and Political Science*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://www.lse.ac.uk/granthaminstitute/news/what-can-we-expect-from-french-president-macron-climate-change/>
48. Samuel, H. „France becoming 'irrelevant' in Ukraine because it sends too few arms, says defence expert“ *The Telegraph*, 2022 [žiūrėta 2023-05-05] <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2022/10/03/france-becoming-irrelevant-ukraine-war-must-bump-military-aid/>
49. Smith, S. „Aylan Kurdi Death: 2 Years Later, Mediterranean Is Still Deadly“ *NBC News*, 2017 [žiūrėta 2023-05-02] <https://www.nbcnews.com/storyline/europes-border-crisis/aylan-kurdi-death-2-years-later-mediterranean-still-deadly-n797731>
50. Spindler, W. „2015: The year of Europe's refugee crisis“ *UNHCR*, 2015 <https://www.unhcr.org/news/stories/2015-year-europes-refugee-crisis> [žiūrėta 2023-05-01]

51. Szczepanski, M. „A decade on from the crisis: Main responses and remaining challenges“ *European Parliamentary Research Service*, 2019 [žiūrėta 2023-05-01] https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642253/EPRS_BRI%282019%29642253_EN.pdf
52. Szewczyk, B. M. J. „Macron’s European Vision Crashed and Burned in Ukraine“ *Foreign Policy* 2022 https://foreignpolicy.com/2022/04/08/macron-putin-france-russia-ukraine-europe-sovereignty-strategy/?utm_source=pocket_reader [žiūrėta 2023-01-23]
53. Szewczyk, B. M. J. „Putin Has Popped the EU Defense Bubble. No, the European Union cannot make the continent secure“ 2022, *Foreign Policy* [žiūrėta 2023-05-05] <https://foreignpolicy.com/2022/03/24/war-ukraine-russia-eu-defense-military-nato-europe/>
54. Tiersky, R. „Macron's World: How the New President Is Remaking France“ *Foreign Affairs* 2018 97 (1), p. 87-96 https://www.jstor.org/stable/44822017?seq=7#metadata_info_tab_contents [žiūrėta 2023-01-22]
55. Timmers, P. „Cybersecurity is forcing a rethink of strategic autonomy“ *OXPOL.The Oxford university politics blog* 2018 <https://blog.politics.ox.ac.uk/cybersecurity-is-forcing-a-rethink-of-strategic-autonomy/> [žiūrėta 2023-02-17]
56. Waever, O. „European Integration and Security: Analysing French and German Discourses on State, Nation, and Europe“ *Discourse Theory in European Politics Identity, Policy and Governance* 2004, p. 33-63
57. Waever, O. „Resisting the Temptation of Post Foreign Policy Analysis“ *European Foreign Policy: the EC and Changing Perspective in Europe* (Londonas: ECPR/Sage, 1994)
58. Weber, G. „French foreign and security policy under Macron: all in for European sovereignty“ *UK in a Changing Europe* 2022 <https://ukandeu.ac.uk/french-foreign-and-security-policy-under-macron-all-in-for-european-sovereignty/> [žiūrėta 2023-02-18]¹
59. Wee, Sui-Lee et al. „Search for Coronavirus Vaccine Becomes a Global Competition“, 2020 [žiūrėta 2023-05-03] <https://www.nytimes.com/2020/03/19/us/politics/coronavirus-vaccine-competition.html>
60. Weldes, J. „Constructing National Interests“. *European Journal of International Relations* 1996 2(3), p. 275–318.
61. Wendt, A. „Anarchy is what States Make of it: The Social Construction of Power Politics“ *International Organization* 1992 (46), p. 397-398 <https://www.jstor.org/stable/2706858?seq=8> [žiūrėta 2023-01-24]
62. Wendt, A. „Identity Formation and the International State“ *The American Political Science Review* 1994 88(2) p.384-396
63. Wendt, A. „The Agent-Structure Problem in International Relations Theory“ *International Organization* 1987 41(3), p. 335-370
64. Wolff, S. „Immigration; An Issue in the French Presidential Campaign“ *Clingendael Magazine*, 2017 [žiūrėta 2023-05-01] <https://www.clingendael.org/publication/immigration-issue-french-presidential-campaign>
65. Zalan, E. ir Koert Debeuf „2008-2009: The years that almost broke the euro“ *euobserver*, 2020 [žiūrėta 2023-05-01] https://euobserver.com/20th-anniversary/150087?utm_source=pocket_saves
66. Zelikow, P. ir Rice, C. „Germany Unified and Europe Transformed: A Study in Statecraft“ *Harvard University Press* 1995

Priedas nr. 1

Kalbos pavadinimas	Data	Šaltinis	Nuoroda
<i>Initiative pour l'Europe - Discours d'Emmanuel Macron pour une Europe souveraine, unie, démocratique</i>	2017-09-26	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2017/09/26/initiative-pour-l-europe-discours-d-emmanuel-macron-pour-une-europe-souveraine-unie-democratique
<i>Discours du président de la République - Semaine des ambassadeurs (29 août 2017)</i>	2017-09-29	Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos puslapis	https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/le-ministere-et-son-reseau/actualites-du-ministere/conference-des-ambassadeurs-et-des-ambassadrices/editions-precedentes/xxve-conference-des-ambassadeurs-et-des-ambassadrices-28-31-aout-2017/article/discours-du-president-de-la-republique-semaine-des-ambassadeurs-29-08-17#sommaire_1
<i>Discours du Président Emmanuel Macron aux salariés de l'usine Saft, à Nersac, une entreprise qui a fait le choix de la France, de l'Europe, et de la transition écologique</i>	2020-01-30	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15117-fr.pdf
<i>Discours Du Président Emmanuel Macron Sur La Stratégie De Défense Et De Dissuasion Devant Les Stagiaires De La 27ème Promotion De L'école De Guerre</i>	2020-02-07	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15162-fr.pdf
<i>Discours à la Conférence de Munich sur la sécurité 2020</i>	2020-02-15	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15200-fr.pdf

<i>Déclaration du Président Emmanuel Macron depuis l'entreprise Kolmi-Hopen qui produit des masques chirurgicaux et FFP2</i>	2020-03-31	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15434-fr.pdf
<i>Propos Introductifs Du Président De La République, M. Emmanuel Macron, Lors De La Conférence De Presse Commune Avec La Chancelière De La République Fédérale D'Allemagne, Mme Angela Merkel</i>	2020-05-18	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15615-fr.pdf
<i>Discours du Président de la République depuis le site de Sanofi Pasteur à Marcy l'Étoile</i>	2020-06-16	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-15678-fr.pdf
<i>Présentation de la stratégie nationale sur les technologies quantiques</i>	2021-01-21	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-17093-fr.pdf
<i>Point Presse Du Président De La République À L'issue Du Conseil Européen</i>	2021-03-25	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-17426-fr.pdf
<i>Présentation De La Stratégie Innovation Santé 2030 Par Le Président De La République</i>	2021-06-29	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-17987-fr.pdf

<i>Le mot de bienvenue du Président</i>	2021-12-09	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120103815/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/le-mot-de-bienvenue-du-president/
<i>Discours du Président de la République à la conférence de presse du 9 décembre 2021</i>	2021-12-13	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120102456/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/discours-du-president-de-la-republique-a-la-conference-de-presse-du-9-decembre-2021/
<i>Discours du Président de la République devant le Parlement européen - Strasbourg, le mercredi 19 janvier 2022</i>	2022-01-19	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120102407/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/discours-du-president-de-la-republique-devant-le-parlement-europeen-strasbourg-le-mercredi-19-janvier-2022/
<i>Stratégie spatiale européenne : le discours du Président Emmanuel Macron depuis Toulouse</i>	2022-02-17	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120102339/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/strategie-spatiale-europeenne-le-discours-du-president-emmanuel-macron-depuis-toulouse/
<i>Intervention du Président de la République - Conférence de presse du Sommet de Versailles</i>	2022-03-11	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120102325/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/intervention-du-president-de-la-republique-conference-de-presse-du-sommet-de-versailles/
<i>Discours du Président de la République à l'occasion de la Conférence sur l'avenir de l'Europe</i>	2022-05-10	Archyvuotas Prancūzijos pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120102301/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/discours-du-president-de-la-republique-a-l-occasion-de-la-conference-sur-l-avenir-de-l-europe/
<i>Visite du salon Eurosatory 2022</i>	2022-06-13	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2022/06/13/visite-du-salon-eurosatory-2022
<i>Conférence de presse du</i>	2022-06-24	Archyvuotas Prancūzijos	https://wayback.archive-it.org/12090/20221120095354/https://presidence-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/conferece-de-presse-du-24-juin-2022/

<i>Président de la République au Conseil européen</i>		pirmininkavimo ES Tarybai puslapis	ce-francaise.consilium.europa.eu/fr/actualites/conference-de-presse-du-president-de-la-republique-au-conseil-europeen/
<i>Discours Du Président De La République Relatif A La Stratégie Électronique 2030</i>	2022-07-12	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-20285-fr.pdf
<i>Discours Du Président De La République</i>	2022-11-09	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-20460-fr.pdf
<i>Message vidéo du Président de la République lors du forum annuel de la Banque européenne d'investissement</i>	2023-02-28	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-20846-fr.pdf
<i>Discours du Président de la République à la communauté française de Chine</i>	2023-04-05	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2023/04/05/premiere-journee-a-pekini
<i>Declaration conjointe du president de la republique et de Xi Jiping, president de la Republique Populaire de Chine</i>	2023-04-06	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/front/pdf/elysee-module-21140-fr.pdf
<i>Discours du president de la Republique a la communaute française aux pays-bas</i>	2023-04-12	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2023/04/12/visite-detat-au-royaume-des-pays-bas-deuxieme-journee
<i>Conférence de presse du president de la Republique lors du Sommet de la Mer du Nord</i>	2023-04-24	Prezidentūros puslapis (Élysée)	https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2023/04/24/sommet-de-la-mer-du-nord-a-ostende-en-belgique

1 lentelė. Tyrimo metu surinktos E. Macron'o kalbos

Summary

The paper “E. Macron’s vision of European autonomy: 2017-2022 changes and drivers“ studies the changes that appear in the official speeches made by the president of France Emmanuel Macron regarding the topic of European autonomy from 2017 to 2022 as well as the drivers that underpin these changes. The relevance of this topic stems from ever changing geopolitical context which consequently incites discussions on the identity and autonomy of Europe, its capacity to act on its own terms and defend itself. With war coming back to Europe in 2022 by Russia choosing to invade Ukraine, this topic emerged again with new relevance. The idea of European strategic autonomy is mostly put forward by France’s president E. Macron and it is worthwhile to analyse how his vision of the European autonomy changed in addition to establishing the drivers of these shifts in his vision. France is one of the core countries of the EU, so it’s crucial to understand its rationale and plans for our common future.

Bearing in mind the afore mentioned situation, the **problem** of this paper is: while Macron won the 2017 presidential election with an ambitious vision of European autonomy, it is not clear how and why he changed his approach to European autonomy in 2022. Therefore, the **aim** of this paper is to examine how Macron's vision of European autonomy has changed during his first and second presidential terms and what are the drivers that underpin these changes. In order to answer the **questions** how has Macron’s vision of European autonomy changed and what are the reasons for these changes, the **following tasks** were formulated:

1. To outline how constructivist theory could explain the developments of Macron’s vision of European autonomy;
2. To carry out a qualitative analysis of Macron’s speeches and statements using discourse and content analysis methods;
3. Following a qualitative content analysis, identify the domestic and foreign policy reasons behind Macron’s specific vision of European autonomy;
4. Summarise the changes seen and explain them.

In total, there were **26** speeches of Emmanuel Macron analysed. The analysis showed that there were 4 main context changes, which were reflected in the president’s speeches. These are: COVID19 pandemic, which started in 2020; growing Euroscepticism in France; migration crisis on the Eastern European border; the growing need for European space autonomy, which would be a competition to other great powers such as China or US. Moreover, the drivers, which make Macron reflect his vision of European autonomy, also stem from his wish to create a unique European identity that would entail common foreign policy goals and common security framework opposing the United States.

The study is significant because it provides deeper analysis of Macron's idea of strategic autonomy which entails much more than just a common defence framework – common foreign policy, autonomous industry, digitalisation, space force, ways to combat climate change, migration policy, etc. Moreover, the thesis contributes to further research of the European autonomy as it provides background for what is Macron's vision of the European identity. This work would complement other research on the same topic and would permit to do a comparative analysis of different European visions and help to identify their drivers.

The recommendations for future research are as follows: 1) to complement the discourse analysis by including more speeches from news websites as that would provide additional information about the background of an official speech and would allow for deeper understanding of the drivers behind it; 2) to compare Macron's vision against that of another European leader and see the main common points and disagreements, try to find their reasons.